

Vejledning om mærkning og emballering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1272/2008

Version 4.0
Marts 2019

Juridisk meddelelse

Formålet med dette dokument er at hjælpe brugerne med at opfylde deres forpligtelser i henhold til CLP-forordningen. Der gøres dog opmærksom på, at CLP-forordningen er den eneste gyldige juridiske referencetekst, og at oplysningerne i dette dokument ikke kan sidestilles med juridisk rådgivning. Brugeren har fortsat det fulde ansvar for, hvordan oplysningerne anvendes. Det Europæiske Kemikalieagentur påtager sig intet ansvar for, hvordan oplysningerne i dette dokument anvendes.

Vejledning om mærkning og emballering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1272/2008

Reference: ECHA-19-G-03-DA

Katalognummer: ED-04-19-167-DA-N

ISBN: 978-92-9481-095-3

DOI: 10.2823/58964

Offentliggørelsesdato: Marts 2019

Sprog: DA

© Det Europæiske Kemikalieagentur, 2019

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer til dette dokument, bedes du sende dem ved hjælp af forespørgselsformularen (angiv dokumentreference og dato for offentliggørelse). Forespørgselsformularen findes på websiden "Kontakt — ECHA" på adressen:

<https://echa.europa.eu/da/contact>

Det Europæiske Kemikalieagentur

Postadresse: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland

Besøgsadresse: Annankatu 18, Helsinki, Finland

Dokumenthistorik

Version	Ændringer	Dato
Version 1.0 (oprindeligt unummere- ret)	Første udgave	April 2011
Version 2.0	<p>Fuldstændig revision af vejledningens indhold og opstilling. De vigtigste ændringer i vejledningen er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er bragt i overensstemmelse med den fjerde tilpasning til den tekniske udvikling (ATP) af CLP-forordningen (Kommissionens forordning (EU) nr. 487/2013), der bringer CLP i overensstemmelse med den fjerde reviderede udgave af FN's globalt harmoniserede system (GHS) • Opfølgning på bestemmelserne i den femte tilpasning til den tekniske udvikling af CLP-forordningen (Kommissionens forordning (EU) nr. 944/2013) gennem ændring af sikkerhedssætning P210, der derved bringes i fuld overensstemmelse med de ændringer, der følger af den femte revision af GHS • Tilføjelse af et nyt punkt 3.5.1 om børnesikret lukning (CRF) og følbare advarsler (TWD) • Tilføjelse af et nyt punkt 3.5.2 med oplysninger om supplerende sikkerhedsforanstaltninger for flydende vaskemidler i opløselige kapsler, som er vedtaget af Kommissionen ved forordning (EU) nr. 1297/2014 • Tilføjelse af de nye punkter 4.2.1 og 4.2.2 til præcisering af bestemmelserne i artikel 18, stk. 3, i CLP vedrørende produktidentifikatorer for stoffer og blandinger • Omordning af oplysningerne i punkt 4.3 med tilføjelse af de nye punkter 4.3.1, 4.3.2 og 4.3.3 • Tilføjelse af det nye punkt 4.3.4 vedrørende tomme pikto-grammer • Omordning og præcisering af oplysningerne om supplerende mærkning i punkt 4.8 ved tilføjelse af de nye punkter 4.8.1 og 4.8.2 • Præcisering af "læsbarhed" og "mindste skriftstørrelse" i punkt 5.2 • Omordning og opdatering af teksten i punkt 5.3 i henhold til bestemmelserne i artikel 29 i CLP og punkt 1.5.1 og 1.5.2 i bilag I til CLP • Tilføjelse af oplysninger om generelle og særlige krav til fold-out-labels i punkt 5.3.1.1 • Afsnit 6: Opdatering af etiketter og tekst i eksemplerne i henhold til bestemmelserne i den fjerde og femte tilpasning af CLP til den tekniske udvikling • Sletning af eksempel 6.6 (mærkning på ét sprog af et plan-tebeskyttelsesmiddel til levering og anvendelse i form af en 	September 2016

	<p>fold-out-brochure)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indsættelse af et nyt eksempel 6 (fold-out-label til en blanding, der leveres til offentligheden) • Tilføjelse af punkt 6.1 med adskillelse af eksemplerne på etiketter på emballager, der er små eller vanskelige at etikettere • Tilføjelse af et nyt punkt 6.1 med beskrivelse af mærkningen af tokomponentprodukter • Præcisering og udvidelse af teksten i punkt 7.2 • Punkt 7.3: Opdatering af sikkerhedssætningerne i udvælgelsestabellerne i henhold til bestemmelserne i fjerde og femte tilpasning af CLP til den tekniske udvikling • Punkt 7.4: Opdatering af de praktiske eksempler i henhold til bestemmelserne i den fjerde og femte tilpasning af CLP til den tekniske udvikling • Sletning i hele dokumentet af forældede henvisninger til tidligere frister og til direktivet om farlige stoffer (DSD) og direktivet om farlige præparater (DPD) • Dokumentet bragt i overensstemmelse med de nyeste krav til ECHA's virksomhedsimage 	
Version 3.0	<p>Fuld gennemgang af vejledningen. De vigtigste ændringer i vejledningen er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Justering i forhold til den ottende tilpasning af CLP-forordningen (Kommissionens forordning (EU) 2016/918) til den tekniske udvikling • Tilføjelse af nyt punkt 5.4.2 med beskrivelse af emballage, der bruges til at samle leverandøremballage under transport • Opdatering af sikkerhedssætninger i henhold til bestemmelserne i den ottende tilpasning (afsnit 6, punkt 7.3 og punkt 7.4) til den tekniske udvikling. 	Juli 2017
Version 4.0	<p>Fuld gennemgang af vejledningen. De vigtigste ændringer i vejledningen er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Justering i forhold til Europa-Kommissionens forordning (EU) 2017/542, der ændrer CLP-forordningen ved at tilføje et bilag vedrørende harmoniseret information om beredskab i sundhedsmæssige nødsituationer • Tilføjelse af et nyt punkt 6.2 med beskrivelse af mærkningen af flerkomponentprodukter med eksempler på etiketter • Sletning af det forældede afsnit "Begrænset undtagelse for ommærkning og omemballering" i punkt 2.4 og af det forældede punkt 3.4 "Forskelle mellem mærkningsregler efter CLP og DSD/DPD" • Redaktionelle ændringer og omformatting af vejledningen • Afsnittet "Forord" er flyttet til før indholdsfortegnelsen • Opdatering af brudte og forældede hyperlinks 	Marts 2019

	<ul style="list-style-type: none">• Omnummerering af punkter, tabeller og figurer.	
--	--	--

Forord

Denne vejledning beskriver de særlige bestemmelser om mærkning og emballering af kemiske stoffer og blandinger i henhold til afsnit III og IV af forordning (EF) nr. 1272/2008¹ (CLP-forordningen eller CLP). Formålet med vejledningen er at hjælpe producenter, importører, downstream-brugere og distributører af stoffer og blandinger til at anvende CLP-forordningen effektivt.

Vejledningen indeholder relevante ændringer fra den anden, fjerde, femte og ottende tilpasning af CLP-forordningen til den tekniske udvikling (ATP) samt de ændringer, der følger af tilpasningen af CLP til den tekniske udvikling, hvad angår mærkning og emballering af flydende vaskemidler i opløselig engangsemballage (forordning (EU) nr. 1297/2014).

Vejledningen omfatter også relevante ændringer som følge af Europa-Kommissionens forordning (EU) 2017/542, der ændrer CLP-forordningen ved at tilføje bilag VIII vedrørende harmoniseret information om beredskab i sundhedsmæssige nødsituationer.

Alle gældende ECHA-vejledninger kan tilgås på ECHA's websted: <https://echa.europa.eu/support/guidance>.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af 31.12.2008, s. 1) (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/da/TXT/?uri=CELEX%3A02008R1272-20150601>)

Indholdsfortegnelse

FORORD	6
1. INDLEDNING.....	11
1.1 Hvem henvender vejledningen sig til?	11
1.2 Hvad indeholder vejledningen?	11
2. OVERSIGT	12
2.1 Retsgrundlag	12
2.2 Anvendelsesområdet for mærkning og emballering i henhold til CLP- forordningen.....	13
2.3 Undtagelser fra mærkningskrav i særlige tilfælde	13
2.4 Tidsfrister for klassificering, mærkning, emballering og opdatering af CLP-faremærkning	14
3. KRAV TIL MÆRKNING OG EMBALLERING I HENHOLD TIL CLP- FORORDNINGEN	15
3.1 Generelle mærkningsregler.....	15
3.2 Elementer i CLP-faremærkning	15
3.3 Placeringen af oplysningerne på CLP-fareetiketten.....	16
3.4 CLP-regler for emballering af stoffer og blandinger	18
3.4.1 Børnesikrede lukninger og følbare advarsler	19
3.4.2 Flydende vaskemidler til forbrugeranvendelse i opløselig engangsemballage	22
4. REGLER FOR ANVENDELSE AF CLP-MÆRKNINGSELEMENTER	24
4.1 Leverandørens kontaktoplysninger	24
4.2 Produktidentifikatorer	24
4.2.1 Stoffer	24
4.2.2 Blandinger	26
4.3 Farepiktogrammer	28
4.3.1 Generelle oplysninger	28
4.3.2 Form, farve og størrelse	28
4.3.3 Forrangsregler	29
4.3.4 Tomme piktogrammer	30
4.4 Signalord	31
4.5 Faresætninger.....	32
4.6 Sikkerhedssætninger	33
4.7 Koder for fare- og sikkerhedssætninger.....	34
4.8 Supplerende mærkningsoplysninger	34
4.8.1 Obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger	35
4.8.1.1 Unik formelidentifikator (UFI).....	41
4.8.2 Ikke-obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger	43
5. VEJLEDNING OM SÆRLIGE ASPEKTER AF CLP-FAREMÆRKNING	44
5.1 Yderligere aspekter, der skal overvejes i forbindelse med CLP- faremærkning	44
5.2 Størrelsen af etiketten og mærkningselementerne	44

5.3 Undtagelser fra mærknings- og emballeringskravene	47
5.3.1 Brug af fold-out-labels, vedhæftede mærkesedler og ydre emballage	47
5.3.1.1 Fold-out-labels og vedhæftede mærkesedler	47
5.3.1.2 Ydre emballage	50
5.3.2 Udeladelse af visse mærkningselementer	50
5.3.2.1 Mærkning af emballage med et indhold på højst 125 ml	51
5.3.2.2 Mærkning af opløselige emballager til engangsbrug med et volumen på højst 25 ml	52
5.3.2.3 Mærkning af den indre emballage med et indhold på højst 10 ml	52
5.3.2.4 Uemballerede farlige stoffer og blandinger, der sælges til offentligheden	53
5.3.2.5 Miljømærkning	53
5.4 Samspelet mellem CLP og bestemmelserne om transportmærkning	53
5.4.1 Særlige regler for mærkning af ydre emballage, indre emballage og enkeltemballage	53
5.4.2 Emballage, der bruges til at samle leverandøremballage under transport	55
6. EKSEMPLER PÅ ETIKETTER	57
Eksempel 1: Enkeltsproget etiket for et stof (ikke til offentligheden)	57
Eksempel 2: Flersproget etiket for et stof med ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (ikke til offentligheden)	59
Eksempel 3: Enkeltsproget etiket for en blanding indeholdende både obligatoriske og ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (udbudt til offentligheden)	61
Eksempel 4: Enkeltsproget etiket for et stof med supplerende faresætninger (ikke til offentligheden)	63
Eksempel 5: Flersproget etiket for en blanding indeholdende både obligatoriske og ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (leveret til offentligheden)	64
Eksempel 6: Fold-out-label til en blanding (som udbydes til offentligheden)	66
6.1 Emballager, der er små eller vanskelige at mærke	68
Eksempel 7: Stof i 8 ml-flaske (ikke til offentligheden)	68
Eksempel 8: Farligt fast stof i en 100 ml-flaske (ikke bestemt til offentligheden) ..	70
Eksempel 9: Leverings- og transportetiket for enkeltemballage (ikke bestemt til offentligheden)	72
Eksempel 10: Mærkning af en blanding, der transporteres over land i yder- og inderemballage (ikke bestemt til offentligheden)	74
Eksempel 11: Mærkning af en blanding, der transporteres over land i enkeltemballage (ikke beregnet til offentligheden)	75
6.2 Særligt tilfælde: mærkning af tokomponentprodukter	77
Eksempel 12: Mærkning af et tokomponents-klæbemiddel, der sælges som et sæt	77
Eksempel 13: Mærkning af en koaksialpatron	78
7. VEJLEDNING I UDVÆLGELSE AF SIKKERHEDSSÆTNINGER TIL CLP-FAREMÆRKNINGEN	81
7.1 Indledning	81
7.2 Metode	82
7.3 Udvælgelsestabeller	85
7.3.1 Generelle sikkerhedssætninger	86
7.3.2 Særlige sikkerhedssætninger ved fysiske farer	87
7.3.2.1 Eksplosiver	87
7.3.2.1 Eksplosiver (fortsat).....	89
7.3.2.1 Eksplosiver (fortsat).....	92
7.3.2.1 Eksplosiver (fortsat).....	94
7.3.2.2 Brandfarlige gasser (herunder kemisk ustabile gasser)	97
7.3.2.2 Brandfarlige gasser (herunder kemisk ustabile gasser) (fortsat)	98

7.3.2.3 Aerosoler	99
7.3.2.3 Aerosoler (fortsat)	100
7.3.2.4 Brandnærende gasser	101
7.3.2.5 Gasser under tryk	102
7.3.2.5 Gasser under tryk (fortsat)	103
7.3.2.6 Brandfarlige væsker	104
7.3.2.7 Brandfarlige faste stoffer	107
7.3.2.8 Selvreaktive stoffer og blandinger	109
7.3.2.8 Selvreaktive stoffer og blandinger (fortsat)	111
7.3.2.8 Selvreaktive stoffer og blandinger (fortsat)	113
7.3.2.9 Pyrofore væsker	115
7.3.2.10 Pyrofore faste stoffer	117
7.3.2.11 Selvopvarmende stoffer og blandinger	119
7.3.2.12 Stoffer og blandinger, som ved kontakt med vand afgiver brandfarlige gasser	120
7.3.2.12 Stoffer og blandinger, som i kontakt med vand udvikler brandfarlige gasser (fortsat)	122
7.3.2.13 Brandnærende væsker	123
7.3.2.13 Brandfarlige væsker (fortsat)	125
7.3.2.14 Brandnærende faste stoffer	126
7.3.2.14 Brandnærende faste stoffer (fortsat)	127
7.3.2.15 Organiske peroxider	128
7.3.2.15 Organiske peroxider (fortsat)	130
7.3.2.15 Organiske peroxider (fortsat)	132
7.3.2.16 Metalætsende	134
7.3.3 Særlige sikkerhedssætninger vedrørende sundhedsfarer	135
7.3.3.1 Akut toksicitet – oral	135
7.3.3.1 Akut toksicitet – oral (fortsat)	137
7.3.3.1 Akut toksicitet – dermal	138
7.3.3.1 Akut toksicitet – dermal (fortsat)	140
7.3.3.1 Akut toksicitet – dermal (fortsat)	142
7.3.3.1 Akut toksicitet – indånding	144
7.3.3.1 Akut toksicitet – indånding (fortsat)	146
7.3.3.1 Akut toksicitet – indånding (fortsat)	148
7.3.3.2 Hudætsning/hudirritation	149
7.3.3.2 Hudætsning/hudirritation (fortsat)	152
7.3.3.3 Alvorlige øjenskader - alene	154
7.3.3.3 Øjenirritation – alene	155
7.3.3.4 Luftvejssensibilisering	156
7.3.3.4 Hudsensibilisering	158
7.3.3.5 Kimcellemutagenicitet	160
7.3.3.6 Karcinogenicitet	162
7.3.3.7 Reproduktionstoksicitet	164
7.3.3.7 Reproduktionstoksicitet (fortsat)	166
7.3.3.8 Specifik målorgantoksicitet efter enkelt eksponering	168
7.3.3.8 Specifik målorgantoksicitet efter enkelt eksponering (fortsat)	170
7.3.3.8 Specifik målorgantoksicitet efter enkelt eksponering (fortsat)	172
7.3.3.9 Specifik målorgantoksicitet efter gentagen eksponering	173
7.3.3.9 Specifik målorgantoksicitet efter gentagen eksponering (fortsat)	175
7.3.3.10 Aspirationsfare	176
7.3.4 Særlige faresætninger for miljøfarer	177
7.3.4.1 Farlig for vandmiljøet – kortvarig (akut) fare for vandmiljøet	177
7.3.4.1 Farlig for vandmiljøet – langtidsfare (kronisk fare) for vandmiljøet	178
7.3.4.1 Farlig for vandmiljøet – langtidsfare (kronisk fare) for vandmiljøet (fortsat)	179
7.3.5 Yderligere farer	180
7.3.5.1 Farlig for ozonlaget	180
7.4 Eksempler på udvælgelse af sikkerhedssætninger til etiketten	181
Eksempel 1: Stof X er tildelt en fysisk og en række sundhedsmæssige klassificeringer	181
Eksempel 2: Stoffet Y, der er tildelt en streng klassificering på grund af fysiske og sundhedsmæssige farer	183
Eksempel 3: Stoffet Z, der er tildelt fysiske, sundhedsmæssige og miljømæssige klassificeringer	185
Eksempel 4. Blandingen ABC til salg til offentligheden	187
BILAG: TERMLISTE	190

Oversigt over figurer

Figur 1: Overtrykte tomme romber.....	31
Figur 2: Læsbarhed	45
Figur 3: Beslutningstræ vedrørende anvendelsen af CLP- og transportmærkning af enkeltemballager (til venstre) og kombinerede emballager (til højre).....	55
Figur 4: Anvendelse af CLP-mærkning på emballage, der bruges til levering og transport	56

Oversigt over tabeller

Tabel 1: CLP-mærkningskravene i forhold til leverandørens valg	17
Tabel 2: Fareklassificeringer, der udløser CLP-bestemmelserne om børnesikrede lukninger og/eller følbare advarsler	21
Tabel 3: Stoffer, der direkte udløser CLP-bestemmelser om børnesikrede lukninger og/eller følbare advarsler, når de er indeholdt i andre stoffer eller blandinger i eller over den angivne koncentration	22
Tabel 4: Kodeintervaller for fare- og sikkerhedssætninger i henhold til CLP-forordningen	34
Tabel 5: Obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger i henhold til artikel 25 og 32 i CLP	37
Tabel 6: Minimumsmål for etiketter og piktogrammer i henhold til CLP-forordningen ...	45
Tabel 7: Undtagelser fra mærkningskravene for kollier med et volumen på højst 125 ml	51

1. Indledning

1.1 Hvem henvender vejledningen sig til?

Vejledningen er relevant for leverandører af kemiske stoffer og blandinger, herunder:

- producenter og importører af stoffer
- importører af blandinger
- downstream-brugere af stoffer og blandinger (herunder formulatorer)
- distributører af stoffer og blandinger (herunder detailhandlere).

Alle leverandører skal sikre, at deres stoffer og blandinger er mærket og emballeret i henhold til bestemmelserne i CLP-forordningen, før de bringes på EU-markedet.

1.2 Hvad indeholder vejledningen?

Vejledningen omhandler de krav til mærkning og emballering af stoffer og blandinger, der er fastlagt i CLP-forordningen. Vejledningen indledes i [afsnit 2](#) med en generel oversigt, herunder CLP-forordningens retlige baggrund og dækningsområde samt opdatering af CLP-etiketter. Samme afsnit indeholder desuden oplysninger om fristerne for klassificering, mærkning, emballering og opdatering af CLP-etiketter. Vejledningen fortsætter i [afsnit 3](#) og [afsnit 4](#) med redegørelse for kravene til mærkning og emballering samt regler for påføring af CLP-mærkningselementerne. [Afsnit 5](#) giver vejledning om særlige aspekter vedrørende faremærkning i henhold til CLP (f.eks. undtagelse fra visse etiketterings- og emballeringskrav, den indbyrdes sammenhæng mellem mærkningskravene i CLP og transportkravene, mærkningskrav i særlige tilfælde af unik emballage). Endelig giver vejledningens [afsnit 6](#) og [afsnit 7](#) praktiske eksempler på forskellige situationer, som kan forekomme ved udformning af etiketter.

Vejledningen har navnlig til formål at klarlægge:

- hvilke aspekter der skal overvejes ved fastlæggelse af den **etiketstørrelse**, der behøves
- hvilke typer supplerende oplysninger der kan angives, og hvor disse oplysninger placeres på etiketten (se [punkt 4.8](#) i denne vejledning)
- betingelserne for **undtagelser for lille emballage**
- samspillet mellem **CLP og bestemmelserne om transportmærkning**
- de tekniske krav til flydende vaskemidler i opløselig engangsemballage
- hvordan man vælger det mest hensigtsmæssige sæt sikkerhedssætninger til mærkningen
- hvordan etikettens oplysninger struktureres af hensyn til læsbarheden.

Vedrørende specifikke oplysninger om anvendelsen af CLP-kriterierne for fysiske, sundhedsmæssige og miljømæssige farer henvises til [Vejledning om anvendelse af CLP-kriterierne](#). For at få en generel oversigt over de grundlæggende funktioner og procedurer, der er fastlagt i CLP-forordningen, kan det være nyttigt at henholde sig til [Indledende vejledning til CLP-forordningen](#).

2. Oversigt

2.1 Retsgrundlag

CLP-forordningen er EU's lovgivning om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger. Den bygger på de Forenede Nationers globalt harmoniserede system til klassificering og mærkning af kemikalier (UN GHS). CLP trådte i kraft den 20. januar 2009 i Den Europæiske Union og er nu også retligt bindende i landene i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) (Norge, Island og Liechtenstein)². CLP har pr. 1. juni 2015 fuldt ud erstattet bestemmelserne i direktiv 67/548/EØF om farlige stoffer (DSD) og direktiv 1999/45/EF om farlige præparater (DPD) (se [punkt 2.4](#) i denne vejledning). CLP-forordningen finder direkte anvendelse på leverandører i EU, som fremstiller, importerer, anvender eller distribuerer kemiske stoffer og blandinger.

Vejledningen redegør for de nye mærknings- og emballeringsbestemmelser i CLP, og den viser eksempler på, hvordan etiketter kan udformes.

Generelt skal CLP-etiketten indeholde visse mærkningselementer, der er overtaget fra FN's globalt harmoniserede system til klassificering og mærkning af kemikalier (UN GHS), dvs. piktogrammer, signalord, fare- og sikkerhedssætninger samt yderligere oplysninger, for at afspejle de klassifikationer, der er tildelt et stof eller en blanding. Samtidig bevarer CLP visse af de nuværende mærkningsbegreber fra DSD og DPD som f.eks. undtagelser for lille emballage. For at medtage visse fareoplysninger, der endnu ikke er omfattet af UN GHS, samt yderligere mærkningselementer, der kræves i anden EU-lovgivning, indfører CLP begrebet "supplerende oplysninger" for mærkningen.

Alle leverede stoffer og blandinger, der er klassificeret som farlige, og som er anbragt i en emballage, skal mærkes i overensstemmelse med afsnit III (Fareoplysninger i form af mærkning), og deres emballage skal være i overensstemmelse med afsnit IV (Emballering) i CLP.

Ud over etiketten anvendes også et andet værktøj til farekommunikation, nemlig sikkerhedsdatabladet, der er beregnet til professionelle/industrielle brugere. Det krævede format og indhold af sikkerhedsdatabladet er fastlagt i artikel 31 og bilag II³ til forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH-forordningen). Disse er tilpasset, så de er i overensstemmelse med GHS og fuldt ud i overensstemmelse med CLP-forordningen. Oplysningerne på fareetiketten og i afsnit 2.2 på sikkerhedsdatabladet for samme stof/blanding skal være konsistente⁴.

Yderligere oplysninger om udarbejdelse af sikkerhedsdatabladet findes i [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#).

² CLP-forordningen blev inkorporeret i EØS-aftalen ved afgørelse i Det Blandede EØS-udvalg nr. 106/2012 af 15. juni 2012 om ændring af bilag II (Tekniske forskrifter, standarder, prøvning og certificering) til EØS-aftalen (EUT L 309 af 8.11.2012, s. 6-6).

³ Kommissionens forordning nr. 453/2010 og nr. 2015/830 har ændret REACH-forordningen ved at erstatte bilag II til REACH med bilagene til disse forordninger for at bringe kravene til sikkerhedsdatablade i overensstemmelse med reglerne om sikkerhedsdatablade i UN GHS; se: http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html.

⁴ CARACAL har støttet den fortolkning, at der ikke er behov for et standardkrav om medtagelse af den unikke formelidentifikator (UFI) i sikkerhedsdatabladet (undtagen for uemballerede blandinger). Bemærk, at ændringsforslagene vedrørende bilag VIII til CLP og bilag II til REACH i øjeblikket drøftes i CARACAL (for yderligere oplysninger vedrørende UFI, se [punkt 4.8.1.1](#) i denne vejledning).

2.2 Anvendelsesområdet for mærkning og emballering i henhold til CLP-forordningen

Generelt leveres stoffer og blandinger, der markedsføres, i emballage med de nødvendige mærkningsoplysninger. Et stof eller en blanding skal mærkes i overensstemmelse med CLP-reglerne:

- hvis stoffet eller blandingen er klassificeret som farlig
- hvis en blanding er omhandlet i artikel 25, stk. 6, i CLP, selvom den ikke er klassificeret som farlig. I så fald skal de supplerende mærkningselementer, der er angivet i del 2 i bilag II til CLP, anføres sammen med produktidentifikatoren samt leverandørens navn og telefonnummer.

Desuden skal en eksplosiv artikel (dvs. en artikel, der indeholder et eller flere eksplosive stoffer eller en eller flere eksplosive blandinger), som opfylder kriterierne beskrevet i afsnit 2.1 i bilag I til CLP, mærkes efter CLP-reglerne.

Stoffer og blandinger, der er omfattet af forordning (EF) 1107/2009⁵ (forordningen om plantebeskyttelsesmidler eller PPPR) eller forordning (EF) 528/2012 (forordningen om biocidholdige produkter eller BPR), skal påføres relevante CLP-mærkningselementer. Stoffer og blandinger, der er omfattet af PPPR, skal også påføres den supplerende EUH401-sætning "Brugsanvisningen skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare" (se artikel 25, stk. 2, i CLP). Imidlertid gælder mærkningsbestemmelserne i disse retsakter stadig i fuldt omfang for alle de produkter, der er omfattet af dem (se betragtning 47 til CLP-forordningen). Disse retsakter indeholder f.eks. separate bestemmelser for opdatering af etiketter for sådanne stoffer og blandinger, og leverandørerne heraf skal anvende disse bestemmelser i stedet for CLP-reglerne (se også artikel 30, stk. 3, i CLP). En anden afvigelse fra CLP er, at der gælder forskellige regler for, hvilke oplysninger der kan fremlægges i form af en folder som en alternativ måde at medtage de krævede mærkningsoplysninger på (se [punkt 5.3.1.1](#) i denne vejledning).

CLP-forordningen indeholder desuden undtagelser fra kravene til mærkning og emballering, f.eks. for emballager, der er så små eller har en sådan form, at de generelle regler for påføring af etiketter ikke kan opfyldes (se [punkt 5.3.1](#) i denne vejledning). Desuden tillader CLP brugerne at undlade visse mærkningselementer (se [punkt 5.3.2](#) i denne vejledning).

Visse stoffer og blandinger kan også udbydes til offentligheden uden emballering. I så fald skal stoffet eller blandingen ledsages af en kopi af mærkningselementerne, f.eks. på en faktura. På nuværende tidspunkt finder dette kun anvendelse for færdigblandet cement og våd beton (se [punkt 5.3.2.4](#) i denne vejledning).

2.3 Undtagelser fra mærkningskrav i særlige tilfælde

CLP fastlægger undtagelser fra kravene til CLP-mærkning i særlige tilfælde og de betingelser, hvorunder disse undtagelser finder anvendelse. Et eksempel på et særligt tilfælde er **metaller i massiv form**. I henhold til artikel 23, litra d), i CLP finder undtagelser fra mærkning anvendelse i følgende særlige tilfælde: "*massive metaller, legeringer, blandinger indeholdende polymerer og blandinger indeholdende elastomerer*".

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler ophæver Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF med virkning fra den 14. juni 2011. I henhold til artikel 80 i forordning (EF) nr. 1107/2009 finder direktiv 91/414/EØF dog fortsat anvendelse i visse overgangsperioder, hvad angår aktivstoffer, der er indeholdt i bilag I til det pågældende direktiv.

I punkt 1.3.4.1 i bilag I til CLP uddybes artikel 23 i CLP, og der opstilles betingelser for, hvornår mærkning ikke kræves: *"hvis de ikke udgør en fare for menneskers sundhed ved indånding, indtagelse eller hudkontakt eller for vandmiljøet i den form, hvori de markedsføres"*.

I den juridiske tekst i CLP-forordningen angives det ikke, hvornår en form af metal bør anses for massiv. Der kan ikke angives en standardgrænse for partikelstørrelse for at afgøre, om artikel 23 i CLP finder anvendelse på et metal.

For at anvende undtagelsen fra mærkningsbestemmelserne skal producenten eller leverandøren kunne påvise, at den form, hvori metallet eller legeringen markedsføres, ikke udgør en fare. Sikkerhedsdatabladets punkt 2.1 skal indeholde klassificeringen af metallet og oplysninger om anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen for den form, der markedsføres.

I forbindelse med de øvrige tilfælde, der er anført i artikel 23 i CLP, henvises der til artiklen og punkt 1.3 i bilag I til CLP, da der ikke gives yderligere vejledning herom i dette dokument.

2.4 Tidsfrister for klassificering, mærkning, emballering og opdatering af CLP-faremærkning

CLP-forordningen blev indført gradvist før sin fulde ikrafttræden pr. 1. juni 2015. I denne overgangsperiode fandt nogle af reglerne i CLP og i den tidligere lovgivning (DSD og DPD) sideløbende anvendelse for at give virksomhederne tid til overgangen til CLP-reglerne. Virksomhederne har dog haft mulighed for frivilligt at anvende CLP i fuldt omfang siden forordningens ikrafttræden.

Stoffer har allerede siden 1. december 2010 været omfattet af pligt til at klassificere, mærke og emballere i henhold til CLP-forordningen. For blandinger har samme pligt været gældende siden 1. juni 2015. Overgangsperioden for blandinger, der er klassificeret, mærket og emballeret i henhold til direktivet om farlige produkter og allerede bragt i omsætning før 1. juni 2015, sluttede 1. juni 2017.

Hverken DSD eller DPD finder længere anvendelse, og både stoffer og blandinger skal nu klassificeres, mærkes og emballeres i overensstemmelse med CLP-forordningen. Klassificeringen skal angives i sikkerhedsdatabladet for stoffer og blandinger. Der kræves ikke længere angivelse af DSD-klassificering i sikkerhedsdatabladet for stofferne selv eller for stoffer, der indgår i blandinger, eller DPD-klassificering for blandinger i sikkerhedsdatabladet. Kun de tilsvarende oplysninger i henhold til CLP behøves (se også [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#)).

Efter enhver ændring af klassificeringen og mærkningen, hvor den reviderede klassificering er strengere, eller hvor der kræves nye supplerende mærkningselementer, skal leverandøren i henhold til artikel 30 i CLP opdatere disse oplysninger på mærkningen uden unødvendige forsinkelser, dvs. så snart som det er rimeligt muligt.

I tilfælde af, at der kræves andre ændringer af etiketten end de ovenstående, f.eks. hvis den reviderede klassificering er mindre streng, eller leverandørens kontaktoplysninger er ændret, har leverandøren 18 måneder til at opdatere etiketten.

Når tilpasningen af CLP-forordningen til den tekniske udvikling (ATP) giver anledning til en ny eller opdateret harmoniseret klassificering, fastlægges ikrafttrædelsesdatoen i den pågældende ATP.

Yderligere mærkningsændringer, der skal gennemføres inden for 18 måneder, er opdatering af mærkningsoplysninger for visse blandinger, som er omfattet af særlige regler om supplerende mærkning i overensstemmelse med del 2 i bilag II til CLP.

Der er dog særlige bestemmelser for opdatering af etiketter i forordningen om biocidholdige produkter og forordningen om plantebeskyttelsesmidler; disse bestemmelser skal anvendes af leverandører af stoffer og blandinger, der hører under disse retsakter.

3. Krav til mærkning og emballering i henhold til CLP-forordningen

3.1 Generelle mærkningsregler

Artikel 31 i CLP indeholder generelle og særlige regler for CLP-etiketteres indhold og påsætning.

CLP kræver, at etiketter skal være omhyggeligt fastklæbet på en eller flere overflader på den emballage, der direkte indeholder stoffet eller blandingen, og at de skal kunne læses horisontalt, når emballagen sættes ned på normal måde. Selve mærkningselementerne, navnlig farepiktogrammer, skal fremstå klart på baggrunden. Alle mærkningselementer skal endvidere være af en sådan størrelse og med sådanne mellemrum, at de er lette at læse. De skal være klart læselige og uudslettelige. Det er ikke nødvendigt med en fysisk etiket, hvis mærkningselementerne er tydeligt angivet på selve emballagen.

3.2 Elementer i CLP-faremærkning

I henhold til artikel 17 i CLP skal et stof eller en blanding, der er klassificeret som farlig, være påført en etiket, der omfatter følgende elementer:

- navn, adresse og telefonnummer på leverandøren(erne)
- stoffets eller blandingens nominelle mængde i den emballage, som udbydes til offentligheden, medmindre denne mængde er angivet andetsteds på emballagen
- produktidentifikatorer
- farepiktogrammer (hvis relevant)
- det pågældende signalord (hvis relevant)
- faresætninger (hvis relevant)
- passende sikkerhedssætninger (hvis relevant)
- et felt til supplerende oplysninger (hvis relevant).

I henhold til bilag VIII til CLP⁶ skal der også ved f.eks. print eller påklæbning påføres en unik formelidentifikator (UFI; hvis relevant) på etiketten til blandinger, der hører under artikel 45 i CLP og bilag VIII til CLP (se [punkt 4.8.1.1](#) i denne vejledning)⁷.

⁶Se Europa-Kommissionens forordning (EU) 2017/542.

⁷ Bemærk, at muligheden for at printe UFI'en på emballagen i nærheden af den øvrige mærkning i stedet for på etiketten blev støttet af CARACAL. Skønt Europa-Kommissionen og et flertal af medlemsstaterne mener (baseret på et begrænset antal kommentarer fra medlemsstaterne), at den eksisterende juridiske tekst tillader en sammenholdning af artikel 32, stk. 4, og artikel 31, stk. 5, i

Bemærk, at der gælder forrangsregler for visse mærkningselementer. Disse regler er nærmere beskrevet i de følgende afsnit.

- I henhold til CLP skal mærkningen skrives på et officielt sprog i den eller de medlemsstater, hvor stoffet eller blandingen markedsføres, medmindre andet fastsættes af den pågældende medlemsstat⁸. Leverandørerne kan opfylde dette krav ved at udarbejde en etiket på flere sprog, som omfatter de officielle sprog i flere af de lande, hvor stoffet eller blandingen markedsføres, eller ved at udarbejde separate etiketter for hvert land på de(t) relevante sprog.

Leverandører kan anvende flere sprog i deres mærkning end de krævede, forudsat at de samme oplysninger findes på alle de anvendte sprog. Dog må dette ikke forringe læseligheden af de obligatoriske mærkningsoplysninger, og det medfører heller ikke undtagelse fra mærkningskravene (se [punkt 5.3.1](#) i denne vejledning).

3.3 Placeringen af oplysningerne på CLP-fareetiketten

I artikel 32 i CLP gives visse begrænsede regler for placeringen af oplysningerne på etiketten. Den nærmere placering af mærkningselementerne vælges dog af den ansvarlige for udformningen af etiketten: Generelt skal oplysningerne være struktureret på en måde, så de er lette at læse og forstå. Eksempler herpå er beskrevet i tabel 1 nedenfor:

CLP, er man endnu ikke færdig med at drøfte, om denne juridiske fortolkning er i orden, eller om der er behov for en ændring af punkt 5.2 i del A i bilag VIII og artikel 25, stk. 7, i CLP.

⁸ Se tabellen over sprog, der skal anvendes i de forskellige lande: "Languages required for labels and safety data sheets", som er tilgængelig på ECHA's websted på: <https://echa.europa.eu/regulations/clp/labelling>.

Tabel 1: CLP-mærkningskravene i forhold til leverandørens valg

CLP-krav (artikel 32)	Eksempel på beslutning, der træffes efter leverandørens valg
Farepiktogrammer, signalord, faresætninger og sikkerhedssætninger skal placeres sammen på etiketten.	Leverandøren kan frit vælge rækkefølgen af piktogrammerne.
Faresætninger skal være placeret sammen i en gruppe på etiketten.	Leverandøren kan selv vælge rækkefølgen af faresætningerne. Leverandøren kan vælge, om disse grupper skal placeres til venstre, til højre eller et andet sted på etiketten.
Sikkerhedssætninger skal være placeret sammen i en gruppe på etiketten.	Leverandøren kan vælge rækkefølgen af sikkerhedssætningerne, men skal sørge for, at de er placeret i en gruppe sammen med faresætningerne. Leverandøren kan vælge, om disse grupper skal placeres til venstre, til højre eller et andet sted på etiketten.
Hvis der anvendes mere end ét sprog på etiketten, skal fare- og sikkerhedssætningerne på samme sprog placeres sammen på etiketten.	Hvis leverandøren skal anvende alternative midler for at opfylde kravene i artikel 31 i CLP-forordningen, hvad angår de(t) krævede sprog i en bestemt medlemsstat, kan han vælge, om dette skal opfyldes ved hjælp af fold-out-labels, vedhæftede mærkesedler eller en ydre emballage, jf. punkt 1.5.1 i bilag I til CLP.
Supplerende oplysninger, som er omhandlet i CLP-forordningens artikel 25, skal placeres i feltet til supplerende mærkningsoplysninger sammen med de andre mærkningselementer, der nævnes i CLP-forordningens artikel 17, stk. 1, litra a)-g).	Leverandøren kan vælge, hvordan dette felt synligt adskilles fra feltet med de mærkningselementer, der nævnes i CLP-forordningens artikel 17, stk. 1, litra a)-g). Han kan også beslutte at anbringe disse oplysninger mere end ét sted på etiketten.
Mærkningselementerne skal være tydeligt angivet (artikel 31, stk. 3).	Det anbefales, at hele sætninger holdes samlet på én linje, hvis det er muligt. Skriftstørrelsen og linjeafstanden skal være tilstrækkelig stor og svare til etikettens mål.

3.4 CLP-regler for emballering af stoffer og blandinger

Før CLP-kravene til emballage beskrives mere detaljeret, bør læseren introduceres for de tre CLP-definitioner:

Artikel 2, stk. 35: "**kolli**": *det færdige produkt af indpakningsprocessen, dvs. emballage med indhold*

Artikel 2, stk. 36: "**emballage**": *en eller flere beholdere og andre dele eller materialer, der er nødvendige for, at beholderen kan udfylde sin funktion som transportbeholder og andre sikkerhedsfunktioner*

Artikel 2, stk. 37: "**mellemballage**": *emballage mellem indre emballage eller artikler og ydre emballage*

I artikel 35 i CLP fastsættes kravene til emballage, der indeholder farlige stoffer eller blandinger. Disse bestemmelser har til formål at sikre, at

- emballagen er udformet og fremstillet således, at indholdet ikke kan slippe ud
- emballagens materialer og lukninger ikke kan skades af indholdet eller har tilbøjelighed til at indgå farlige forbindelser med indholdet
- emballage og lukninger er stærke og solide hele vejen igennem for at sikre, at de ikke løsner sig
- emballagen er forsynet med en lukkeanordning, der gør det muligt at lukke den igen, og at den er konstrueret således, at den kan lukkes gentagne gange, uden at indholdet trænger ud
- emballagen ikke tiltrækker eller vækker børns nysgerrighed eller vildleder forbrugere, når den udbydes til offentligheden
- emballagen ikke har en fremtoning eller et design, der anvendes til levnedsmidler, dyrefoder, lægemidler eller kosmetiske produkter og kan vildlede forbrugere.

Emballering, der opfylder kravene i transportlovgivningen, vurderes at opfylde kravene i de ovenstående punkter (bemærk dog, at opfyldelse af dem alene typisk ikke er tilstrækkeligt til at opfylde kravene i transportlovgivningen).

For stoffer og blandinger, der udbydes til offentligheden, fastlægger CLP-forordningen regler for:

- anvendelse af børnesikret lukning, også betegnet børnesikret lukke (se [punkt 3.4.1](#) i denne vejledning)
- anvendelse af følbare advarsler (se [punkt 3.4.1](#) i denne vejledning)
- flydende vaskemidler til forbrugeranvendelse i opløselig engangsemballage (se [punkt 3.4.2](#) i denne vejledning).

De første to bestemmelser udløses enten af en bestemt fareklasse eller kategori eller af koncentrationen af bestemte stoffer i andre stoffer eller blandinger (se tabel 2 og 3 i denne vejledning).

3.4.1 Børnesikrede lukninger og følbare advarsler

De bestemmelser, der er beskrevet i dette punkt, finder kun anvendelse på emballage til produkter, som er bestemt til offentligheden, f.eks. produkter, der udbydes eller tilbydes på et detailsalgssted eller på et sted, der er åbent for offentlig adgang, og produkter, der sælges til offentligheden gennem et websted.

Kravene til børnesikret lukning og følbare advarsler finder ikke anvendelse på emballage til produkter, der kun er bestemt til erhvervsmæssige brugere.

Børnesikret lukning

En børnesikret emballage⁹ er en emballage, der består af en beholder med en passende lukning, som er vanskelig at åbne (eller vanskeliggør adgangen til indholdet) for børn under 52 måneder, men ikke er vanskelig for voksne at anvende korrekt¹⁰.

Bilag II til CLP omtaler to typer børnesikret lukning til emballager:

- ikke-genlukkelig emballage – en emballage, som, når hele indholdet eller en del heraf er fjernet, ikke kan lukkes korrekt igen, for eksempel en blisterpakning eller en patron til genopfyldning af luftfriskere
- genlukkelig emballage – en emballage (f.eks. en enlitersflaske eller femliters-dunk), som, efter at have været åbnet første gang, kan genlukkes og bruges igen mange gange uden tab af sikkerhed.

For børnesikret lukning af ovennævnte emballager kræves der i henhold til bilag II til CLP overensstemmelse med følgende normer, som ændret:

- EN ISO 8317 (genlukkelige emballager) og
- CEN EN 862 (ikke-genlukkelige emballager)

Overensstemmelsen med disse standarder kan kun certificeres af laboratorier, som opfylder EN ISO/IEC 17025, som ændret. Standarden EN ISO/IEC 17025 vedrører testlaboratoriernes kompetence og de krav, de skal overholde for at godtgøre, at de er teknisk kompetente og kan generere teknisk gyldige resultater. I de særlige tilfælde, der er nævnt i punkt 3.1.4.2 i bilag II til CLP, dvs. hvis det synes åbenlyst, at emballagen er tilstrækkeligt børnesikret, fordi børn ikke kan få adgang til indholdet uden at bruge et værktøj, er det ikke nødvendigt at gennemføre de førnævnte test på ikke-genlukkelig og genlukkelig emballage¹¹.

En emballage, som leveres til offentligheden, skal uanset kapacitet være forsynet med børnesikret lukning for stoffer eller blandinger:

- som er klassificeret mht. akut toksicitet 1-3 – oral (H300 og H301), dermal (H310 og H311) og indånding (H330 og H331), STOT SE 1 (H370), STOT RE 1 (H372), hudætsning 1, subkategori 1A, 1B, 1C (H314), eller
- som er klassificeret på grund af fare ved indånding (H304), bortset fra stoffer og

⁹ Bemærk, at terminologien er forskellig i hhv. den juridiske tekst i CLP og i EN-standard. CLP anvender betegnelsen emballage forsynet med børnesikret **lukning**, hvorimod EN ISO 8317 anvender betegnelsen børnesikrede **emballager**.

¹⁰ I henhold til EN ISO 8317.

¹¹ Se også [Report on the Forum pilot project on Child-resistant fastenings](#).

blandinger, der bringes på markedet i form af aerosoler eller i en beholder forsynet med uaftagelig sprayanordning, eller

- som indeholder methanol i en koncentration på 3 % eller derover eller dichlor-methan i en koncentration på 1 % eller derover (jf. også tabel 3 i denne vejledning).

Følbare advarsler (TWD)

Emballager med følbare advarsler gør det muligt for blinde og svagtseende at konstatere, om emballagerne indeholder et farligt stof eller en farlig blanding. Følbare advarsler skal være således anbragt på emballagen, at de kan føles, før der er adgang til indholdet. Advarslen skal være anbragt således, at andre prægede mønstre ikke medfører forveksling. Den nøjagtige placering af den følbare advarsel skal være i overensstemmelse med EN ISO 11683-standarden.

Følbare advarsler skal også forblive følbare i hele emballagens forventede anvendelsesperiode under normal brug. Der kræves ikke følbare advarsler på yderemballager som f.eks. en karton indeholdende en glasflaske¹².

Bilag II til CLP kræver, at følbare advarsler er i overensstemmelse med EN ISO 11683-standarden, som ændret. Det påkrævede standardsymbol for følbare advarsler ("normal"-symbolet i henhold til ISO-standarden) er en ligebenet trekant. I undtagelsestilfælde (hvis anvendelse af det normale symbol ikke er fysisk muligt) kan symbolet tre prikker anvendes. Hvis det heller ikke er fysisk muligt at anvende symbolet tre prikker, kan symbolet tre mm anvendes¹³.

En emballage, som udbydes til offentligheden, skal uanset størrelse være forsynet med følbare advarsler for stoffer og blandinger, der er klassificeret på grund af:

- akut toksicitet 1-4 – oral (H300, H301 og H302), dermal (H310, H311 og H312) eller indånding (H330, H331 og H332)
- hudætsning, subkategori 1A, 1B og 1C (H314)
- kimcellemutagenicitet 2 (H341)
- karcinogenicitet 2 (H351)
- reproduktionstoksicitet 2 (H361)
- luftvejssensibilisering 1, 1A og 1B (H334)
- STOT SE 1 eller 2 (H370, H371)
- STOT RE 1 eller 2 (H372 og H373)
- aspirationsfare 1 (H304)
- brandfarlige gasser 1 og 2 (H220 og H221)
- brandfarlige væsker 1 og 2 (H224 og H225) eller
- brandfarlige faste stoffer 1 og 2 (H228).

¹² I henhold til EN ISO 11683.

¹³ Anbringelsen og udformningen af symbolerne trekant, tre prikker og tre mm er specificeret i EN ISO 11683.

I henhold til bilag II, punkt 3.2.1.2, til CLP kræves der ikke følbar advarsel for transportable gasflasker. Der kræves heller ikke følbar advarsel for aerosoler og beholdere, som er forsynet med uaftagelig sprayanordning og indeholder stoffer eller blandinger, der er klassificeret på grund af fare ved indånding, medmindre de er klassificeret på grund af en eller flere af de øvrige ovennævnte farer.

I tabel 2 gives en oversigt over fareklassificeringer, der udløser CLP-bestemmelserne vedrørende børnesikret lukning og/eller følbar advarsel. I tabel 3 angives stoffer, der kan udløse CLP-bestemmelser om børnesikret lukning og/eller følbar advarsel, hvis de indgår i andre stoffer eller blandinger i en bestemt koncentration.

Tabel 2: Fareklassificeringer, der udløser CLP-bestemmelserne om børnesikrede lukninger og/eller følbare advarsler

Fareklasse (-kategori)	Børnesikret lukning	Følbar advarsel
Akut toksicitet 1 til 3	✓	✓
Akut toksicitet 4		✓
STOT SE 1	✓	✓
STOT SE 2		✓
STOT RE 1	✓	✓
STOT RE 2		✓
Hudætsning (kategori 1, subkategori: 1A, 1B og 1C)	✓	✓
Luftvejssensibilisering (kategori 1, subkategori: 1A og 1B)		✓
Aspirationsfare 1 <i>Bemærk, at der ikke kræves børnesikret lukning og følbar advarsel, hvis stoffet eller blandingen leveres i en aerosolbeholder eller i en beholder med uaftagelig sprayanordning, og hvis de ikke er klassificeret for en anden fare, der udløser krav om børnesikret lukning og følbar advarsel</i>	✓	✓
Kimcellemutagenicitet 2		✓
Karcinogenicitet 2		✓
Reproduktionstoksicitet 2		✓
Brandfarlige faste stoffer 1 og 2		✓
Brandfarlige væsker 1 og 2		✓
Brandfarlige faste stoffer 1 og 2		✓

Tabel 3: Stoffer, der direkte udløser CLP-bestemmelser om børnesikrede lukninger og/eller følbare advarsler, når de er indeholdt i andre stoffer eller blandinger i eller over den angivne koncentration

Identifikation af stoffet	Koncentrationsgrænse	Børnesikret lukning	Følbare advarsel
Methanol	≥ 3%	✓	✓*
Dichlormethan	≥ 1%	✓	✓**

* Det bør bemærkes, at der også kræves følbare advarsel for blandinger med methanol over en vis koncentration, da blandingen i så fald skal klassificeres som en brandfarlig væske i kategori 2, STOT SE kategori 1 eller 2.

** Desuden vil blandinger indeholdende dichlormethan i en koncentration over 1 % blive klassificeret som kræftfremkaldende i kategori 2 og skal derfor forsynes med følbare advarsel.

3.4.2 Flydende vaskemidler til forbrugeranvendelse i opløselig engangsemballage

Der er indført yderligere sikkerhedsforanstaltninger for flydende vaskemidler i opløselige kapsler. Formålet er at sikre bedre beskyttelse af offentligheden, navnlig små børn, der kan blive fristet til at putte kapslerne i munden.

Disse sikkerhedskrav gør emballagen mindre attraktiv og vanskeligere at åbne for børn. Desuden skal emballagen være påført advarsler, som gør forældre og omsorgsgivere opmærksom på, at sådanne produkter skal opbevares utilgængeligt for børn.

Ud over disse særlige regler har leverandøren i henhold til artikel 35, stk. 2, i CLP ansvar for at træffe alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at emballagens design ikke er attraktivt for børn, så den f.eks. ikke kan forveksles med fødevarer eller legetøj.

Et vaskemiddel til forbrugeranvendelse er et vaskemiddel, der markedsføres til brug for ikke-erhvervsmæssige brugere, herunder møntvaskerier¹⁴.

Artikel 35, stk. 2, i CLP og punkt 3.3 i bilag II til CLP indeholder følgende krav til emballering og mærkning af flydende vaskemidler, som er doseret til engangsbrug og er indeholdt i en opløselig emballage:

Forpligtelse til at markedsføre flydende vaskemidler i en yderemballage

Flydende vaskemidler i opløselig engangsemballage (f.eks. væskeholdige kapsler eller liquitabs til brug i vaskemaskiner) skal være pakket i en yderemballage. Hvis de ikke er det, anses de for ikke at overholde artikel 35, stk. 1, i CLP og afsnit 3.3.1 i bilag II til CLP.

Bestemmelser for den ydre emballage

For at gøre flydende vaskemidler til forbrugeranvendelse i opløselig engangsemballage mindre tiltrækkende for børn skal den ydre emballage være uigennemsigtig eller mørk (f.eks. en uigennemsigtig beholder med en eller flere blokfarver), der gør indholdet, dvs. produktet eller enkelt-doserne, usynligt.

¹⁴ Artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler.

Den ydre emballage skal være påført sikkerhedssætning P102 ("Opbevares utilgængeligt for børn") på et synligt sted og i et format, der påkalder sig opmærksomhed.

Desuden skal den ydre emballage være en selvstående beholder, der let kan genlukkes, dvs. emballagen skal let kunne genlukkes med en enkelt bevægelse (f.eks. tryk med en enkelt finger for emballering i en bøtte). Hensigten med denne foranstaltning er at undgå risiko for, at beholderen blot efterlades åben, hvis den er for vanskelig at lukke.

Da hovedårsagen til hændelser synes at være den nemme adgang til vaskemiddelkapslerne, skal yderemballagen være forsynet med en lukkeanordning, der forhindrer små børn i at åbne den. Denne lukkeanordning skal kræve koordineret brug af begge hænder med en vis styrke, således at det er vanskeligt for små børn at åbne den. Det skal bemærkes, at dette krav ikke nødvendigvis svarer til det krav til børnesikrede lukninger, der er beskrevet i [punkt 3.4.1](#) i denne vejledning.

Desuden skal emballagens lukning være beregnet til gentagen anvendelse, så dens funktion bevares ved gentagen åbning og lukning i hele yderemballagens levetid.

Bestemmelser for den opløselige (indre) emballage

Der er indført supplerende tekniske krav (mekanisk modstandsdygtighed og opløselighed i vand) for at gøre den opløselige emballage mere bestandig.

I tillæg til kravene om den ydre emballage skal den opløselige emballage indeholde et afskrækningsmiddel (dvs. et bittert eller på anden måde frastødende middel) mod indtagelse gennem munden. Afskrækningsmidlet skal være tilsat i en koncentration, der er sikker, og som virker frastødende ved indtagelse gennem munden inden for højst seks sekunder.

Den opløselige film skal også opfylde mindstekrav til mekanisk bestandighed og bestandighed mod opløsning. Den skal tilbageholde væskeindholdet i mindst 30 sekunder, når den anbringes i vand ved 20 °C. Den skal desuden kunne modstå mekanisk sammentrykning med mindst 300 N under standardtestbetingelser.

Mærkningen af opløselige engangsemballager indeholdende 25 ml eller derunder kan være omfattet af en undtagelsesbestemmelse på de betingelser, der er specificeret i punkt 1.5.2.2 i bilag I til CLP (se [punkt 5.3.2.2](#) i denne vejledning); mærkningskravene i artikel 17 i CLP finder anvendelse på opløselige emballager med et indhold på mere end 25 ml.

4. Regler for anvendelse af CLP-mærkningselementer

4.1 Leverandørens kontaktoplysninger

I henhold til artikel 17 i CLP skal kontaktoplysningerne for en eller flere leverandører være anført på etiketten. Der kan i princippet være mere end én leverandør i leverandørkæden for samme stof eller samme blanding, f.eks. hvis en blanding er leveret af formulatoren til en distributør, der også leverer den til tredjeparter. I CLP-forordningens artikel 17 anføres det dog ikke, om der kræves kontaktoplysninger for begge leverandører i sådanne tilfælde. Det anføres heller ikke, om kontaktoplysningerne for en bestemt leverandør har forrang.

I henhold til artikel 4, stk. 4, i CLP skal en leverandør sikre, at et farligt stof eller en farlig blanding mærkes og emballeres i overensstemmelse med afsnit III og IV i CLP-forordningen, før stoffet eller blandingen markedsføres. På vejen gennem leverandørkæden kan mærkningen af samme stof eller samme blanding variere afhængigt af kolliets volumen eller som følge af yderligere emballagelag (se [punkt 5.2](#), [punkt 5.3](#) og [punkt 5.4](#) i denne vejledning).

Hvis en leverandør ændrer emballagen, således at de i artikel 17 i CLP fastlagte mærkningselementer skal have et andet udsende end svarende til den etiket/emballage, der er leveret til ham, bliver han ansvarlig for omemballering og ommærkning og skal tilføje sit eget navn og sine egne kontaktoplysninger på etiketten. I så fald kan han også erstatte leverandørens kontaktoplysninger med sine egne.

Hvis leverandøren ikke ændrer emballagen, behøver han ikke at tilføje sine egne kontaktoplysninger på etiketten eller erstatte sin leverandørs kontaktoplysninger med sine egne. Han kan gøre det, hvis han ønsker det. Hvis han ændrer de(t) sprog, der vises på en etiket, skal han føje sine kontaktoplysninger til kontaktoplysningerne for den pågældende leverandør, der har udstedt den oprindelige etiket, idet han i så fald er ansvarlig for korrekt oversættelse af etikettens indhold.

4.2 Produktidentifikatorer

Dette punkt giver vejledning om kravene til produktidentifikatorer for stoffer (artikel 18, stk. 2, i CLP) og blandinger (artikel 18, stk. 3, i CLP). Som hovedregel skal de samme produktidentifikatorer, der er valgt til etiketten, bruges i sikkerhedsdatabladet¹⁵ for et stof eller en blanding. Eventuelle produktidentifikatorer, der vælges til etiketten, skal være skrevet på de(t) officielle sprog i den eller de medlemsstater, hvor stoffet eller blandingen markedsføres, medmindre andet fastsættes af den pågældende medlemsstat (jf. artikel 17, stk. 2, i CLP).

4.2.1 Stoffer

Produktidentifikatoren for et stof skal mindst bestå af følgende:

- et navn og et identifikationsnummer som anført i del 3 i bilag VI til CLP.

¹⁵ Der er yderligere oplysninger i [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#).

Navnet kan være ethvert af de navne, der er angivet som international kemisk identifikation (International Chemical Identification) for stoffet i kolonne 2 i tabellerne i del 3 i bilag VI til CLP¹⁶. Identifikationsnummeret er typisk indeksnummeret, EF-nummeret eller CAS-nummeret. Det anbefales at benytte det nummer, der sikrer entydig identifikation af stoffet; i nogle tilfælde kan det være berettiget at anvende to numre, f.eks. CAS-nummeret og EF-nummeret. Når navnet på et bilag VI-stof oversættes til de(t) krævede sprog, kan det med fordel kontrolleres, om der allerede findes en dækkende oversættelse i en offentlig database, f.eks. ECHA's fortegnelse over klassificering og mærkning (se <http://echa.europa.eu/web/guest/information-on-chemicals/cl-inventory-database>). Hvis der findes et oversat navn i bilag VI til CLP eller i fortegnelsen over klassificering og mærkning, bør dette navn desuden have forrang, eller

- hvis stoffet ikke indgår i del 3 i bilag VI til CLP: et navn og et identifikationsnummer som angivet i fortegnelsen over klassificeringer og mærkninger.

Navnet er typisk IUPAC-navnet¹⁷, EF-navnet eller CAS-navnet. Identifikationsnummeret skal være EF-nummeret, CAS-nummeret eller indeksnummeret (fra tabel 3 i bilag VI til CLP). Det anbefales at bruge det eller de numre, der entydigt identificerer stoffet. Det tilrådes at vælge en identifikator som f.eks. EF-nummeret eller CAS-nummeret (hvis det foreligger) for at minimere behovet for revision af sikkerhedsdatabladet, eller

- hvis stoffet hverken står i del 3 i bilag VI til CLP-forordningen eller i databasen over klassificeringer og mærkninger, anføres CAS-nummeret og IUPAC-navnet, eller i givet fald CAS-nummeret og et andet internationalt kemisk navn, f.eks. navnet i INCI-nomenklaturen¹⁸, eller
- hvis der ikke findes et CAS-nummer, og ingen af ovennævnte punkter finder anvendelse, anføres IUPAC-navnet eller et andet internationalt kemisk navn, f.eks. i givet fald navnet i INCI-nomenklaturen.

¹⁶ Bemærk, at Europa-Kommissionens forordning (EU) 2018/669 af 16. april 2018 (11. tilpasning af CLP til den tekniske udvikling) indfører oversættelser af de kemiske navne for stoffer, der er omfattet af harmoniseret klassificering og mærkning, og som er anført i tabel 3 i bilag VI til CLP, til alle sprog. Den 11. tilpasning til den tekniske udvikling var baseret på den konsoliderede tekst for CLP-forordningen op til den sjette ATP, da de kemiske navne i de senere ATP'er allerede er oversat. Alle andre oplysninger, bortset fra de kemiske navne, gælder stadig som anført i de pågældende ATP'er, især dem vedrørende klassificering og mærkning, medmindre en indgang er blevet ændret af en ATP, der er vedtaget efter den sjette ATP, og som allerede finder anvendelse. Den 11. ATP gælder fra 1. december 2019, men kan anvendes på frivillig basis inden da.

¹⁷ Hvis IUPAC-navnet er på mere end 100 karakterer, kan leverandøren anvende et af de andre navne (trivialnavn, handelsnavn eller forkortelse), der nævnes i afsnit 2.1.2 i bilag VI til REACH, forudsat at både IUPAC-navnet og det andet anvendte navn medtages i C&L-anmeldelsen til ECHA i henhold til artikel 40, stk. 1, litra b), i CLP.

¹⁸ INCI-navnet (International Nomenclature Cosmetic Ingredients) er i Den Europæiske Union (EU) i henhold til forordning (EF) nr. 1223/2009 obligatorisk til mærkning af kosmetiske produkter med indholdsstoffernes navne. INCI-systemet blev indført i Det Europæiske Fællesskab i 1996/97 og er veletableret til kosmetiske produkter. Det anvendes også i mange lande uden for EU. Siden 2004 har INCI-systemet også i EU været obligatorisk til mærkning af konserveringsmidler og allergene parfumestoffer i henhold til forordningen om vaske- og rengøringsmidler (EF) nr. 648/2004.

4.2.2 Blandinger

Produktidentifikatorerne for blandinger skal omfatte både:

- blandingsens handelsnavn eller betegnelse, og
- identiteten af alle de stoffer i blandingen, der bidrager til klassificering af blandingen vedrørende akut toksicitet, hudætsning eller alvorlige øjenskader, kimcellemutagenicitet, kræftfremkaldende egenskaber (karcinogenicitet), reproduktionstoksicitet, luftvejs- eller hudsensibilisering, specifik målorgantoksicitet (STOT) eller aspirationsfare.

CLP-forordningen specificerer ikke den type kemiske navne¹⁹, der skal anvendes til at identificere de kemiske stoffer i blandingen. Den nævner kun, hvilken fremgangsmåde der anvendes til identifikation af de stoffer i blandingen, som bidrager til klassificeringen af blandingen (se artikel 18, stk. 3, litra b, i CLP), og andet led i artikel 18, stk. 3, i CLP). Ved valg af et kemisk navn anbefales det dog at følge den fremgangsmåde, der er beskrevet i artikel 18, stk. 2, i CLP. Hvis et navn på stoffet er kortere end andre navne, der er tilgængelige for brugeren/forbrugeren, eller bedre genkendes af brugeren/forbrugeren på sproget i den medlemsstat, hvor blandingen markedsføres, bør dette navn derfor anvendes. Dette er ofte tilfældet for almindelige bestanddele eller grundbestanddele. Hvis der findes et oversat navn i bilag VI til CLP²⁰ eller i fortegnelsen over klassificering og mærkning, bør dette navn desuden have forrang.

Hvis et andet internationalt kemisk navn (f.eks. et INCI-navn) kendes bedre af brugeren/forbrugeren, er det muligt at afvige fra den metode, der er beskrevet i artikel 18, stk. 2, i CLP. Det foretrækkes at anvende det navn, der anses for velkendt. Stoffets identitet skal være entydigt fastlagt ved navnet. Hvis stofidentiteten ikke er tilstrækkeligt fastlagt ved et INCI-navn, f.eks. i forhold til kravene i artikel 18, stk. 2, i CLP eller kravene til sikkerhedsdatablade i henhold til REACH-forordningen, bør en klarere identifikation foretrækkes.

Hvis blandingsens handelsnavn eller -betegnelse i forvejen indeholder navnet eller navnene på det eller de stoffer, der bidrager til blandingens klassificering som defineret i stk. 3, litra b, i artikel 18 i CLP, behøver de ikke gentages. Hvis de supplerende oplysninger på etiketten allerede indeholder det kemiske navn på stoffet, f.eks. i den liste over allergener og konserveringsmidler, der kræves i forordning (EF) nr. 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler, tilrådes det endvidere at anvende samme navn. Denne fremgangsmåde bør anvendes både på forbrugerprodukter og produkter til erhvervs-mæssig anvendelse.

De valgte kemiske navne skal identificere de stoffer, der primært er ansvarlige for de vigtigste sundhedsfarer, som har givet anledning til klassificeringen og tildelingen af de tilsvarende faresætninger.

¹⁹ De termer, der anvendes til identifikation af blandingen og stofferne i blandingen, bør være de samme som dem, der anvendes i sikkerhedsdatabladet.

²⁰ Bemærk, at Europa-Kommissionens forordning (EU) 2018/669 af 16. april 2018 (11. tilpasning af CLP til den tekniske udvikling) indfører oversættelser af de kemiske navne for stoffer, der er omfattet af harmoniseret klassificering og mærkning, og som er anført i tabel 3 i bilag VI til CLP, til alle sprog. Den 11. tilpasning til den tekniske udvikling var baseret på den konsoliderede tekst for CLP-forordningen op til den sjette ATP, da de kemiske navne i de senere ATP'er allerede er oversat. Alle andre oplysninger, bortset fra de kemiske navne, gælder stadig som anført i de pågældende ATP'er, især dem vedrørende klassificering og mærkning, medmindre en indgang er blevet ændret af en ATP, der er vedtaget efter den sjette ATP, og som allerede finder anvendelse. Den 11. ATP gælder fra 1. december 2019, men kan anvendes på frivillig basis inden da.

For at reducere antallet af ("kemiske") stofnavne på etiketten bør der højst anføres fire navne på etiketten for en blanding, medmindre det er nødvendigt for at afspejle farernes art og alvor. Dette kan være tilfældet, hvis en blanding indeholder mere end fire stoffer, der alle forekommer i væsentlige koncentrationer, og som bidrager til klassificeringen af blandingen på grund af en eller flere af de farer, der nævnes i artikel 18, stk. 3, litra b), i CLP. Som forklaret i det ofte stillede spørgsmål med id-nr. 1050 (der kan tilgås på <https://echa.europa.eu/support/gas-support/gas>) findes der ingen strikse regler for, hvordan det beslutes, hvilke stoffer der har forrang ift. anførelse på etiketten, men følgende kan hjælpe med udvælgelsen. For så vidt angår ikke-additive sundhedsfarer (f.eks. kimcellemutaegenicitet, karcinogenicitet, reproduktionstoksicitet, luftvejs- eller hudsensibilisering og specifik målorgantoksicitet kategori 1 og 2), bør alle indholdsstoffer i blandingen ved eller over den generiske koncentrationsgrænse eller den specifikke koncentrationsgrænse anses som "primært ansvarlig for de største sundhedsfarer" i forhold til meningen i artikel 18, stk. 3, litra b), i CLP og medtages på etiketten. For så vidt angår de additive sundhedsfarer, der er nævnt i artikel 18, stk. 3, litra b), i CLP (f.eks. akut toksicitet, hudætsning, alvorlige øjenskader, specifik målorgantoksicitet kategori 3 og aspirationsfare), bør alle indholdsstoffer, der findes i blandingen ved eller over den generiske koncentrationsgrænse eller den specifikke koncentrationsgrænse, medtages på etiketten. I de tilfælde, hvor flere indholdsstoffer bidrager til klassificeringen for en farlig egenskab, bør kun de indholdsstoffer, der primært bidrager til klassificeringen (f.eks. dem, der har de højeste koncentrationer eller er tættest på den generiske koncentrationsgrænse eller den specifikke koncentrationsgrænse), medtages på etiketten, og derfor er navnene på andre indholdsstoffer med begrænset medvirken til klassificeringen ikke nødvendige. Desuden gælder der særlige mærkningsregler for blandinger, der indeholder hud- og luftvejssensibiliserende stoffer (se tabel 3.4.3 i bilag I til CLP og punkt 2.8 i bilag II til CLP).

Bemærk, at selvom UFI'en er et element til identifikation, der anvendes i medfør af bilag VIII til CLP, er det ikke en produktidentifikator i forhold til betydningen i artikel 18 i CLP. UFI'en er en del af den (obligatoriske) supplerende information (artikel 25, stk. 7, i CLP) (se [punkt 4.8.1.1](#) i denne vejledning og [Vejledning om harmoniserede oplysninger vedrørende sundhedsmæssige nødsituationer – bilag VIII til CLP](#)).

Producenten, importøren eller downstream-brugeren af visse mindre farlige stoffer, der indgår i en blanding, kan nå til den konklusion, at afsløring af stofidentifikatorer, der er påkrævet til etiketten eller sikkerhedsdatabladet, kan sætte fortroligheden af hans forretningshemmeligheder eller intellektuelle ophavsrettigheder på spil. I så fald kan han indsende en anmodning til ECHA om tilladelse til at anvende et alternativt kemisk navn i overensstemmelse med artikel 24 i CLP. Det alternative navn bør være et mere generelt navn, der identificerer de vigtigste funktionelle grupper, eller en alternativ betegnelse. Betingelserne for, at der kan gives tilladelse til at anvende et alternativt navn, er fastsat i del 1, punkt 1.4, i bilag I til CLP.

For sådanne anmodninger opkræves der et gebyr i overensstemmelse med artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) nr. 440/2010 (gebyrforordningen). Når anmodningen indsendes af en mikrovirksomhed, lille eller mellemstor virksomhed (SME)²¹, pålægger ECHA et reduceret gebyr som anført i artikel 24, stk. 2, og i bilag I til gebyrforordningen.

Vedrørende yderligere oplysninger om, hvordan der anmodes om at anvende et alternativt kemisk navn for et stof i en blanding, henvises til de tekniske anvisninger i manualen om udarbejdelse af dossierer i REACH og CLP: [Udarbejdelse af en anmodning om anvendelse af et alternativt kemisk navn for et stof i en blanding](#). Det tilrådes desuden at besøge følgende afsnit på ECHA's websted: <https://echa.europa.eu/support/dossier-submission-tools/reach-it/requesting-an-alternative-chemical-name-in-mixtures>.

²¹ SMV er defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF.

4.3 Farepiktogrammer

4.3.1 Generelle oplysninger

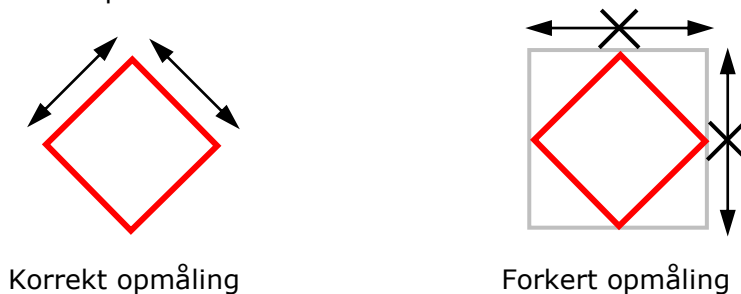
Et farepiktogram er en billedgengivelse, der kommunikerer information om den pågældende fare (se også definitionen i artikel 2, stk. 3, og artikel 31, stk. 2, i CLP). I henhold til artikel 19 i CLP er klassificeringen af et stof eller en blanding bestemmende for, hvilke farepiktogrammer der skal angives på etiketten. Information om tildeling af farepiktogrammer vedrørende bestemte fareklasser og farekategorier/-opdelinger findes desuden også i bilag V til CLP.

Der findes på nuværende tidspunkt ni forskellige piktogrammer. Normalt er kun ét piktogram knyttet til en bestemt fareklasse eller kategori, men enkelte fareopdelinger skal påføres to piktogrammer, nemlig stoffer og blandinger, der er klassificeret som selvreaktive stoffer type B eller som organiske peroxider type B (se også nedenfor). Det bør også bemærkes, at visse piktogrammer omfatter flere fareklasser og -kategorier.

4.3.2 Form, farve og størrelse

Etiketten skal have en farve og udformning, der gør farepiktogrammet og dets baggrund tydelige. Farepiktogrammer skal have form som en firkant stillet på en af spidserne, dvs. en rombe, når etiketten læses horisontalt, og de skal have et sort symbol på en hvid baggrund og med rød indramning (se punkt 1.2.1 i bilag I til CLP). Den præcise type af rød, dvs. Pantone-farvenummeret, er ikke fastlagt og kan vælges frit.

Hvert farepiktogram skal dække mindst 1/15 af det mindsteareal af etiketten, der er forbeholdt de oplysninger, der kræves i henhold til artikel 17 i CLP, men piktogrammets areal må ikke være mindre end 1 cm². Minimumsmålene på etiketter og piktogrammer er givet i tabel 1.3 i bilag I til CLP. Ved minimumsmål for piktogrammet forstås her siderne på den røde ramme om piktogrammet og ikke siderne af det virtuelle kvadrat, som piktogrammet er placeret i:

Nedenfor er udråbstegnet (piktogram GHS07) vist som eksempel på et piktogram. Dette er tildelt til forskellige mindre alvorlige fareklasser og kategorier (se del 2 i bilag V til CLP):

Printbare piktogrammer kan downloades gratis fra <http://www.unece.org/trans/danger/publghs/pictograms.html>.

4.3.3 Forrangsregler

For stoffer og blandinger, der er klassificeret på grund af mere end én fare, kan det være nødvendigt at påføre flere pictogrammer på etiketten. I sådanne tilfælde skal man holde sig til de forrangsregler, der er fastlagt i artikel 26 i CLP. Som hovedregel skal etiketten indeholde de pictogrammer, der afspejler den alvorligste farekategori for hver fareklasse. Dette gælder også, hvis et stof både har en harmoniseret og en ikke-harmoniseret (dvs. egen-) klassificering (se artikel 26, stk. 2, i CLP).

CLP fastlægger endvidere forrangsregler for bestemte farepictogrammer og -klassificeringer:

- For fysiske farer: Hvis etiketten er påført pictogrammet GHS01 (eksploderende bombe), er GHS02 (flamme) og GHS03 (flamme over en cirkel) valgfrie ...

obligatorisk

valgfrit

valgfrit

... bortset fra tilfælde, hvor mere end ét af disse farepictogrammer er obligatorisk, nemlig stoffer og blandinger, der er klassificeret som selvreaktive stoffer type B eller organiske peroxider type B (se bilag I til CLP).

- For fysiske farer og sundhedsfarer: Hvis etiketten er påført pictogrammet GHS02 (flamme) eller GHS06 (dødningehoved og korslagte knogler), er GHS04 (gasflaske) valgfrit²²:

obligatorisk

eller

obligatorisk

valgfrit

- For sundhedsfarer: Hvis etiketten er påført pictogrammet GHS06 (dødningehoved og korslagte knogler), må GHS07 (udråbstegn) ikke forekomme:

²² Denne forrangsregel blev indført ved Kommissionens forordning (EU) nr. 286/2011 af 10. marts 2011 (anden tilpasning af CLP til den tekniske udvikling).

- For sundhedsfarer: Hvis etiketten er påført piktogrammet GHS05 (ætsning), må GHS07 (udråbstegn) ikke anvendes for hud- eller øjenirritation ...

... men skal alligevel anvendes for andre farer.

- For sundhedsfarer: Hvis etiketten er påført piktogrammet GHS08 (sundhedsfare) på grund af luftvejssensibilisering, må GHS07 (udråbstegn) ikke anvendes for hudsensibilisering eller hud- eller øjenirritation ...

... men skal alligevel anvendes for andre farer.

Hvis et stof eller en blanding er tildelt den supplerende faresætning EUH071 ("Ætsende for luftvejene"), kan der tilføjes et piktogram for ætsning (GHS05) (se bemærkning 1 til tabel 3.1.3 i bilag I til CLP). Hvis dette gøres, skal piktogrammet GHS07 (udråbstegn) for STOT SE kategori 3 (luftvejsirritation) udelades fra etiketten, hvilket ligeledes gælder faresætning H335 ("Kan forårsage irritation af luftvejene").

For så vidt angår stoffer og blandinger, der skal mærkes i henhold til både CLP-forordningen og reglerne om transport af farligt gods, kan CLP-piktogrammerne udelades fra etiketten på den ydre eller eneste pakning, når CLP-piktogrammerne og piktogrammerne for transport af farligt gods vedrører samme fare (se [punkt 5.4](#) i denne vejledning).

4.3.4 Tomme piktogrammer

Ved udarbejdelse af faremærkning er det almindelig praksis at anvende fortrykte beholdninger af romber (etikettens baggrund trykkes, før den overtrykkes med de specifikke mærkningsoplysninger). Dette kan resultere i etiketter med et antal fortrykte tomme romber, hvoraf ikke alle behøves af den virksomhed, som har anskaffet fortrykte etiketter. I denne situation kan det være nødvendigt at lade en eller flere fortrykte romber forblive tomme.

CLP forbyder ikke udtrykkeligt tomme romber. Oplysninger, der gives i tilslutning til den obligatoriske minimumsmærkning, må imidlertid ikke stride mod de obligatoriske mærkningsoplysninger eller rejse tvivl om deres validitet (artikel 25, stk. 3, i CLP), og tomme røde rammer kan medføre tvivl. Hvis tomme røde rammer ikke kan undgås, anbefales det at overtrykke dem med et massivt tryk, som dækker dem fuldstændigt (se eksemplet i figur 1).

	Stof A	
	<p>Fare</p> <p>Reagerer voldsomt med vand.</p> <p>Ved kontakt med vand udvikles brandfarlige gasser, som kan selvantænde.</p> <p>Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. Børst løse partikler bort fra huden. Skyl under koldt vand. I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning. Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge. VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Alt tilsmudset tøj tages straks af. Skyl/brus huden med vand. VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.</p> <p style="text-align: center;">Se sikkerhedsdatabladet for yderligere oplysninger om sikker anvendelse.</p>	
Virksomhed X	Gade Y, by Z	Tlf.: +49 (0) 0000 000000

Figur 1: Overtrykte tomme romber

Overtrykning af tomme romber har til formål at undgå at give det indtryk, at relevante faresymboler er udeladt fra etiketten ved en trykfejl.

Se også det ofte stillede CLP-spørgsmål (med id-nr. 240) på <http://echa.europa.eu/support/qas-support/qas>.

4.4 Signalord

Et signalord angiver en bestemt fares relative alvor. Etiketten skal indeholde det relevante signalord i overensstemmelse med klassificeringen af det farlige stof eller den farlige blanding: Til mere alvorlige farer kræves signalordet "Fare", mens der til mindre alvorlige farer kræves signalordet "Advarsel" (se artikel 20 i CLP).

Signalordet for hver klassificering er angivet i tabellerne i del 2 til 5 i bilag I til CLP med angivelse af, hvilke mærkningselementer der kræves i hver fareklasse. Visse farekategorier (f.eks. eksplosiver, gruppe 1.6) har intet signalord.

Hvis et stof eller en blanding er klassificeret for mere end én fare, må der kun anføres ét signalord på etiketten. I så fald har signalordet "Fare" forrang, og signalordet "Advarsel" må ikke vises.

4.5 Faresætninger

CLP-faremærkninger skal også indeholde de relevante faresætninger, der beskriver arten og alvoren af farerne ved et stof eller en blanding (se artikel 21 i CLP).

De relevante faresætninger for hver fareklasse og -kategori/-opdeling er angivet i tabellerne i del 2-5 i bilag I til CLP. Et eksempel er faresætningen H302 ("Farlig ved indtagelse"), der er tildelt akut oral toksicitet, kategori 4. Ordlyden af faresætninger er givet i tabel 1.1, 1.2 og 1.3 i bilag III til CLP.

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at angive yderligere oplysninger som supplement til en faresætning²³, f.eks. specificering af eksponeringsvej eller målorgan i forbindelse med visse sundhedsfarer, dvs. for fareklasserne CMR og STOT SE enkelt (kategori 1 og 2) og gentagen eksponering. For eksempel:

- For STOT RE, kategori 1, skal faresætning H372 ("Forårsager organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering") suppleres med de berørte organer, hvis disse kendes, og med eksponeringsvejen, hvis der foreligger entydigt bevis for, at ingen andre eksponeringsveje kan forårsage faren, f.eks. H372 ("Forårsager leverskade ved længerevarende eller gentagen eksponering af huden")
- For STOT SE, kategori 1, kan det være nødvendigt, at også eksponeringsvejen eller målorganet indgår i sætningen, f.eks. H370 ("Forårsager leverskade ved indtagelse").

For så vidt angår reproduktionstoksicitet, indikerer faresætningerne H360 ("Kan skade forplantningsevnen eller det ufødte barn") og H361 ("Mistænkt for at skade forplantningsevnen eller det ufødte barn") en generel betænkelighed. Disse generelle faresætninger kan erstattes af de faresætninger, der indikerer den specifikke betænkelighed, hvis denne er kendt, i overensstemmelse med afsnit 1.1.2.1.2 i bilag VI til CLP (f.eks. H360F "Kan skade forplantningsevnen", H361d "Mistænkt for at skade det ufødte barn" eller H360Df "Kan skade det ufødte barn. Mistænkt for at skade forplantningsevnen").

Hvis en stofklassificering er harmoniseret og anført i del 3 i bilag VI til CLP, skal den eller de tilsvarende faresætninger med relevans for denne klassificering anvendes på etiketten. Bemærk, at nogle harmoniserede klassificeringer, der er markeret med en stjerne i del 3 i bilag VI til CLP, er minimumsklassificeringer, og på grundlag af foreliggende data kan det være nødvendigt at tildele en strengere klassificering og den tilsvarende faresætning. Det kan også være nødvendigt at medtage faresætninger for ikke-harmoniserede dele af klassificeringen af det samme stof, dvs. for de fareklasser eller opdelinger, som ikke er omfattet af listen i bilag VI (se artikel 4, stk. 3, i CLP).

Tabel 1.2 i bilag III til CLP fastlægger, hvilke kombinerede faresætninger der tillades²⁴. På nuværende tidspunkt tillades det at kombinere faresætninger om akut toksicitet vedrørende forskellige eksponeringsveje, men i samme kategori. Sådanne sætninger kan være angivet på etiketten og i sikkerhedsdatabladet, f.eks. på grund af kategori 3 ved oral og dermal eksponering H301+H311 ("Giftig ved indtagelse eller hudkontakt").

Hvis et stof eller en blanding er klassificeret i forskellige fareklasser eller opdelinger inden for en fareklasse, skal alle faresætninger, som er et resultat af klassificeringen, angives på etiketten, medmindre der klart er tale om gentagelse eller overflødighed (se artikel 27 i CLP). Hvis f.eks. faresætningen H314 ("Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader") tildeles, kan H318 ("Forårsager alvorlig øjenskade") udelades (se

²³ Bemærk, at dette ikke udgør supplerende mærkningsoplysninger i den i artikel 25 i CLP anvendte forstand. Det er snarere supplerende fareoplysninger, som skal indgå i selve faresætningen, ud over standardordlyden.

²⁴ Kommissionens forordning (EU) nr. 286/2011 af 10. marts 2011.

også afsnit 3.3.4 i [Vejledning om anvendelse af CLP-kriterierne](#)). På samme vis gælder det, at hvis f.eks. faresætningen H410 ("Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer") tildeles, kan H400 ("Meget giftig for vandlevende organismer") udelades (se også afsnit 4.1.6 i [Vejledning om anvendelse af CLP-kriterierne](#)). Gentagelse eller overflødighed bør også undgås for et stof eller en blanding, der er tildelt den supplerende faresætning EUH071 ("Ætsende for luftvejene")²⁵. I så fald bør faresætning H335 ("Kan forårsage irritation af luftvejene") for STOT, enkelt eksponering, kategori 3 (luftvejsirritation), udelades fra etiketten. Bemærk, at oplysningerne på fare-etiketten og i afsnit 2.2 på sikkerhedsdatabladet for samme stof/blanding skal være konsistente.

Den korrekte ordlyd af faresætningerne, sådan som de skal angives på etiketten, er givet på alle EU-sprog i bilag III til CLP. Faresætningerne på et givet sprog skal stå sammen med sikkerhedssætningerne på samme sprog på etiketten (se [punkt 3.3](#) i denne vejledning).

4.6 Sikkerhedssætninger

CLP-faremærkninger skal indeholde de relevante sikkerhedssætninger, der vejleder om foranstaltninger til at undgå eller minimere skadelige virkninger på menneskers sundhed eller miljøet som følge af farerne ved et stof eller en blanding (se artikel 22 i CLP. Et eksempel er sikkerhedssætning P373 ("BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosionsverne"). Det fuldstændige sæt sikkerhedssætninger, der er relevante for hver fareklasse og -kategori/-opdeling, er angivet efter alfanumerisk kode i tabellerne i del 2-5 i bilag I til CLP, der angiver de krævede mærkningselementer for hver fareklasse.

Sikkerhedssætninger skal vælges i henhold til bestemmelserne i artikel 22 og 28 i CLP og med del 1 i bilag IV til CLP: Ved ethvert valg skal der tages hensyn til de anvendte faresætninger, produktets eller blandingens tilsigtede eller konstaterede anvendelse(r) og de grundlæggende anvisninger i kolonnen "anvendelsesbetingelser" i tabel 6.1-6.5 i bilag IV til CLP-forordningen. Gentagelser og overflødighed skal undgås. Hvis stoffet eller blandingen udbydes til offentligheden, skal der sædvanligvis²⁶ på etiketten være en sikkerhedssætning om bortskaffelse af stoffet eller blandingen og om bortskaffelse af emballagen (se artikel 28, stk. 2, i CLP). Normalt må etiketten ikke indeholde mere end seks sikkerhedssætninger, medmindre dette er nødvendigt for at afspejle farernes art og alvor (se [eksempel C](#) i [punkt 7.4](#) i denne vejledning).

Til støtte for valget af de mest hensigtsmæssige sikkerhedssætninger henvises til [punkt 7](#) i denne vejledning.

Del 2 i bilag IV til CLP angiver den korrekte ordlyd af sikkerhedssætningerne på alle EU-sprog, som den skal stå på en etiket. Hvis der er forskellige oversættelser af sikkerhedssætninger, fås den mest relevante ordlyd sædvanligvis i oversættelsen i den nationale version af CLP-forordningen. Sikkerhedssætningerne på ét sprog skal grupperes sammen med faresætningerne på samme sprog på etiketten (se [punkt 3.3](#) i denne vejledning).

²⁵ Se også bemærkning 1 i tabel 3.1.3 i bilag I til CLP

²⁶ I alle andre tilfælde kræves der ikke en sikkerhedssætning om bortskaffelse, hvis det er åbenbart, at bortskaffelsen af stoffet, blandingen eller emballagen ikke udgør en fare for menneskers sundhed eller miljøet.

4.7 Koder for fare- og sikkerhedssætninger

Fare- og sikkerhedssætninger er kodificeret med en unik alfanumerisk kode bestående af et bogstav og tre tal som følger:

- Bogstavet "H" (for faresætning) eller "P" (for sikkerhedssætning)
- for faresætninger angiver det første ciffer farens art (2 for fysiske farer, 3 for sundhedsfarer og 4 for miljøfarer), og de efterfølgende to cifre svarer til den fortløbende nummerering af farer som f.eks. eksplosionsfare (kode 200 til 210), brandfare (kode 220 til 230) osv.
- faresætninger, der er overført fra DSD og DPD, men endnu ikke inkluderet i GHS, er kodificeret som "EUH"
- for sikkerhedssætninger, et ciffer, der afspejler en af fem typer sætninger, nemlig generelle sætninger (1), sætninger vedrørende forebyggelse (2), sætninger vedrørende reaktion (3), sætninger vedrørende opbevaring (4) og sætninger vedrørende bortskaffelse (5), efterfulgt af to cifre, der angiver den fortløbende nummerering af selve sætningerne.

Kodeintervallerne for fare- og sikkerhedssætningerne i henhold til CLP er angivet i tabel 4 nedenfor.

Tabel 4: Kodeintervaller for fare- og sikkerhedssætninger i henhold til CLP-forordningen

Faresætninger: H	Sikkerhedssætninger: P
200-299 Fysisk fare	100-199 Generelt
300-399 Sundhedsfare	200-299 Forebyggelse
400-499 Miljøfare	300-399 Reaktion
	400-499 Opbevaring
	500-599 Bortskaffelse

Koderne for fare- og sikkerhedssætninger og EUH-sætninger behøver ikke angives på etiketten. CLP-forordningen kræver kun angivelse af den faktiske ordlyd af de pågældende sætninger på etiketten.

4.8 Supplerende mærkningsoplysninger

I artikel 25 i CLP defineres begrebet "supplerende oplysninger", som har til formål at medtage yderligere mærkningsoplysninger ud over dem, der er anført i artikel 17, litra a)-g), i CLP. Supplerende mærkningsoplysninger kan opdeles i to kategorier, nemlig obligatoriske og ikke-obligatoriske oplysninger. Bemærk, at i henhold til artikel 25, stk. 6, kan supplerende mærkningsoplysninger være obligatoriske for en blanding, selvom denne ikke er klassificeret som farlig.

Alle "supplerende oplysninger" skal generelt placeres i etikettens felt til supplerende oplysninger. Både obligatoriske og ikke-obligatoriske supplerende oplysninger skal være på samme sprog som de andre CLP-mærkningselementer.

Da det er obligatorisk at anføre disse oplysninger sammen med de mærkningselementer, der kræves i henhold til CLP-forordningens artikel 17, litra a)-g), skal disse supplerende mærkningselementers placering og pladskrav overvejes nøje ved udformningen af en CLP-etiket for et stof eller en blanding (se også [eksempel 3](#) i [afsnit 6](#) i denne vejledning).

Med Kommissionens forordning (EU) 2017/542 blev CLP-forordningen ændret, så den omfattede kravet om en unik formelidentifikator (UFI) som yderligere oplysning på etiketten i henhold til artikel 25, stk. 7 (se [punkt 4.8.1.1](#) i denne vejledning)²⁷. Der er dog ingen faste regler vedrørende placeringen af UFI'en på etiketten: Den kan enten være placeret i afsnittet omkring yderligere oplysninger på etiketten, som beskrevet ovenfor, eller i nærheden af produktnavnet eller handelsnavnet (sammen med UFI'en). Af praktiske grunde kan UFI'en også printes på emballagen, så længe den er i nærheden af de øvrige mærkningsoplysninger²⁸. UFI'en bør under alle omstændigheder være klart synlig og let at finde i tilfælde af en nødsituation (dens primære funktion er at hjælpe redningsmandskabet med at identificere blandingen i produktet).

Når der anføres obligatoriske supplerende oplysninger, skal de være lette at finde og læse. De har selvfølgelig forrang frem for eventuelle ikke-obligatoriske supplerende oplysninger, hvis pladsen på etiketten er begrænset.

4.8.1 Obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger

Obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger omfatter:

- Supplerende faresætninger vedrørende særlige fysiske og sundhedsmæssige egenskaber. Disse er kodet som EUH-sætninger, f.eks. EUH014 ("Reagerer voldsomt med vand"). For nogle stoffer med harmoniserede klassificeringer er der anført supplerende faresætninger i del 3 i bilag VI til CLP.
- Supplerende sætninger for visse blandinger, f.eks. EUH204 ("Indeholder isocyanater. Kan udløse allergisk reaktion") (se del 2 i bilag II til CLP). Disse sætninger er også tildelt EUH-koder, så de fremstår på samme måde som de førnævnte supplerende faresætninger
- Den supplerende sætning EUH401 ("Brugsanvisningen skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare") for farlige stoffer og blandinger, der er omfattet af direktiv 91/414/EØF²⁹ (se del 4 i bilag II til CLP)

²⁷ Kommissionens forordning (EU) 2017/542 ændrede også CLP-forordningen ved at tilføje bilag VIII.

²⁸ Bemærk, at muligheden for at printe UFI'en på emballagen i nærheden af den øvrige mærkning i stedet for på etiketten blev støttet af CARACAL. Skønt Europa-Kommissionen og et flertal af medlemsstaterne mener (baseret på et begrænset antal kommentarer fra medlemsstaterne), at den eksisterende juridiske tekst tillader en sammenholdning af artikel 32, stk. 4, og artikel 31, stk. 5, i CLP, er man endnu ikke færdig med at drøfte, om denne juridiske fortolkning er i orden, eller om der er behov for en ændring af punkt 5.2 i del A i bilag VIII og artikel 25, stk. 7, i CLP.

²⁹ Med virkning fra den 14. juni 2011 ophævet og erstattet med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

- Mærkningselementer, som følger af andre EU-retsakter (se artikel 32, stk. 6, i CLP), f.eks.:
 - det godkendelsesnummer, der kræves i henhold til REACH-forordningen
 - listen over overfladeaktive stoffer og parfumer i henhold til forordning (EF) nr. 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler, som ændret
 - godkendelsesnummeret for det biocidholdige produkt i henhold til forordningen om biocidholdige produkter (EU) nr. 528/2012
 - mærkningsbestemmelser (dvs. om brandfare) i henhold til aerosoldirektivet 75/324/EØF (ADD), som ændret, eller
 - indholdet af flygtige organiske forbindelser (VOC'er) i henhold til direktiv 2004/42/EF³⁰.

Yderligere supplerende obligatoriske oplysninger kan omfatte:

- Specifikke oplysninger om reaktion som omhandlet i parenteserne i sikkerhedsætningerne P320 "Særlig behandling straks påkrævet (se ... på denne etiket)" og P321 "Særlig behandling påkrævet (se ... på denne etiket)" i bilag IV til CLP, f.eks. "se supplerende anvisninger om førstehjælp på denne etiket" eller "se supplerende anvisninger om anvendelse af modgift på denne etiket". Se også tabel 5 nedenfor og udvælgelsestabellerne i [punkt 7.3](#) i denne vejledning
- For blandinger, der indeholder bestanddele med ukendt akut toksicitet i en koncentration af 1 % eller derover, sætningen "x procent af blandingen består af en eller flere bestanddele med ukendt akut toksicitet" (se punkt 3.1.3.6.2.2 i bilag I til CLP). Denne sætning skal også angives i sikkerhedsdatabladet, når dette leveres³¹. Desuden kan det være relevant at differentiere faren baseret på eksponeeringsvejen, f.eks. "x procent af blandingen består af en eller flere bestanddele med ukendt akut toksicitet (oral/dermal/indånding)", navnlig hvis stoffet også er klassificeret på grund af andre farer, og hvis det er vigtigt at angive eksponeeringsvejen (se også [Vejledning om anvendelse af CLP-kriterierne](#)).
- For blandinger, hvor der ikke foreligger brugbare oplysninger for en eller flere relevante bestanddele om akut og/eller kronisk (langvarig) fare for vandmiljøet, sætningen "Indeholder x % komponenter, for hvilke faren for vandmiljøet ikke kendes" (se punkt 4.1.3.6.1 i bilag I til CLP). Denne sætning skal medtages på etiketten og i sikkerhedsdatabladet
- For blandinger, der er omfattet af krav om indsendelse i henhold til artikel 45 i CLP og bilag VIII til CLP, en UFI, hvor det måtte være relevant (se [punkt 4.8.1.1](#) i denne vejledning).

I henhold til CLP skal supplerende mærkningsoplysninger placeres i et særligt felt til supplerende oplysninger på etiketten. En leverandør kan også vælge at placere de supplerende oplysninger på forskellige steder under hensyn til kravene i artikel 25 i CLP (se [eksempel 3](#) og [eksempel 5](#) i [afsnit 6](#) i denne vejledning).

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/42/EF af 21. april 2004 om begrænsning af emissioner af flygtige organiske forbindelser fra anvendelse af organiske opløsningsmidler i visse malinge og lakker samt produkter til autoreparationslakering og om ændring af direktiv 1999/13/EF.

³¹ Yderligere oplysninger om udarbejdelse af sikkerhedsdatabladet findes i [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#).

Tilsvarende bør feltet til supplerende mærkningsoplysninger være synligt adskilt fra mærkningselementerne i henhold til artikel 17, litra a)-g), i CLP, f.eks. ved at anbringe dem i et andet felt eller i en tekstboks på etiketten eller anføre dem med en anden farve eller skriftstørrelse. Alt efter en vurdering af det enkelte tilfælde kan det ikke nødvendigvis tilrådes, at der skelnes synligt mellem CLP-elementerne og obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger, som kræves i anden lovgivning, når sidstnævnte støtter sikker håndtering og anvendelse af et stof eller en blanding. Når f.eks. supplerende EUH-sætninger udtrykker samme advarsel som den, der er indeholdt i de faresætninger, der afspejler en klassificering, tilrådes det endda at anbringe de to sætninger sammen på etiketten, for at de skal forstærke hinanden. Hvad angår f.eks. et stof, der er klassificeret som reaktivt med vand, kategori 1, svarer faresætningen EUH014 ("Reagerer voldsomt med vand") i høj grad til H260 ("Ved kontakt med vand udvikles brandfarlige gasser, som kan selvantænde") (se også [eksempel 4](#) i [afsnit 6](#) i denne vejledning).

Hvad angår læsbarhed, må obligatoriske mærkningsoplysninger, der kræves i anden EU-lovgivning, (f.eks. indholdet af flygtige organiske forbindelser i direktiv 2004/42/EF eller fortegnelsen over bestemte indholdsstoffer i forordning (EF) nr. 648/2004), ikke behandles anderledes end andre obligatoriske mærkningsoplysninger, der kræves i henhold til selve CLP-forordningen. Obligatoriske oplysninger skal være lette at identificere og læse og har forrang på CLP-etiketten frem for andre ikke-obligatoriske supplerende oplysninger. En oversigt over de obligatoriske supplerende mærkningselementer, der skal anføres i etikettens afsnit til supplerende oplysninger, findes i tabel 5.

Tabel 5: Obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger i henhold til artikel 25 og 32 i CLP

Reference til lovgivning	Type og gyldighed	Kode	Indhold/ordlyd
Artikel 25, stk. 1, i CLP og del 1, punkt 1.1, i bilag II til CLP	a)	Supplerende faresætninger vedrører visse fysiske egenskaber af stoffer og blandinger. Disse faresætninger skal tildeles i overensstemmelse med betingelserne i bilag II til CLP, når et stof eller en blanding allerede er klassificeret på grundlag af kriterierne i bilag I til CLP. For visse stoffer med harmoniserede klassificeringer er der anført supplerende faresætninger i del 3 i bilag VI til CLP.	
		EUH014	"Reagerer voldsomt med vand"
		EUH018	"Ved brug kan brandfarlige dampe/eksplosive damp-luftblandinger dannes"
		EUH019	"Kan danne eksplosive peroxider"
		EUH044	"Eksplosionsfarlig ved opvarmning under indeslutning"

Reference til lovgivning	Type og gyldighed	Kode	Indhold/ordlyd
Artikel 25, stk. 1, i CLP og del 1, punkt 1.2, i bilag II til CLP	b)		Supplerende faresætninger vedrørende sundhedsmæssige egenskaber af stoffer og blandinger. De skal tildeles i overensstemmelse med betingelserne i del 1, punkt 1.2, i bilag II til CLP, når et stof eller en blanding allerede er klassificeret på grundlag af kriterierne i bilag I til CLP. For visse stoffer med harmoniserede klassificeringer er der anført supplerende faresætninger i del 3 i bilag VI til CLP. For EUH071: se også bemærkning 1, i tabel 3.1.3 i bilag I til CLP.
		EUH029	"Udvikler giftig gas ved kontakt med vand"
		EUH031	"Udvikler giftig gas ved kontakt med syre"
		EUH032	"Udvikler meget giftig gas ved kontakt med syre"
		EUH066	"Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud"
		EUH070	"Giftig ved kontakt med øjnene"
		EUH071	"Ætsende for luftvejene"
Artikel 25, stk. 6, i CLP og del 2 i bilag II til CLP			Supplerende sætninger for visse blandinger. De skal tildeles til blandinger i henhold til betingelserne i del 2 i bilag II til CLP.
	1. Blyholdige blandinger	EUH201	"Indeholder bly. Må ikke anvendes på genstande, som børn vil kunne tygge eller sutte på"
	- for emballager, hvis indhold er under 125 ml	EUH201A	"Advarsel! Indeholder bly".
	2. Blandinger, der indeholder cyanoakrylater	EUH202	"Cyanoakrylat. Færligt. Klæber til huden og øjnene på få sekunder. Opbevares utilgængeligt for børn".
	3. Cement og cementblandinger	EUH203	"Indeholder chrom (VI). Kan udløse allergisk reaktion".

Reference til lovgivning	Type og gyldighed	Kode	Indhold/ordlyd
	4. Blandinger, der indeholder isocyanater	EUH204	"Indeholder isocyanater. Kan udløse allergisk reaktion".
	5. Blandinger, der indeholder epoxyforbindelser med en gennemsnitlig molekylvægt ≤ 700	EUH205	"Indeholder epoxyforbindelser. Kan udløse allergisk reaktion".
	6. Blandinger, der indeholder aktivt chlor, og som udbydes til offentligheden	EUH206	"Advarsel! Må ikke anvendes i forbindelse med andre produkter. Farlige luftarter (chlor) kan frigøres".
	7. Blandinger, der indeholder cadmium (legeringer), og som skal bruges til lodning	EUH207	"Advarsel! Indeholder cadmium. Der udvikles farlige dampe under anvendelsen. Se producentens oplysninger. Overhold sikkerhedsforskrifterne".
	8. Blandinger, der ikke er klassificeret som sensibiliserende, men som indeholder mindst ét sensibiliserende stof ³²	EUH208	"Indeholder (navn på det sensibiliserende stof). Kan udløse allergisk reaktion".
	9. Flydende blandinger, der indeholder halogenerede kulbrinter	EUH209 EUH209A	"Kan blive meget brandfarlig ved brug eller Kan blive brandfarlig ved brug"
	10. Blandinger, som ikke er bestemt til offentligheden	EUH210	"Sikkerhedsdatablad kan på anmodning rekvireres"

³² I henhold til punkt 2.8, sidste afsnit, i bilag II til CLP (indført ved Kommissionens forordning (EU) nr. 286/2911 (anden tilpasning af CLP-forordningen til den tekniske udvikling)) skal *blandinger, der er klassificeret som sensibiliserende* og indeholder andre stoffer, der er klassificeret som sensibiliserende (ud over det stof, der fører til klassificering af blandingen) og er til stede i en koncentration mindst lig den, der er angivet i tabel 3.4.6 i bilag I til CLP, være forsynet med en angivelse af navnet eller navnene på de(t) pågældende stof(fer) på etiketten. Navnet eller navnene bør være placeret sammen med navnet eller navnene på det eller de stoffer, der er relevante for klassificeringen af blandingen. Bemærk, at EUH208 skal anvendes, når en *blanding, der ikke er klassificeret som sensibiliserende, indeholder sensibiliserende stoffer*. I henhold til Kommissionens forordning (EU) 2016/918 (ottende tilpasning af CLP-forordningen til den tekniske udvikling) kan EUH208, når en blanding er mærket med EUH204 i overensstemmelse med punkt 2.4 i bilag II til CLP eller EUH205 i overensstemmelse med punkt 2.5 i bilag II, udelades fra etiketten, hvis de eneste stoffer, der udløser EUH208, er isocyanater eller epoxyforbindelser.

Reference til lovgivning	Type og gyldighed	Kode	Indhold/ordlyd
	11. Aerosoler		Aerosoler er også omfattet af mærkningsbestemmelserne i direktiv 75/324/EØF.
Bilag IV til CLP	Stoffer og blandinger, der er tildelt sikkerhedssætningerne: <ul style="list-style-type: none"> • P320 – Særlig behandling straks påkrævet (se ... på denne etiket). • P321 – Særlig behandling (se ... på denne etiket). 		Hensvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp (f.eks. indgift af modgift eller akutte foranstaltninger som f.eks. særligt rengøringsmiddel), som er angivet i parentes i sikkerhedssætningerne.
Punkt 3.1.3.6.2.2 i bilag I til CLP	Blanding, der indeholder bestanddele med ukendt akut toksicitet i en koncentration på 1 % eller derover		"x procent af blandingen består af en eller flere bestanddele med ukendt akut toksicitet" (også for sikkerhedsdatabladet)
Punkt 4.1.3.6.1 i bilag I til CLP	Blanding, for hvilken der for en eller flere relevante bestanddele ikke foreligger brugbare oplysninger om kortvarig (akut) og/eller langvarig fare (kronisk fare) for vandmiljøet		"Indeholder x % komponenter, for hvilke faren for vandmiljøet ikke kendes". (også for sikkerhedsdatabladet)
Artikel 25, stk. 2, i CLP	Supplerende sætning for stoffer og blandinger omfattet af direktiv 91/414/EØF ³³	EUH401	"Brugsanvisningen skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare".
Mærkningselementer, som er et resultat af andre fællesskabsretsakter i henhold til artikel 32, stk. 6, i CLP	Eksempler: <ul style="list-style-type: none"> ★ Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) ★ Forordning (EF) nr. 648/2004 (vaske- og rengøringsmidler) 		<ul style="list-style-type: none"> ★ godkendelsesnummer ★ sætninger i mærkningen, der vedrører begrænsninger i bilag XVII til REACH, f.eks. "Udelukkende til erhvervs-mæssig brug" ★ fortegnelse over specifice-rede indholdsstoffer som f.eks. anioniske overfladeaktive stoffer, oxygenbaserede blegemidler, enzymer, desinficerende midler, optiske blegemidler og parfumer ★ bl.a. mærkning af brandfare

³³ Med virkning fra den 14. juni 2011 ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

Reference til lovgivning	Type og gyldighed	Kode	Indhold/ordlyd
	<ul style="list-style-type: none"> ★ Direktiv 75/324/EØF om aerosoler (AAD) ★ Direktiv 2004/42/EF om flygtige organiske forbindelser (VOC'er) ★ Forordningen om biocidholdige produkter (EU) nr. 528/2012 		<ul style="list-style-type: none"> ★ indhold af flygtige organiske forbindelser ★ f.eks. godkendelsesnummeret for det biocidholdige produkt
Artikel 25, stk. 7, i CLP og del A, punkt 5, i bilag VIII³⁴	Unik formelidentifikator (UFI) for blandinger, der er klassificeret for sundhedsmæssige eller fysiske virkninger og omfattet af krav til indsendelse i henhold til artikel 45 i CLP (se punkt 4.8.1.1 i denne vejledning).	Ikke oplyst	Unikt 16-cifret alfanumerisk kode ³⁵ , f.eks.: UFI: VDU1-414F-1003-1862

4.8.1.1 Unik formelidentifikator (UFI)

En unik formelidentifikator (UFI) er en unik alfanumerisk kode, der forbinder oplysningerne om en blanding, der er indsendt i henhold til artikel 45, til et specifikt produkt på markedet (se yderligere oplysninger på ECHA's website om giftcentre: <https://poisoncentres.echa.europa.eu/da>).

UFI'en er obligatorisk for alle farlige blandinger, for hvilke der kræves indsendelse af oplysninger i henhold til artikel 45 i CLP, dvs. alle blandinger, der er markedsført i EU og klassificeret i henhold til CLP som farlige baseret på deres sundhedsmæssige eller fysiske virkninger. Virksomheder, der har pligt til at indsende oplysningerne (downstream-brugere og importører), skal medtage UFI'en på blandingens etiket, før de markedsfører blandingen (med visse undtagelser; se [Vejledning om harmoniserede oplysninger vedrørende sundhedsmæssige nødsituationer – bilag VIII til CLP](#) for yderligere oplysninger).

UFI'en skal enten printes eller klæbes på etiketten. Af praktiske grunde kan UFI'en også printes på emballagen, så længe den er i nærheden af de øvrige mærkningsoplysninger³⁶. Hvis den ansvarlige for mærkningen vælger at klæbe UFI'en på etiketten, bør mærkatet være fastklæbet til etiketten og kunne modstå almindelig håndtering og anvendelse.

³⁴Se Europa-Kommissionens forordning (EU) 2017/542.

³⁵ Du kan finde flere oplysninger i [Brugervejledningen til UFI-generatoren](#) og på ECHA's website for giftcentre på <https://poisoncentres.echa.europa.eu/publications>.

³⁶ Bemærk, at muligheden for at printe UFI'en på emballagen i nærheden af den øvrige mærkning i stedet for på etiketten blev støttet af CARACAL. Skønt Europa-Kommissionen og et flertal af medlemsstaterne mener (baseret på et begrænset antal kommentarer fra medlemsstaterne), at den eksisterende juridiske tekst tillader en sammenholdning af artikel 32, stk. 4, og artikel 31, stk. 5, i CLP, er man endnu ikke færdig med at drøfte, om denne juridiske fortolkning er i orden, eller om der er behov for en ændring af punkt 5.2 i del A i bilag VIII til CLP og artikel 25, stk. 7, i CLP.

UFI'en betragtes som obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger i henhold til artikel 25, stk. 7, i CLP og skal normalt medtages i den del af etiketten, der er forbeholdt yderligere oplysninger. For at forbedre synligheden og hjælpe brugeren med at identificere produktet kan UFI'en dog som alternativ placeres i nærheden af produktidentifikatorerne (sammen med UFI-markøren).

UFI-koden skal indledes af akronymet "UFI" med store bogstaver.

UFI'en skal også være læselig (se [punkt 5.2](#) i denne vejledning, hvor læsbarhed, læsevænlighed og størrelsen af mærkningselementerne er beskrevet) og uudslettelig.

Brugen af UFI'en til blandinger, der ikke allerede er anmeldt i henhold til national lovgivning, vil gradvist finde anvendelse fra 1. januar 2020 i overensstemmelse med den tilsigtede brug af blandingen (se punkt 3.4.1 i [Vejledning om harmoniserede oplysninger vedrørende sundhedsmæssige nødsituationer – bilag VIII til CLP](#) for yderligere oplysninger om ikrafttrædelsesdatoerne). Blandinger, der allerede er anmeldt i henhold til national lovgivning, behøver ikke at blive ommærket for at medtage UFI'en før **1. januar 2025**. Hvis der er behov for at opdatere indsendelsen før den dato, skal virksomheden opfylde kravene i bilag VIII og ommærke sine blandinger med UFI-koderne eller påsætte UFI-koderne på etiketten, før de markedsføres i deres ændrede form. Hvis en virksomhed indsender oplysningerne i overensstemmelse med bilag VIII til CLP før fristen, anbefales det at medtage UFI'en på etiketten uden unødigt forsinkelse.

Bemærk, at:

- For farlige blandinger, der er underlagt krav om indsendelse af oplysninger i henhold til artikel 45 i CLP, skal UFI'en være afspejlet på etiketten eller emballeringen i nærheden af de øvrige mærkningsoplysninger. I tilfælde af farlige blandinger, der er beregnet til industriel brug³⁷, kan UFI'en alternativt angives i afsnit 1.1 i sikkerhedsdatabladet. I tilfælde af farlige blandinger, der sælges uemballeret³⁸, skal UFI'en angives i afsnit 1.1 i sikkerhedsdatabladet³⁹,
- En UFI er ikke påkrævet for blandinger, der ikke er omfattet af artikel 45 i CLP, dvs. blandinger til videnskabelig forskning og udvikling, blandinger til produkt- og procesorienteret forskning og udvikling, blandinger klassificeret som "gasser under tryk" og/eller "sprængstoffer (ustabile eksplosive stoffer og opdeling 1.1-1.6) og blandinger, der kun er klassificeret som miljøfarlige.
- En virksomhed kan overveje at foretage indsendelse for blandinger, der ikke er omfattet af artikel 45 i CLP (f.eks. kun miljøfarlige). I dette tilfælde kan UFI'en frivilligt sættes på etiketten for disse blandinger.

På giftcenter-hjemmesiden kan du tilgå et online-værktøj til at skabe og validere UFI-koder (UFI-generatoren; <https://poisoncentres.echa.europa.eu/ufi-generator>).

³⁷ dvs. blandinger, der er beregnet til anvendelse på industrielle produktionssteder (der er yderligere oplysninger i [Vejledning om harmoniserede oplysninger vedrørende sundhedsmæssige nødsituationer – bilag VIII til CLP](#)).

³⁸ f.eks. blandinger, der er anført i del 2 i bilag II til CLP.

³⁹ Bemærk, at CARACAL har støttet den fortolkning, at der ikke er behov for et standardkrav om medtagelse af UFI'en i sikkerhedsdatabladet (undtagen for uemballerede blandinger). Ændringsforslagene for bilag VIII og bilag II til REACH drøftes i øjeblikket på CARACAL-niveau.

4.8.2 Ikke-obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger

I nogle tilfælde er leverandøren nødt til i etiketten at medtage visse elementer, som ikke er obligatoriske, men nødvendige af hensyn til stoffets håndtering og anvendelse, f.eks. særlige produktoplysninger, grundlæggende anvisninger for anvendelsen eller sikkerhedssætninger, der ikke hænger direkte sammen med produktets klassificering (f.eks. "Læs etiketten før brug" eller "Må ikke komme i kontakt med øjnene" for øjenirriterende blandinger). Sådanne ikke-obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger, hvis indhold afgøres af leverandøren, er ikke omfattet af mærkningskravene i CLP.

Også behovet for ikke-obligatoriske oplysninger skal tages i betragtning ved udformning af etiketten. De ikke-obligatoriske supplerende oplysninger kan også anbringes sammen med de mærkningselementer, der kræves i henhold til artikel 17, litra a)-g), i CLP, og de obligatoriske supplerende oplysninger, når de anvendes. Sådanne oplysninger må dog ikke være forvirrende for brugeren eller i modstrid med de obligatoriske mærkningselementer. De bør desuden indeholde yderligere nødvendige detaljer (se artikel 25, stk. 3, i CLP).

Ekstra mærkningselementer, der fremgår af GHS, men ikke er implementeret i CLP, kan medtages i feltet til ikke-obligatoriske supplerende oplysninger. Disse elementer må ikke forvirre brugeren.

Ikke-obligatoriske supplerende oplysninger skal endvidere være i overensstemmelse med stoffets eller blandingens klassificering, hvad enten de er angivet på etiketten eller emballagen (se artikel 25, stk. 4, i CLP). Det betyder, at der ikke må forekomme angivelser som "ikke-giftig", "ikke-forurenende", "økologisk" eller andre angivelser af, at stoffet eller blandingen ikke er farlig, eller angivelser, som er uforenelige med den tildelte klassificering, på etiketten eller emballagen til klassificerede stoffer eller blandinger.

5. Vejledning om særlige aspekter af CLP-faremærkning

5.1 Yderligere aspekter, der skal overvejes i forbindelse med CLP-faremærkning

For at sætte leverandørerne i stand til at udforme etiketter, der er i overensstemmelse med CLP-forordningen, og samtidig give dem så stor frihed som muligt til at udforme etiketterne, bør yderligere aspekter vedrørende mærkning tages i betragtning.

- **Etiketstørrelse:** CLP fastsætter minimumsmål for størrelsen af etiketten og visse af dens elementer (se [punkt 5.2](#) i denne vejledning)
- **Særlige mærkningsregler** for særlige situationer mht. mærkning og emballering, f.eks.:
 - et stof eller en blanding er indeholdt i en **ubekvemt udformet eller lille emballage** (se artikel 29 i CLP)
 - **emballagen består af flere lag** og/eller
 - et stof eller en blanding er omfattet af mærkningsbestemmelserne i CLP-forordningen og af mærkningsbestemmelserne i reglerne om transport af farligt gods i henhold til FN's "Recommendations on the Transport of Dangerous Goods – Model Regulations" (den såkaldte "orange bog")⁴⁰. Den ansvarlige for udarbejdelsen af en CLP-etiket skal tage alle disse regler i betragtning, inden den endelige afgørelse om etiketten til stoffet eller blandingen træffes (se artikel 33 i CLP)
- **Valg af sikkerhedssætninger:**
Valget af det mest hensigtsmæssige sæt sikkerhedssætninger til etiketten er i vidt omfang overladt til leverandørens skøn. Se [afsnit 7](#) i denne vejledning.

5.2 Størrelsen af etiketten og mærkningselementerne

I punkt 1.2 i bilag I til CLP fastlægges etikettens størrelse og minimumsmål, idet piktoqramstørrelsen afhænger af disse minimumsmål (se også tabel 6 nedenfor)⁴¹. Etiketten skal dog være stor nok til at indeholde alle de mærkningselementer, der er fastlagt i CLP-forordningen, og samtidig være læselig. Etiketten skal derfor i nogle tilfælde være større end det angivne minimumsareal.

⁴⁰ Gennemført i EU ved internationale transportaftaler ("modal agreements") og direktiv 2008/68/EF.

⁴¹ Med piktogrammets størrelse menes her målene af selve piktogrammet, ikke det virtuelle kvadrat, som piktogrammet er placeret i.

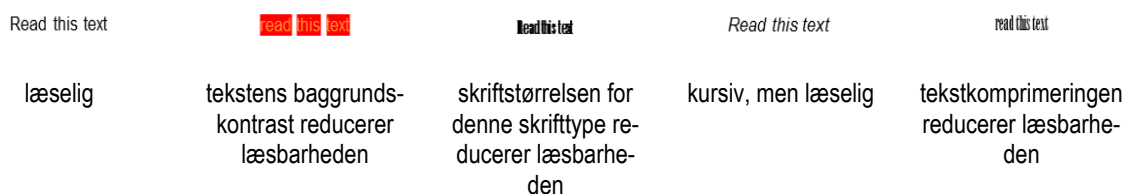
Tabel 6: Minimumsmål for etiketter og piktogrammer i henhold til CLP-forordningen

Emballagens rumindhold	Etikettens mål (i mm) til de oplysninger, der kræves i artikel 17 i CLP	Piktogrammets mål (i mm)
≤ 3 liter	Mindst 52 x 74 (hvis muligt)	Mindst 10 x 10 Mindst 16 x 16 (hvis muligt)
> 3 liter, men ≤ 50 liter	Mindst 74 x 105	Mindst 23 x 23
> 50 liter, men ≤ 500 liter	Mindst 105 x 148	Mindst 32 x 32
> 500 liter	Mindst 148 x 210	Mindst 46 x 46

CLP kræver, at de mærkningselementer, der er omhandlet i artikel 17, stk. 1, i CLP er af en sådan størrelse og med sådanne mellemrum, at de er lette at læse.

Læsbarheden er bestemt af kombinationen af skriftstørrelsen, afstanden mellem bogstaverne, linjeafstanden, skriftvidden, skriftens farve, skrifttypen, bogstavernes bredde-højdeforhold, materialets overflade og kontrasten mellem skrift og baggrund.

I figur 2 nedenfor vises nogle eksempler på indvirkningen af disse parametre på læsbarheden.

Figur 2: Læsbarhed

En etiket kan være affattet på flere sprog end det eller dem, der kræves af den medlemsstat, hvor stoffet eller blandingen markedsføres. Hvis etiketten overholder de (minimums)mål, der er anført i tabel 6 ovenfor, og hvis tekstelementerne er læselige, afgøres antallet af sprog af den pågældende leverandør.

Den præcise størrelse på bogstaverne i signalord, faresætninger, sikkerhedssætninger og eventuelle supplerende oplysninger er ikke yderligere fastlagt i retsakten; det er altså op til leverandøren at fastsætte den skriftstørrelse, der gør mærkningselementerne let læselige. Minimumsskriftstørrelsen på 1,2 mm ("x-højden") kan imidlertid tjene som reference. En leverandør kan selv afgøre, om skriftstørrelsen skal øges i forbindelse med en forøgelse af emballagens samlede rumindhold og etikettens mål, eller om den skal være mere eller mindre fastsat for alle volumener og etiketter.

Leverandøren kan tilsvarende afgøre, om en større skriftstørrelse foretrækkes til visse mærkningselementer og en mindre skriftstørrelse til andre. Nogle af de ofte valgte praktiske løsninger er f.eks.:

- at angive signalordet "Fare" eller "Advarsel" med større bogstaver på etiketten end fare- og sikkerhedssætningerne

- at anvende større skriftstørrelse til obligatoriske end til ikke-obligatoriske mærkningsoplysninger.

Begge ovennævnte løsninger er i princippet i overensstemmelse med bestemmelserne i CLP, forudsat at de obligatoriske oplysninger på etiketten let kan læses.

CLP-forordningen kæder størrelsen af farepiktogrammerne sammen med etikettens minimumsmål. Hvert farepiktogram skal dække mindst 1/15 af det minimumsareal af etiketten, der er forbeholdt obligatoriske mærkningsoplysninger. Minimumsmålene på etiketter og piktogrammer er givet i tabel 1.3 i bilag I til CLP. Størrelsen af piktogrammet for emballagen med det mindste rumindhold bør om muligt være mindst 16 mm x 16 mm, men aldrig mindre end 1 cm². Piktogrammets størrelse bør forøges i forhold til minimumsmålene, når etikettens faktiske størrelse tillader det. Tanken bag dette er, at størrelsen af etiketten og piktogrammerne bør forblive proportional med emballagens størrelse.

Et piktogram anses for læseligt, når det dækker 1/15 af det minimumsareal, der fås ved at gange de i tabel 1.3 i bilag I til CLP fastlagte mål med hinanden. Piktogrammet skal gøres større i alle tilfælde, hvor det dækker mindre end 1/15 af det areal af etiketten, der er forbeholdt de obligatoriske mærkningsoplysninger. For små emballager er 1/15 af etikettens minimumsmål 16 x 16 mm. I nogle tilfælde kan selv etiketter med minimumsmål ikke anvendes, eller etiketten med minimumsmål har kun plads til piktogrammer på 10 x 10 mm (f.eks. fordi flere piktogrammer anvendes). Disse piktogrammer på 1 cm² er de mindste, der tillades, og må kun anvendes, hvis der ikke er plads til større piktogrammer. Der skal om muligt altid anvendes et piktogram på mindst 16 x 16 mm. "Om muligt" henviser til etikettens størrelse, og hvis der er plads til et større piktogram på etiketten, skal dette anvendes. Når en leverandør vælger en etiket, der er større end minimumsmålene til en bestemt emballagestørrelse, behøver piktogrammets størrelse dog ikke også øges, så længe det dækker 1/15 af de pågældende minimumsmål.

Eksempel:

For en beholder med et rumindhold > 50 liter, men ≤ 500 liter, er piktogrammets minimumsstørrelse 32 mm x 32 mm, hvilket er 1/15 af det areal, der fås ved at gange minimumsmålene (105 mm x 148 mm) med hinanden. (105 mm x 148 mm = 10,5 cm x 14,8 cm = 155,5 cm². 1/15 af 155 cm² = 10,36 cm²; $\sqrt{10,36 \text{ cm}^2} = 3,22 \text{ cm} = 32,2 \text{ mm}$ (afrundet til 32 mm) for hvert mål af hvert piktogram). Hvis etikettens størrelse øges, men beholderstørrelsen er uændret (> 50 liter, men ≤ 500 liter), er hvert piktograms minimumsstørrelse 1/15 af det minimumsareal, der er knyttet til de obligatoriske oplysninger, der kræves i artikel 17 i CLP, dvs. 32 mm x 32 mm.

I princippet skulle en etiket, der overholder ovennævnte minimumsmål, være stor nok til at indeholde alle de mærkningselementer, der er fastlagt i artikel 17 i CLP, og samtidig være læselig. Der skal gives forrang til de obligatoriske mærkningselementer og eventuelle obligatoriske supplerende oplysninger, der kræves i CLP og anden EU-lovgivning. Hvis en leverandør vælger at tilføje ikke-obligatoriske supplerende mærkningselementer, kan det berøre læseligheden, hvis der tilføjes mere end blot en lille mængde oplysninger. Ved større mængder ikke-obligatoriske oplysninger bør leverandøren overveje at begrænse dem eller gøre etiketten større. Når etikettens størrelse øges, bør leverandøren overveje også at øge størrelsen af de forskellige obligatoriske mærkningselementer. Dette vil gøre det nemmere at identificere dem og vil bibeholde deres læselighed.

Eventuelt yderligere areal, der fås ved at gøre etiketten større, kan bruges til yderligere oplysninger, som leverandøren finder vigtige. Dette skal dog afvejes mod kravet i artikel

25, stk. 3, i CLP om, at ikke-obligatoriske supplerende oplysninger ikke må gøre det vanskeligere at identificere de obligatoriske mærkningselementer.

5.3 Undtagelser fra mærknings- og emballeringskravene

Ikke alle emballager gør det muligt at påføre de nødvendige mærkningsoplysninger på emballagen i overensstemmelse med kravene i artikel 31 i CLP.

I artikel 29, stk. 1, i CLP og punkt 1.5.1 i bilag I til CLP gøres der undtagelser for emballage, der har en sådan form eller så ringe størrelse, at kravene i CLP ikke kan opfyldes.

Hvis bestemmelserne i artikel 29, stk. 1, ikke kan finde anvendelse, tillader artikel 29, stk. 2, i CLP og punkt 1.5.2 i bilag I til CLP udeladelse af visse mærkningselementer (se [punkt 5.3.2](#) i denne vejledning).

5.3.1 Brug af fold-out-labels, vedhæftede mærkesedler og ydre emballage

Emballagen til et stof eller en blanding kan være så lille eller af en sådan form, at mærkningsoplysningerne ikke kan vises i overensstemmelse med kravene i artikel 31 i CLP. Det kan enten skyldes, at der skal medtages mere end ét sprog i de medlemsstater, hvor stoffet eller blandingen markedsføres, eller simpelthen at emballagen er for lille eller vanskelig at mærke på grund af sin form, så de pågældende mærkningselementer ikke kan vises på selv ét enkelt sprog.

Det kan navnlig være umuligt at læse etiketten horisontalt, når emballagen sættes ned på normal måde, eller også er mærkningselementerne vanskelige at læse på grund af deres ringe størrelse og mellemrum.

I så fald kan de mærkningselementer, der er fastlagt i artikel 17 til CLP, anføres enten på

- fold-out-labels,
- vedhæftede mærkesedler eller
- yderemballagen.

Når et af ovennævnte alternativer anvendes, skal etiketten på en eventuel indre emballage eller på den del af fold-out-labelen, der er direkte fastgjort til emballagen, som minimum indeholde: farepiktogram(mer), produktidentifikatoren omhandlet i artikel 18 i CLP, og navn, adresse og telefonnummer på leverandøren af stoffet eller blandingen. I så fald kan signalordet, fare- og sikkerhedssætningerne udelades såvel som de supplerende mærkningsoplysninger⁴². Alternativerne i ovenstående punkter må dog ikke anvendes, hvis en etiket bliver ulæselig, blot fordi leverandøren ønsker at påføre flere sprog på en etiket end dem, der kræves af de medlemsstater, hvor stoffet eller blandingen markedsføres.

5.3.1.1 Fold-out-labels og vedhæftede mærkesedler

Når en leverandør bliver klar over, at det er nødvendigt at anvende fold-out-labels eller vedhæftede mærkesedler, bør han tage hensyn til følgende aspekter:

⁴² Bemærk, at muligheden for at placere UFI'en på den indre emballage, når emballeringen er for lille eller har en sådan form, at mærkningskravene i artikel 31 i CLP ikke kan opfyldes, drøftes i CARACAL i øjeblikket.

Generelle krav til fold-out-labels og vedhæftede mærkesedler

CLP-forordningen har ikke særskilte bestemmelser for vedhæftede mærkesedler eller fold-out-labels. Begge typer etiketter skal opfylde samme krav som enhver anden "normal" etiket, nemlig:

- etikettens elementer (herunder i givet fald UFI'en) skal være uudslettelige, lette at læse og træde frem fra baggrunden
- piktogrammerne størrelse skal være den samme som for piktogrammerne på den tilsvarende normale etiket.

Fold-out-labelen eller den vedhæftede mærkeseddel skal være forsvarligt fastgjort til emballagen, dvs. den skal blive siddende på emballagen, så længe som emballagen med rimelighed må forventes håndteret.

Som minimum skal følgende CLP-oplysninger være godt fastgjort til den primære emballage:

- farepiktogrammer,
- produktidentifikatoren og
- navn, adresse og telefonnummer på leverandøren af stoffet eller blandingen.

I forhold til vedhæftede mærkesedler vil fold-out-labels formodentlig blive foretrukket, da de i mange tilfælde giver bedst plads til mærkningselementerne. Visse oplysninger vedrørende indholdet, kvaliteten og udformningen af en fold-out-label er anført nedenfor. Se også [eksempel 6](#) i denne vejledning, hvor der er vist en flersproget fold-out-label til en blanding til levering og anvendelse.

Fold-out-labels kan også være en mulighed (som faktisk ofte benyttes), når der i anden lovgivning kræves så mange obligatoriske supplerende oplysninger, at etiketten bliver for stor til emballagen. Fold-out-labels kan fremme en klar struktur af mærkningsoplysningerne ved anvendelse af forskellige sider til forskellige typer oplysninger (se nedenfor).

Indhold, kvalitet og design af en fold-out-label

Indhold

En fold-out-label består sædvanligvis af tre dele, nemlig forsiden (den øverste side), en eller flere indvendige sider og bagsiden (som er godt fastgjort til emballagen). De mærkningselementer og oplysninger, der kræves i henhold til artikel 17 og artikel 32, stk. 6, i CLP skal være angivet på fold-out-labelen som beskrevet nedenfor. I henhold til artikel 29, stk. 1, i CLP kan mærkningsoplysningerne kun gives på fold-out-labels, når kravene i artikel 31 i CLP ikke kan opfyldes for en etiket på sprogene i den medlemsstat, hvor stoffet eller blandingen markedsføres.

- Forsiden skal som minimum indeholde:
 - produktidentifikatoren (artikel 18, stk. 2, i CLP for stoffer, artikel 18, stk. 3, litra a), i CLP for blandinger). Bemærk, at for blandinger behøver produktidentifikatoren på forsiden og bagsiden ikke specificere alle de komponenter, der bidrager til blandingens klassificering
 - farepiktogram(mer) (artikel 17, stk. 1, litra d), i CLP)
 - signalord på alle etikettens sprog (artikel 17, stk. 1, litra e), i CLP)
 - nominel mængde (emballager, som udbydes til offentligheden, medmindre

- denne mængde er angivet andetsteds på emballagen (artikel 17, stk. 1, litra b), i CLP)
- kontaktoplysninger på leverandøren eller leverandørerne (navn, adresse og telefonnummer) (artikel 17, stk. 1, litra a), i CLP)
 - henvisning til de fuldstændige sikkerhedsoplysninger inde i fold-out-labelen, f.eks.: "sikkerhedsoplysninger findes inde i etiketten" på alle etikettens sprog, eller et symbol, der informerer brugeren om, at etiketten kan åbnes, og at der er ekstra oplysninger på de indvendige sider (fremgår ikke af artikel 17, stk. 1, i CLP)
 - en forkortelse for sproget (lande- eller sprogkode), hvad angår de sprog, der anvendes på de indvendige sider; for at undgå ikke-standardiserede eller forvirrende forkortelser anbefales det at anvende sprogekoden i henhold til f.eks. ISO 639-1
 - Forskellige UFI-koder for en blanding (hvis relevant), der anvendes for hvert sprog eller marked, selvom brug af forskellige UFI'er ikke anbefales.
- De(n) indvendige side(r) bør indeholde:
 - fuldstændige mærkningsoplysninger (bortset fra farepiktogrammet og identifikation af leverandøren) i henhold til artikel 17, stk. 1, i CLP (herunder supplerende oplysninger) for hvert sprog, der er angivet på forsiden; de inddeles efter sprog, f.eks. ét sprog for hver side
 - UFI-koden for en blanding (hvis relevant og hvis der anvendes forskellige UFI'er for hvert sprog eller marked, selvom brug af forskellige UFI'er ikke anbefales)
 - en forkortelse for det anvendte sprog øverst på hver af de indvendige sider (lande- eller sprogkode).
 - Bagsiden bør gentage oplysningerne fra forsiden, bortset fra angivelsen af de forskellige sprog på de indvendige sider.

Kvalitet og design

CLP fastsætter ingen standard for materialer til og ydelse af fold-out-labels. Det skal dog sikres, at fold-out-labelen er af tilstrækkelig kvalitet.

Nøjagtigt hvordan dens kvalitet sikres, bør overlades til leverandørens skøn, men følgende aspekter bør tages i betragtning:

- **Holdbarhed**

På baggrund af de forskellige situationer, der kan optræde under normal håndtering og anvendelse af emballagen (indholdet i emballagen kan opløse skriften, eller brugeren kan læse etiketten flere gange), er det åbenlyst, at fold-out-labelen skal være tilstrækkeligt holdbar til at bevare sin funktion ved gentagen brug (hvis det er relevant) i hele produktets levetid. Dette kan f.eks. opnås med en beskyttende belægning på etiketten og brug af plastbelagte sider.

Bagsiden af en fold-out-label skal være godt fastgjort til emballagen for at kunne modstå normal håndtering og brug. Siderne bør ikke let kunne adskilles fra hinanden.

- **Læsbarhed**

Oplysningerne i fold-out-labelen skal være letlæselige (se [punkt 5.2](#) i denne vejledning). Ved foldere kan det overvejes at anvende sidenumre. Sprogene bør være i logisk rækkefølge, f.eks. alfabetisk.

- **Lettilgængelige oplysninger**

Oplysningerne på fold-out-labelen bør være lettilgængelige, således at etiketten er let at åbne og lukke for brugeren. Dette kan sikres f.eks. ved hjælp en "trækflig" – et lille stykke af etiketten, der gør det let at løfte den op fra støttearket. Oplysningernes tilgængelighed (og læsbarhed) kan desuden forbedres ved at anvende ét sprog for hver indvendig side i fold-out-labelen.

5.3.1.2 Ydre emballage

Hvis emballagen er for lille eller i en sådan form, da mærkningskravene i artikel 31 i CLP ikke kan opfyldes, er en af mulighederne i artikel 29, stk. 1, i CLP at give begrænsede mærkningsoplysninger på den indre emballage (dvs. i henhold til punkt 1.5.1.2 i bilag I til CLP som minimum: farepiktogrammer, produktidentifikator og navn og telefonnummer på leverandøren af stoffet eller blandingen), mens de fuldstændige mærkningsoplysninger gives på den ydre emballage⁴³. Dette kan være nyttigt, hvis en yderemballage indeholder mange små enheder. I så fald finder de normale krav til etiketter (se artikel 31 og 32 i CLP) også anvendelse på etiketområdet på yderemballagen. Hvis det vælges at anvende yderemballagen, skal distributøren eller detailhandleren sikre, at alle de i CLP-forordningen krævede mærkningselementer er tilgængelige, hvis han bringer kolliene på markedet enkeltvis.

5.3.2 Udeladelse af visse mærkningselementer

Hvis mærkningskravene i artikel 31 i CLP ikke kan opfyldes (på grund af emballagens ringe størrelse eller dens form), og der ikke kan gives fuldstændige mærkningsoplysninger⁴⁴ på fold-out-labels, vedhæftede mærkesedler eller en yderemballage, kan mærkningsoplysningerne begrænses på visse betingelser, der er angivet i punkt 1.5.2 i bilag I til CLP. Det gælder f.eks.:

- kollier med et indhold på højst 125 ml, hvor stoffet eller blandingen er klassificeret i en af farekategorierne i tabel 7 nedenfor – også, hvis stoffet eller blandingen genfyldes i små flasker (125 ml eller derunder), som efterfølgende markedsføres, eller hvis små flasker (125 ml eller derunder) ikke længere sælges i yderemballage, men enkeltvis (se også [punkt 5.3.2.1](#) i denne vejledning)
- opløselig engangsemballage med et indhold på ikke over 25 ml (se også [punkt 5.3.2.2](#) i denne vejledning).

Mærkningsoplysningerne kan også tilpasses til:

⁴³ Bemærk, at muligheden for at placere UFI'en på den indre emballage, når emballeringen er for lille eller har en sådan form, at mærkningskravene i artikel 31 i CLP ikke kan opfyldes, drøftes i CARACAL i øjeblikket.

⁴⁴ dvs. de oplysninger, der er krævet i henhold til artikel 17 i CLP.

- Den indre emballage til stoffer og blandinger til videnskabelig forskning og udvikling eller til analyse ved kvalitetskontrol, når indholdet ikke er over 10 ml (se også [punkt 5.3.2.3](#) i denne vejledning)
- uemballerede farlige stoffer eller blandinger, der udbydes til offentligheden (se også [punkt 5.3.2.4](#) i denne vejledning)
- miljømærkning (se også [punkt 5.3.2.5](#) i denne vejledning).

5.3.2.1 Mærkning af emballage med et indhold på højst 125 ml

Mærkningselementerne i kolonne 2 i tabel 7 kan udelades fra mærkningen til kollier, der højst rummer 125 ml, når stoffet eller blandingen er klassificeret i de fareklasser eller -kategorier, der er angivet i listen i kolonne 1.

Hvis stoffet eller blandingen er klassificeret under andre fareklasser, der ikke er angivet i kolonne 1 i tabel 7, skal mærkningselementerne vedrørende disse andre fareklasser dog alligevel medtages. Se også punkt 1.5.2.1 i bilag I til CLP.

Bemærk, at aerosolbeholdere er omfattet af undtagelser for mærkning af små emballager til aerosoler, der er klassificeret som brandfarlige (direktiv 75/324/EØF⁴⁵).

Tabel 7: Undtagelser fra mærkningskravene for kollier med et volumen på højst 125 ml

Klassificering af stoffet eller blandingen	Tilladte undtagelser i henhold til punkt 1.5.2 i bilag I til CLP
Brandnærende gasser, kategori 1 (H270)	fare- og sikkerhedssætninger for fareklasserne i kolonne 1 kommentar: Der kræves farepiktogram og signalord for de angivne farekategorier
Gasser under tryk (H280, H281)	
Brandfarlige væsker, kategori 2 eller 3 (H224, H225)	
Brandfarlige faste stoffer, kategori 1 eller 2 (H228)	
Selvreaktive stoffer eller blandinger, type C, D, E eller F (H242)	
Selvopvarmende stoffer eller blandinger, kategori 2 (H252)	
Stoffer og blandinger, som i kontakt med vand udvikler brandfarlige gasser, kategori 1, 2 eller 3 (H260, H261)	
Brandfarlige væsker, kategori 2 eller 3 (H272)	
Brandnærende faste stoffer, kategori 2 eller 3 (H272)	
Organiske peroxider, type C, D, E eller F (H242)	
Akut toksicitet, kategori 4 (H302, H312, H332) (hvis stoffet eller blandingen ikke udbydes til offentligheden)	
Hudirritation, kategori 2 (H315)	
Øjenirritation, kategori 2 (H319)	
STOT SE, kategori 2 eller 3 (H371, H335, H336)	

⁴⁵ Rådets direktiv 75/324/EØF af 20. maj 1975 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om aerosoler, som ændret.

Klassificering af stoffet eller blandingen	Tilladte undtagelser i henhold til punkt 1.5.2 i bilag I til CLP
(hvis stoffet eller blandingen ikke udbydes til offentligheden) STOT RE, kategori 2 (H373) (hvis stoffet eller blandingen ikke udbydes til offentligheden) Farlig for vandmiljøet – kortvarig (akut) fare for vandmiljøet, kategori Akut 1 (H400) Farlig for vandmiljøet – langtidsfare (kronisk fare) for vandmiljøet, kategori Kronisk 1 eller 2 (H410 eller H411)	
Brandfarlige gasser, kategori 2 (H221) Reproduktionstoksicitet: virkninger på eller via amning (H362) Farlig for vandmiljøet – langtidsfare (kronisk fare) for vandmiljøet, kategori Kronisk 3 eller 4 (H412 eller H413)	sikkerhedssætninger knyttet til fareklasserne i kolonne 1 kommentar: Der skal angives fare-sætninger og signalord, da der ikke kræves farepiktogram for de angivne farekategorier
Metalætsende (H290)	farepiktogram, signalord, fare- og sikkerhedssætninger for denne fareklasse

5.3.2.2 Mærkning af opløselige emballager til engangsbrug med et volumen på højst 25 ml

Undtagelsen vedrørende opløselige emballager finder anvendelse på opløselige emballager med et indhold på højst 25 ml. For sådanne emballager kan de mærkningselementer, der kræves i henhold til artikel 17 i CLP, udelades, hvis emballagen er beregnet til engangsbrug og er indesluttet i en yderemballage, der er påført alle de mærkningselementer, der kræves i henhold til artikel 17 i CLP.

Undtagelsen finder anvendelse, når stoffet eller blandingen udelukkende er klassificeret på grund af en eller flere af farekategorierne i punkt 1.5.2.1.1, litra b), 1.5.2.1.2, litra b), eller 1.5.2.1.3, litra b), i bilag I til CLP (se tabel 7 ovenfor). Denne undtagelse finder dog ikke anvendelse på stoffer eller blandinger, der er omfattet af forordning (EF) 91/1107/EØF (plantebeskyttelsesmidler) eller forordning (EU) 98/528/EF (biocidholdige produkter).

5.3.2.3 Mærkning af den indre emballage med et indhold på højst 10 ml

De CLP-mærkningselementer, der kræves i artikel 17 i CLP, kan udelades fra den indre emballage, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:

- den indre emballages indhold er ikke over 10 ml
- stoffet eller blandingen markedsføres til levering til en distributør eller downstream-bruger med henblik på videnskabelig forskning og udvikling (SR&D)⁴⁶ eller analyse ved kvalitetskontrol, og
- den indre emballage er indeholdt i en ydre emballage, som indeholder alle de

⁴⁶ Vedrørende yderligere oplysninger om stoffer, der fremstilles, importeres eller anvendes til videnskabelig forskning og udvikling, henvises til ECHA's [Vejledning om videnskabelig forskning og udvikling \(SR&D\) og produkt- og procesorienteret forskning og udvikling \(PPORD\)](#).

mærkningselementer, der kræves i artikel 17 i CLP.

Bemærk dog, at etiketten på den indre emballage skal indeholde produktidentifikatoren og (i givet fald) farepiktogrammerne GHS01, GHS05, GHS06 og/eller GHS08. Hvis der tildeles mere end to piktogrammer, kan GHS06 og GHS08 få forrang frem for GHS01 og GHS05.

Denne undtagelse finder ikke anvendelse på stoffer eller blandinger, der er omfattet af forordning (EF) 1107/2009 (plantebeskyttelsesmidler) eller forordning (EU) nr. 98/528/EF (biocidholdige produkter).

5.3.2.4 Uemballerede farlige stoffer og blandinger, der sælges til offentligheden

For uemballerede kemikalier, der sælges til offentligheden, skal mærkningsoplysninger stilles til rådighed for kunden, f.eks. på en faktura eller regning (se artikel 29, stk. 3, i CLP). Hvis sådanne stoffer eller blandinger anskaffes på et andet tidspunkt end ved deres levering til kunden, kan det også overvejes at udlevere en brochure med de relevante mærkningsoplysninger ved leveringen af stoffet eller blandingen, eller sende oplysningerne elektronisk før eller ved levering. Bestemmelserne i artikel 29, stk. 3, finder anvendelse på de stoffer, der er opført i del 5 i bilag II til CLP.

5.3.2.5 Miljømærkning

CLP giver mulighed for at indføre undtagelser fra visse bestemmelser om miljømærkning for visse blandinger, der er klassificeret som miljøfarlige, når det kan påvises, at miljøpåvirkningen vil blive mindre (se artikel 29, stk. 4, i CLP). Der er dog hidtil ikke vedtaget sådanne undtagelser eller særbestemmelser. Når sådanne undtagelser eller særbestemmelser vedtages efter den procedure, der er omhandlet i artikel 53 og 54 i CLP, vil de blive fastsat i del 2 i bilag II til CLP.

5.4 Samspillet mellem CLP og bestemmelserne om transportmærkning

5.4.1 Særlige regler for mærkning af ydre emballage, indre emballage og enkeltemballage

I artikel 33 i CLP er der fastsat særlige regler for situationer, hvor emballagen til farlige stoffer og blandinger også skal opfylde mærkningsbestemmelserne efter reglerne for transport af farligt gods. Bestemmelserne om transportmærkning er fastsat i "UN Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, Model Regulations". Transportmærkning som omhandlet i CLP artikel 33 omfatter alle etiketter og al mærkning, der kræves i henhold til f.eks. direktiv 2008/68/EF⁴⁷, bl.a. mærkning for miljøfarlige stoffer, mærkning for forhøjet temperatur eller mærkning om begrænsede/undtagne mængder. Et grundprincip i CLP-forordningen er, at der ikke tilsidesættes mærkning, som kræves i henhold til transportreglerne, og at vigtige fareoplysninger bibeholdes på de(t) relevante lag af emballagen.

⁴⁷ Direktiv 2008/68/EF om indlandstransport af farligt gods (ad vej eller med bane).

CLP-mærkning kræves normalt på hvert lag i en emballage til levering og anvendelse.

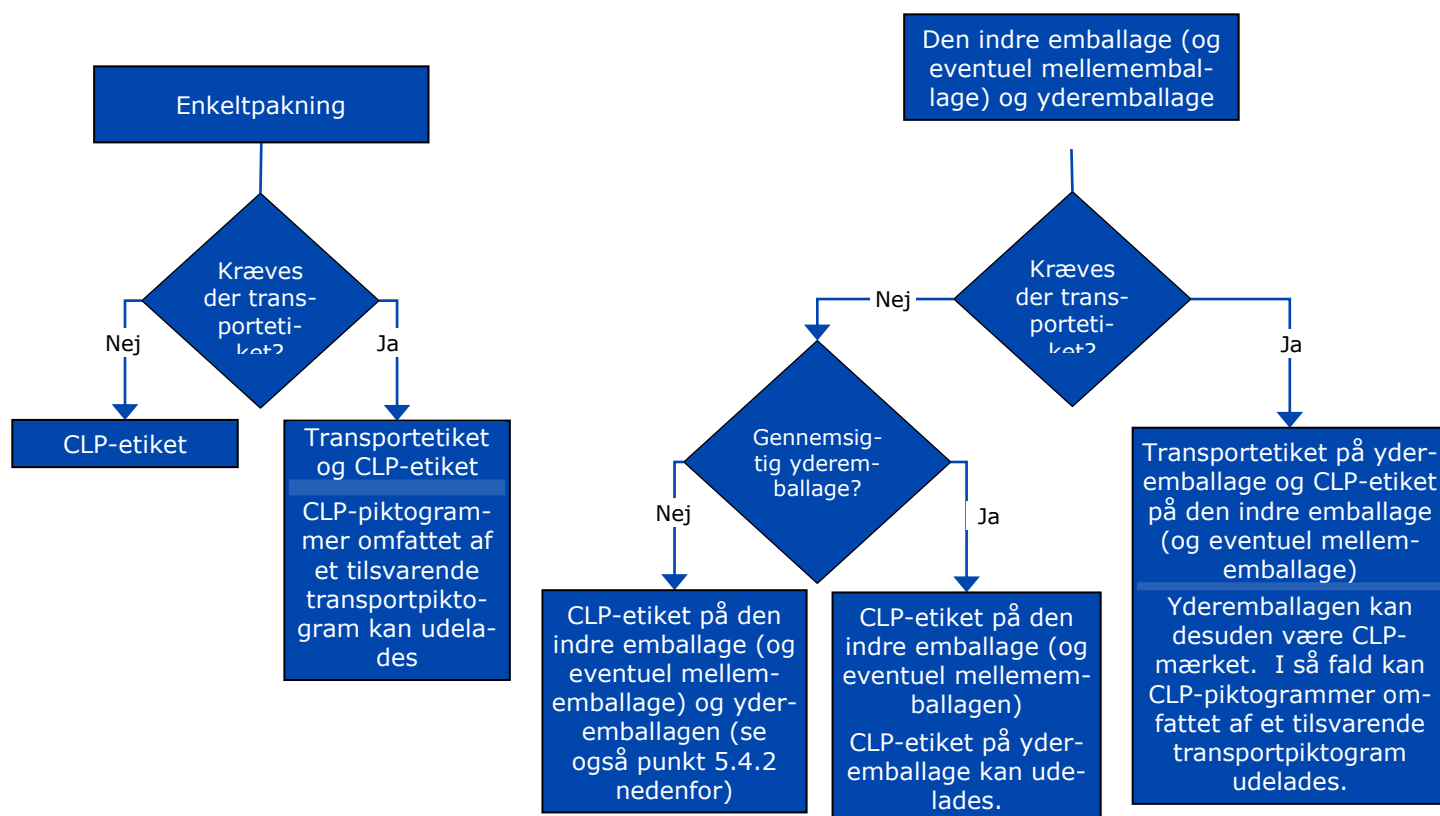
Transportmærkning skal anføres på yderemballagen for farlige stoffer og blandinger, hvis disse er "farligt gods" i henhold til reglerne for transport af farligt gods. I sådanne tilfælde kan en CLP-etiket også anføres på yderemballagen.

Enkeltemballager skal være forsynet med både CLP-etiket og transportmærkning. Hvis et CLP-farepiktogram på en enkeltemballage eller yderemballage vedrører samme fare som i reglerne for transport af farligt gods, kan CLP-piktogrammet udelades for at undgå unødigt dobbeltmærkning.

Hvis et kolli består af en ydre og en indre emballage samt en eventuel mellememballage, og den ydre emballage opfylder mærkningskravene i henhold til reglerne for transport af farligt gods, skal de farepiktogrammer, der kræves i henhold til CLP, ikke nødvendigvis anføres på den ydre emballage. Som nævnt ovenfor anses mærkning om begrænsede/undtagne mængder for transportmærkning. En CLP-etiket kræves derfor ikke, når disse mærkninger er anført på den ydre emballage. CLP-mærkning kan dog anvendes, hvis det ønskes, i henhold til artikel 33, stk. 1, i CLP.

Hvis yderemballagen er gennemsigtig, kan alle CLP-mærkningselementer udelades fra den, hvis CLP-etiketten klart kan ses under det gennemsigtige lag (artikel 33, stk. 2, i CLP).

De lovbestemte krav i artikel 33 i CLP og de beslutninger, der skal træffes i den forbindelse, er illustreret i figur 3.

Figur 3: Beslutningstræ vedrørende anvendelsen af CLP- og transportmærkning af enkeltemballager (til venstre) og kombinerede emballager (til højre)

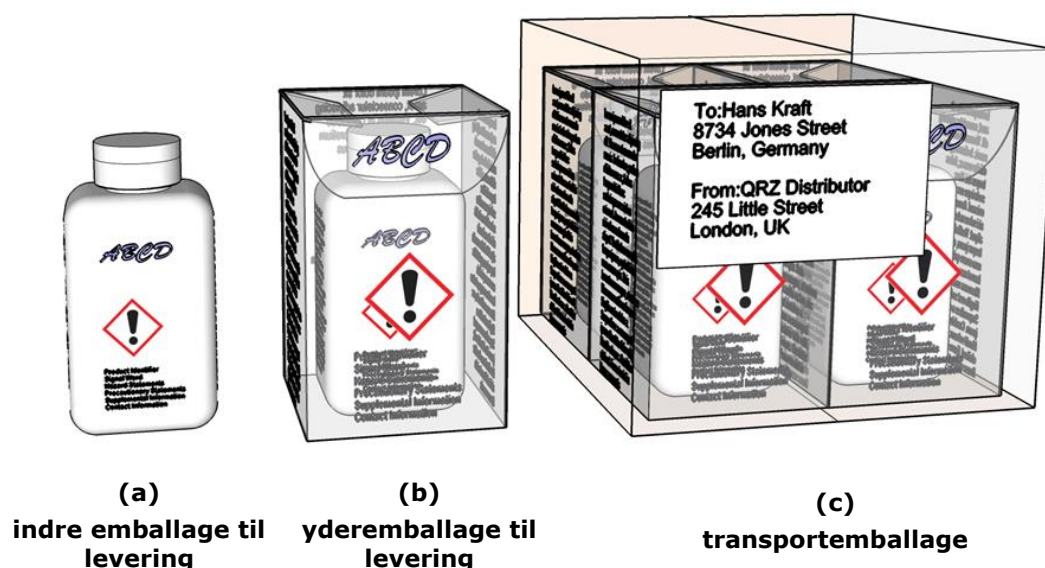
5.4.2 Emballage, der bruges til at samle leverandøremballage under transport

CLP-forordningen fastsætter generelle emballeringsstandarder for leverandører med henblik på at sikre, at levering af farlige stoffer og blandinger er sikker.

I henhold til CLP forstås ved "emballage" "*en eller flere beholdere og andre dele eller materialer, der er nødvendige for, at beholderen kan udfylde sin funktion som transportbeholder og andre sikkerhedsfunktioner*". Dette betyder, at emballeringen af et stof eller en blanding kan bestå af flere lag, f.eks. en flaske og en æske.

CLP-bestemmelserne gælder for alle lag af emballage, der bruges med henblik på levering. Enhver yderligere emballage kan derefter være omfattet af definitionen i transportlovgivningen: "*Den udvendige beskyttelse i en kombinationsemballage eller sammensat emballage samt eventuelle absorberende materialer, pakningsmaterialer og andre elementer, der kræves for at modtage og beskytte indvendige beholdere eller indvendige emballager*". Funktionen af yderemballage, som opfylder denne definition, forbliver uændret, uanset om den er påført en transportetiket.

Artikel 33, stk. 2, i CLP bør fortolkes således, at mærkning i henhold til CLP er påkrævet for det yderste emballagelag, der er tilbage, når transportemballagen er fjernet (dvs. indre emballage og eventuel mellememballage). Denne type "ydre" emballage (illustration (b) i figur 4) skal påføres en CLP-etiket (se også [punkt 5.3.1.2](#) og [punkt 5.4.1](#) i denne vejledning).

Figur 4: Anvendelse af CLP-mærkning på emballage, der bruges til levering og transport

Sædvanligvis bruger leverandører, herunder distributører, en og typisk flere yderligere emballagelag for at lette transporten af flere kemikalier og for at sikre, at de korrekte produkter leveres til hvert sted i god stand. Sådan **transportemballage** (illustration (c) i figur 4), der anvendes til:

- at beskytte leverandøremballage under transport og håndtering og/eller
- samle (kombinere flere leverandøremballager i en større last med henblik på transport),

er derfor **ikke omfattet af CLP** og **skal ikke** påføres en CLP-etiket.

Hvis stoffer eller blandinger opbevares på stedet uden at blive fjernet fra transportemballagen, **mens de afventer videretransport**, finder andre mærkningskrav, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for CLP og transportlovgivningen, i nogle tilfælde stadig anvendelse, f.eks. risikovurdering af arbejdspladsen i henhold til rammedirektivet om beskyttelse af arbejdstagere (89/391/EØF) og de tilknyttede særdirektiver, herunder direktivet om kemiske agenser (98/24/EF⁴⁸), direktivet om kræftfremkaldende stoffer og mutagener (2004/37/EF⁴⁹) og i givet fald direktivet om signalgivning i forbindelse med sikkerhed og sundhed under arbejdet (92/58/EØF)⁵⁰. Når stofferne eller blandingerne **ikke længere er under transport**, skal de imidlertid fjernes fra transportemballagen, så CLP-etiketten tydeligt kan ses, eller en CLP-etiket skal påføres det, der tidligere var transportemballagen.

⁴⁸ Rådets direktiv 98/24/EF af 7. april 1998 om beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet mod risici i forbindelse med kemiske agenser (EFT L 131 af 5.5.1998, s. 11-23), ændret ved direktiv 2007/308/EF og direktiv 2014/27/EU.

⁴⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/37/EF af 29. april 2004 om beskyttelse af arbejdstagerne mod risici for under arbejdet at være udsat for kræftfremkaldende stoffer eller mutagener (EUT L 158 af 30.4.2004, s. 50), ændret ved direktiv 2007/308/EF og direktiv 2014/27/EU.

⁵⁰ Rådets direktiv 92/58/EØF af 24. juni 1992 om minimumsforskrifter for signalgivning i forbindelse med sikkerhed og sundhed under arbejdet (EFT L 245 af 26.8.1992, s. 23), ændret ved direktiv 2007/308/EF og direktiv 2014/27/EU.

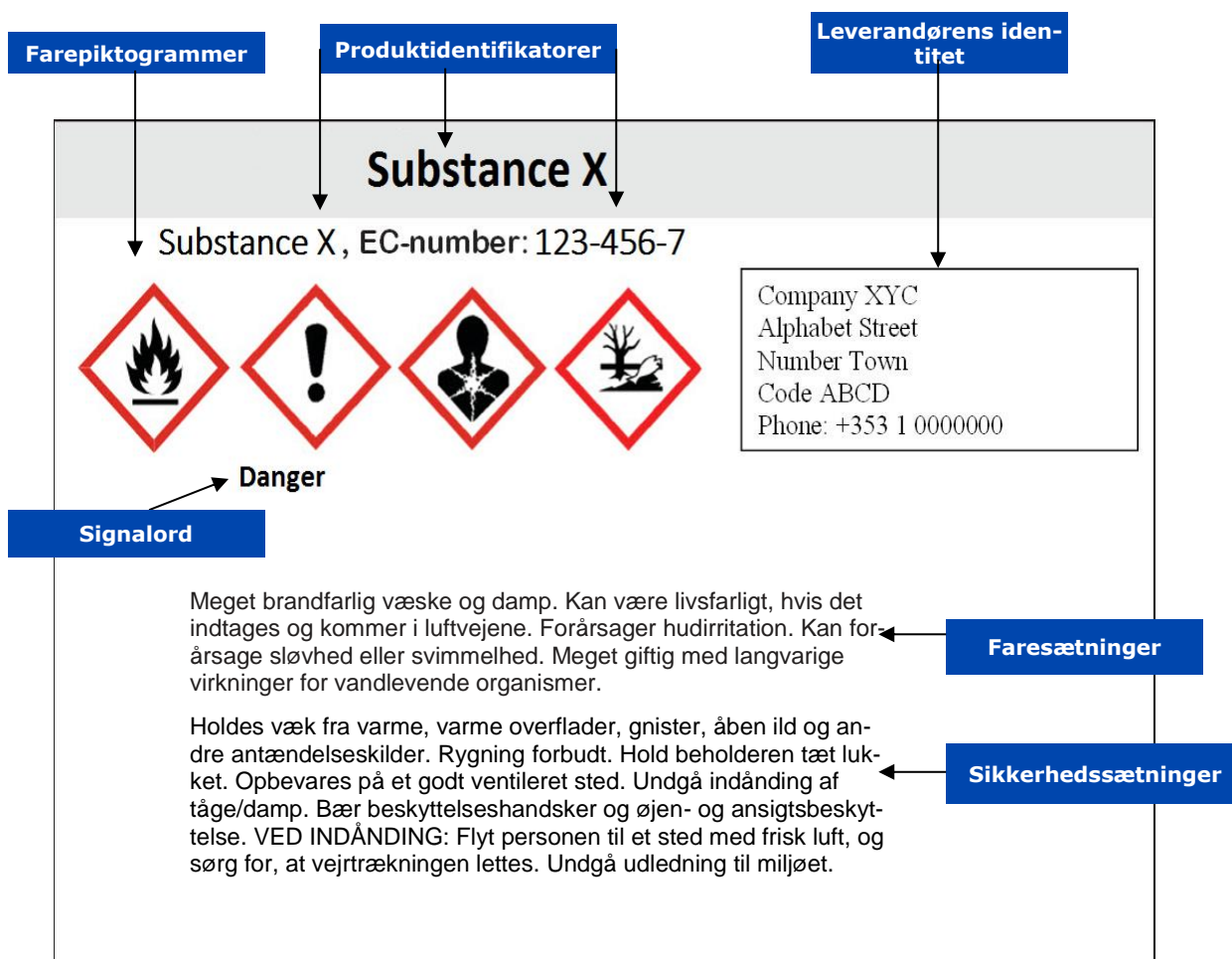
6. Eksempler på etiketter

Dette afsnit indeholder 13 eksempler til illustration af forskellige situationer, der kan forekomme ved udformning af etiketter.

Bemærk, at hver af nedenstående etiketter kun er et eksempel på, hvordan etikettens elementer udformes i en given situation. Disse eksempler er **ikke udtømmende** eller obligatoriske i alle henseender og afspejler ikke specifikke anvendelser. Målene på de nedenstående etiketter og mærkningselementer er ikke nødvendigvis de faktiske mål.

Eksempel 1: Enkeltsproget etiket for et stof (ikke til offentligheden)

Eksemplet repræsenterer en enkel etiket for et stof til levering og anvendelse, hvor kun CLP-mærkningselementerne er taget i betragtning. Den er påført CLP-termer og -piktogrammer i henhold til CLP-forordningens artikel 17, litra a) og c)-g), dvs. produktidentifikatorer, leverandørens identitet, signalord og farepiktogrammer samt fare- og sikkerhedssætninger. Da stoffet ikke udbydes til offentligheden, behøver den nominelle mængde af stoffet i kolliet ikke angives på etiketten.

På baggrund af den industrielle/erhvervsmæssige anvendelse er den kombinerede sikkerhedssætning P301 + P310 udeladt fra etiketten. For yderligere at reducere antallet af

sikkerhedssætninger og mængden af oplysninger på etiketten er sikkerhedssætningen P391 også udeladt fra etiketten, da de forebyggende sætninger om fysiske og sundhedsmæssige farer synes at udgøre de mest hastende anvisninger på etiketten. Det endelige valg af sikkerhedssætninger resulterede i seks sikkerhedssætninger, sammenholdt med det oprindelige sæt på otte sikkerhedssætninger.

De valgte sikkerhedssætninger skal medtages i sikkerhedsdatabladet under overskrift 2.2 ("Mærkningselementer"). De fravalgte sætninger kan medtages under de relevante overskrifter i sikkerhedsdatabladet, så industrielle og erhvervsmæssige brugere får tilstrækkelige oplysninger til at håndtere stoffet på en sikker måde.

Eksempel 2: Flersproget etiket for et stof med ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (ikke til offentligheden)

Nedenstående eksempel på en etiket er en flersproget etiket til levering og anvendelse. Den er påført CLP-termer og -piktogrammer i henhold til artikel 17, litra a) og litra c)-h), i CLP, dvs. produktidentifikator, leverandørens identitet, farepiktogrammer, signalord samt fare- og sikkerhedssætninger på fire sprog.

Da stoffet ikke udbydes til offentligheden, behøver den nominelle mængde af stoffet i kolliet ikke angives på etiketten.

I overensstemmelse med artikel 32, stk. 3, i CLP er fare- og sikkerhedssætninger på samme sprog placeret sammen på etiketten. I venstre side af etiketten er der et felt til supplerende mærkning, herunder ikke-obligatoriske supplerende mærkningsoplysninger.

Hvad angår layout, er etiketten en virkelig etiket beregnet til en 2,5 liters-flaske. Da de faktiske mål er lidt større end vist her, kan oplysningernes struktur optimeres yderligere, f.eks. ved at anvende en mere fremtrædende plads til signalordet eller større bogstaver til fare- og sikkerhedssætninger. På grundlag af minimumsmålene for etiketarealet, som er 52 mm x 74 mm, skal arealet af hvert piktogram på den faktiske etiket være mindst 257 mm², svarende til en sidelængde på 16 mm (se [punkt 5.2](#) i denne vejledning).

Hvis indholdet i feltet til supplerende mærkning øges (f.eks. ved at medtage oplysninger om anvendelsen af stoffet), skal etikettens samlede størrelse og størrelsen af dens elementer muligvis også øges, navnlig skriftstørrelsen af signalord og fare- og sikkerhedssætninger. Med denne forøgelse sikres læseligheden af de obligatoriske mærkningsoplysninger, der er angivet på flere sprog. I så fald kan det være bedst også at øge størrelsen af piktogrammerne.

Eksempel 3: Enkeltsproget etiket for en blanding indeholdende både obligatoriske og ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (udbudt til offentligheden)

Nedenstående eksempel viser etiketten vedrørende levering og anvendelse for et typisk forbrugerprodukt (et rengøringsmiddel).

Der vises alle obligatoriske mærkningsoplysninger, dvs. produktidentifikatorer (blandings handelsnavn og -betegnelse, hvoraf det ene er tilstrækkeligt), leverandørens identitet, signalordet, fare- og sikkerhedssætningerne samt de obligatoriske supplerende oplysninger, i henhold til forordning (EF) nr. 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler, samt UFI-koden. Bemærk, at de supplerende mærkningsoplysninger i henhold til CLP er samlet, mens de øvrige supplerende oplysninger (i dette tilfælde stregkoden) er placeret andetsteds.

Der gives ingen sikkerhedssætning om bortskaffelse, da dette ikke kræves for en blanding, der er klassificeret som øjenirriterende.

Da produktet udbydes til offentligheden, er dets nominelle mængde også angivet på etiketten. Ud over de obligatoriske supplerende oplysninger vises også visse ikke-obligatoriske supplerende oplysninger.

Etiketten adskiller klart de obligatoriske oplysninger, der kræves af CLP og anden EU-lovgivning, fra ikke-obligatoriske elementer. Førstnævnte er afgrænset af to tekstbokse, og "CLP-boksen" er placeret centralt og iøjnefaldende på etiketten. De ikke-obligatoriske mærkningselementer findes i den nederste del af etiketten og i den øverste del under overskriften "brugsanvisning".

Den virkelige størrelse af den her viste etiket er 165 mm x 72 mm. Det areal af etiketten, der indeholder de obligatoriske mærkningselementer, dvs. de to bokse og den nominelle mængde, er ca. 98 mm x 72 mm. I princippet skal det areal, der er påført teksten "Yderligere oplysninger fås på webstedet ...", trækkes fra; samtidig skal omtrent samme areal med linjen "handelsnavn" lægges til, så der totalt ikke er nogen ændring.

Etiketten er større end minimumsmålene i henhold til CLP, som er mindst 52 mm x 74 mm for en 500 ml-flaske. Piktogrammet overholder det krævede minimumsareal på 16 x 16 mm.

Den viste etiket er primært beregnet til den indre emballage. Hvis kemikaliet er indeholdt i en kombinationsemballage (= indre emballage + yderemballage), skal de samme oplysninger vises på yderemballagen, medmindre oplysningerne på den indre emballage kan ses gennem yderemballagen.

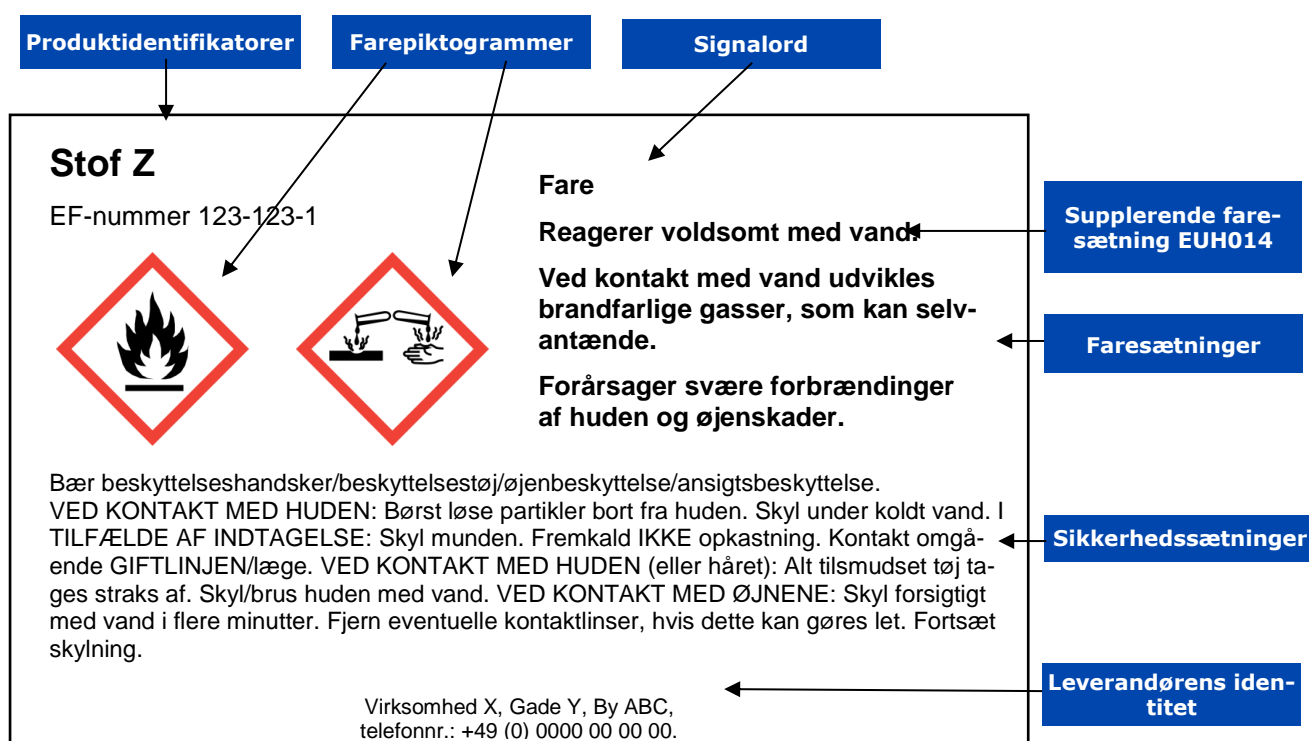
The diagram shows a cleaning product label with the following elements and callouts:

- Trade Name:** [Trade Name] Cleaning Product (Produktidentifikatorer (blandingsens handelsnavn og -betegnelse))
- Instructions for Use:** INSTRUCTIONS FOR USE. Apply to surfaces using a damp sponge or cloth, then simply wipe over and gently rinse away (Ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (her: identificerede anvendelser))
- Ingredients:** [Trade Name] contains amongst other ingredients: 5-15%: Anionic Surfactants; Less than 5%: Non-ionic Surfactants; Contains: Perfumes (LIMONENE, HEXYL CINNAMAL), 2-BROMO-2-NITROPROPANE-1,3-DIOL (Obligatoriske supplerende oplysninger)
- UFI:** VDU1-4147-1003-1862 (UFI-kode)
- Product Name:** Cleaning Product (Produktidentifikator (blandingsens betegnelse))
- Warning:** Warning Causes Serious Eye Irritation (Signalord)
- Pictogram:** Exclamation mark in a red diamond (Faresætning)
- Additional Information:** Keep out of reach of children. Read label before use. Wash hands thoroughly after handling. IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing. If eye irritation persists: Get medical advice/attention. If medical advice is needed: Have product container or label at hand. (Sikkerhedssætninger)
- Company Information:** [Company Name]: Anytown, Somewhere; Phone: (Leverandørens identitet)
- Volume:** 500ml e (Nominal mængde)
- Barcode:** 0 000000 000000 > (Ikke-obligatoriske supplerende oplysninger)

Eksempel 4: Enkeltsproget etiket for et stof med supplerende faresætninger (ikke til offentligheden)

Nedenstående eksempel illustrerer en etiket for et stof til levering og anvendelse. Der er tildelt en harmoniseret klassificering ("Reagerer med vand kategori 1, Hudætsning kategori 1B") og den supplerende faresætning EUH014, gennem bilag VI til CLP. Der er ikke fundet andre tilgængelige pålidelige oplysninger, som har vist yderligere farer. Stoffet er ikke beregnet til at blive anvendt af offentligheden og leveres i en 1 liters-emballage.

Alle obligatoriske mærkningsoplysninger er vist, dvs. produktidentifikatorer, leverandørens identitet, farepiktogrammer, signalord, faren og den supplerende faresætning EUH014 i overensstemmelse med tabel 3 i bilag VI til CLP. Selvom EUH014 kun anses for supplerende oplysninger, er sætningen forsættligt placeret tæt på de egentlige CLP-foresætninger for at forstærke disses budskab.

Eksempel 5: Flersproget etiket for en blanding indeholdende både obligatoriske og ikke-obligatoriske supplerende oplysninger (leveret til offentligheden)

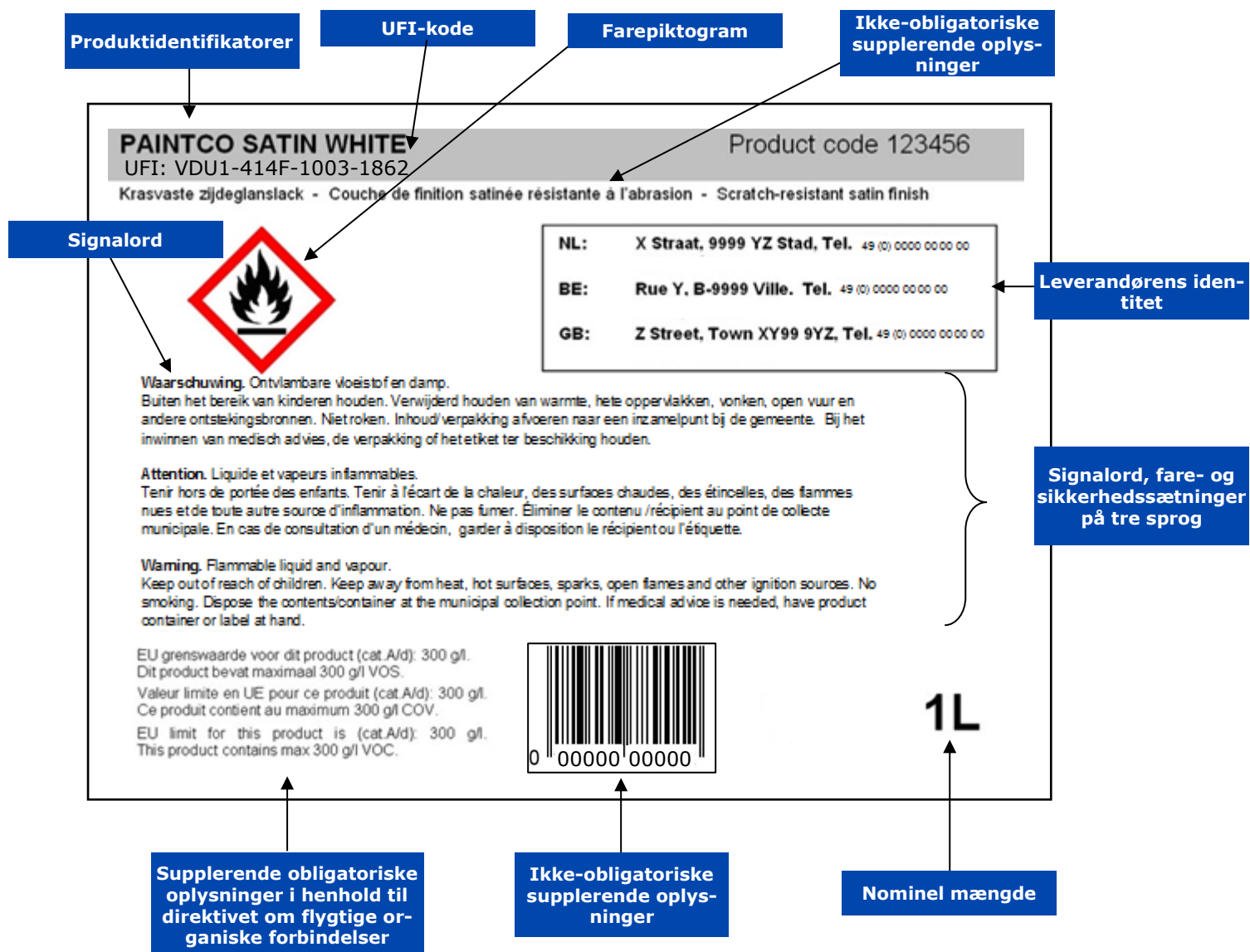
Eksempel 5 viser udkastet til en flersproget etiket til et typisk forbrugerkemikalie (dekorativ maling) til levering og anvendelse.

Alle obligatoriske mærkningsoplysninger er vist, dvs. produktidentifikatorer, leverandørens identitet, signalord, fare- og sikkerhedssætninger samt obligatoriske supplerende oplysninger, navnlig oplysninger i overensstemmelse med direktiv 2004/42/EF om begrænsning af emissioner af flygtige organiske forbindelser (VOC'er) fra anvendelse af organiske opløsningsmidler i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering samt UFI-koden.

I overensstemmelse med artikel 32, stk. 3, i CLP er fare- og sikkerhedssætninger på samme sprog placeret sammen på etiketten. Da kemikaliet udbydes til offentligheden, er dets nominelle mængde også angivet på etiketten. Ud over de obligatoriske mærkningselementer er ikke-obligatoriske supplerende oplysninger også vist.

I etiketten i eksemplet er CLP-mærkningselementerne adskilt fra de supplerende oplysninger. CLP-mærkningsoplysningerne er placeret et mere iøjnefaldende sted på etiketten, mens de supplerende oplysninger fortrinsvis er placeret i etikettens margener. Teksten med de supplerende oplysninger er skrevet med en lidt mindre skriftstørrelse end CLP-mærkningselementerne.

Denne etiket skal måle 125 mm x 150 mm, når den sættes på emballagen. Den virkelige etiket er derfor betydeligt større end minimumsmålene af en 1 liters-emballage (52 x 74 mm) i henhold til CLP. Piktogrammets størrelse på 19 x 19 mm er mindre end 1/15 af hele etikettens areal, men større end 1/15 af det areal, der er forbeholdt de oplysninger, der kræves i artikel 17 i CLP.

Eksempel 6: Fold-out-label til en blanding (som udbydes til offentligheden)

Nedenstående eksempel repræsenterer en flersproget fold-out-label til en blanding til levering og anvendelse, der er bestemt til offentligheden.

Etiketten til denne blanding skal være påført et stort antal obligatoriske CLP-mærkningselementer, nemlig tre farepiktogrammer, tre faresætninger og adskillige sikkerhedssætninger, som er omfattet af forrangsprincipperne. Det har været umuligt at påføre alle disse mærkningselementer på den indre emballage på grund af dennes form og størrelse (plastbeholder, der rummer 100 ml). Leverandøren kan ikke få plads til de krævede oplysninger på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor produktet markedsføres (Polen), på en standardetiket. Leverandøren har derfor valgt at bruge en fold-out-label. Dermed kan leverandøren også medtage to yderligere sprog, som anses for nødvendige i dette tilfælde. Mærkningselementerne er medtaget på etiketten på følgende måde:

Forside

- handelsnavn eller betegnelse
- farepiktogrammer,
- signalord på alle etikettens sprog
- nominel mængde, da blandingen stilles til rådighed for offentligheden
- kontaktoplysninger for leverandøren
- henvisning til de fuldstændige sikkerhedsoplysninger inde i etiketten (her markerer pilsymbolet på forsiden, at de fuldstændige sikkerhedsoplysninger står på de indvendige sider)
- landekoder, der angiver, hvilke sprog etiketten er affattet på
- UFI-kode.

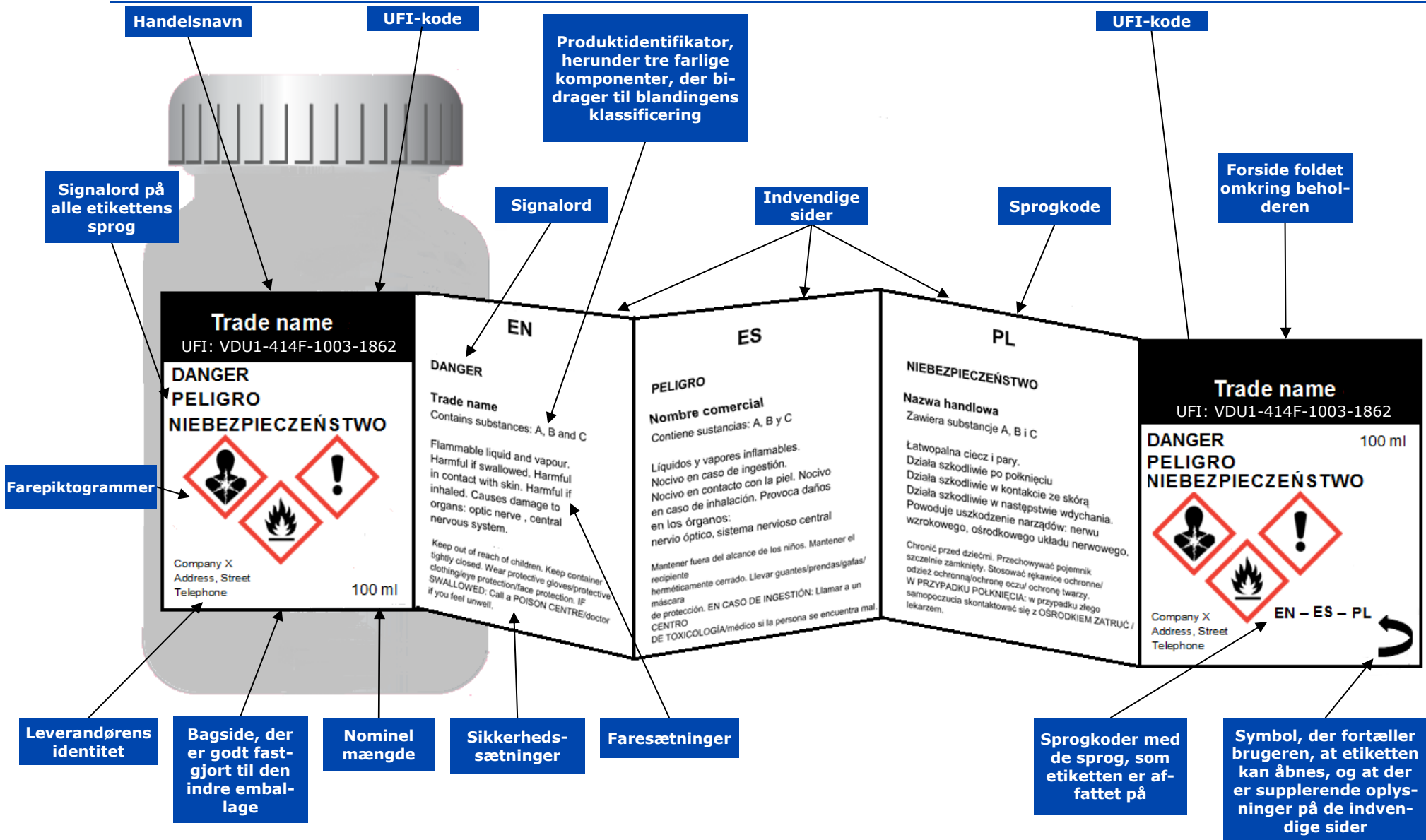
Indvendige sider

- fuldstændig produktidentifikator (herunder de farlige komponenter A, B og C i dette tilfælde)
- signalord
- faresætninger
- sikkerhedssætninger

De fuldstændige sikkerhedsoplysninger på de indvendige sider er affattet på hvert sprog, der nævnes på forsiden, og er inddelt efter sprog. Landekoderne er anført øverst på hver indvendig side, så brugeren hurtigt kan finde sit sprog.

Bagside (fastgjort til den indre emballage)

- handelsnavn eller betegnelse
- farepiktogrammer,
- signalord
- nominel mængde
- kontaktoplysninger for leverandøren
- UFI-kode.

6.1 Emballager, der er små eller vanskelige at mærke

Etiketterne i eksemplerne i dette punkt er virkelige; de sættes på den indre emballage alene, da kolliet transporteres i større forsendelser med særlig udvendig mærkning efter reglerne for transport af farligt gods. Bemærk, at undtagelserne fra mærkningsreglerne kun finder anvendelse, når det ikke er teknisk muligt at benytte alternativ mærkning på fold-out-labels, vedhæftede mærkesedler eller yderemballage.

Eksempel 7: Stof i 8 ml-flaske (ikke til offentligheden)

Nedenstående eksempel er en tosproget etiket på svensk og finsk til små emballager med stoffet. I Finland kræves begge sprog. Stoffet er tildelt følgende klassificeringer i henhold til bilag VI til CLP:

Brandfarlig væske 2	H225	Meget brandfarlig væske og damp
Repr. 2	H361	Mistænkt for at skade forplantningsevnen eller det ufødte barn (angiv specifik effekt, hvis kendt) (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)
Aspirations- toksicitet 1	H304	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene
STOT RE 2	H373	Kan forårsage organskader (angiv alle berørte organer, hvis de kendes) ved længerevarende eller gentagen eksponering (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)
Hudirrit. 2	H315	Forårsager hudirritation
STOT SE 3	H336	Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed
Kronisk akvatisk 2	H411	Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger

I henhold til artikel 17 i CLP behøves mange mærkningselementer. Flasken indeholdende stoffet markedsføres enkeltvis. I eksemplet antages det, at mærkningsoplysningerne ikke kan anbringes på en fold-out-label, vedhæftet mærkeseddel eller yderemballage. Leverandøren kan derfor benytte sig af de undtagelser for små emballager, der beskrives i punkt 1.5.2 i bilag I til CLP.

Fare- og sikkerhedssætningerne til følgende fareklasser og -kategorier:

Brandfarlig væske 2, STOT RE 2, hudirrit. 2, STOT SE 3 og kronisk akvatisk 2

kan derfor udelades fra etiketten. Imidlertid, og i overensstemmelse med CLP, er farepiktogrammerne:

GHS02, GHS07, GHS08 og GHS09

bibeholdt for disse farer.

For følgende fareklasser og kategorier gælder ingen undtagelser for små emballager: Repr. 2 og aspirations- toksicitet 1. Piktogrammerne og fare- og sikkerhedssætningerne vedrørende disse fareklasser og -kategorier er derfor bibeholdt.

Sikkerhedssætningerne er klart blevet reduceret i overensstemmelse med artikel 22 og 28 i CLP. F.eks. er sætningen P501 (Indholdet/holderen bortskaffes i ...) udeladt, da stoffet hverken udbydes til offentligheden eller er omfattet af særlige bortskaffelseskrav ud over, hvad der normalt forventes i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier (se

også [afsnit 7](#) i denne vejledning). Ud af et sæt på oprindeligt 20 forskellige sikkerheds-sætninger er der til slut kun én enkelt (kombineret) sætning, nemlig P301+P310+P331 (I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge. Fremkald IKKE opkastning), tilbage på etiketten.

I overensstemmelse med artikel 32, stk. 3, i CLP er henholdsvis faresætninger og sikkerhedssætninger på samme sprog placeret sammen på etiketten. Endelig er signalfordet "Fare" (finsk: Vaara; svensk: Fara) valgt efter den gældende forrangsregel.

1000000025 K12345678 808 8 ml Exp. date: 31.12.2020

pro analysi ACS
Substance X
för analys

Index-No: 123-123-12-1
Company S.A., City,
EU, www.
Tel. +49 (0) 0000 00 00 00

Vaara. Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä. JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN/lääkäriin. Ei saa oksennuttaa.

Fara. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. Misstänks kunna skada fertiliteten. VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/läkare. Framkalla INTE kräkning.

Ingen udeladelser, men fuldstændigt sæt farepiktogrammer

Undtagelser for små emballager: Et reduceret sæt fare- og sikkerheds-sætninger er anbragt sammen på etiketten efter sprog.

Hvis etikettens faktiske mål er 32 x 95 mm, har den plads til fire piktogrammer af den krævede minimumsstørrelse på 1 cm². Dette er ikke altid muligt for endnu mindre emballager, f.eks. en 4 ml-flaske (se nedenfor). I sådanne tilfælde skal enten etikettens størrelse eller volumenen af selve flasken øges for at bibeholde den krævede minimumsstørrelse af farepiktogrammerne på 1 cm². Skriftstørrelsen bør muligvis ikke nedsættes, da dette højst sandsynligt vil forringe læsbarheden.

4 ml

1000000025 K12345678 808 4 ml Exp. date: 31.12.2020

pro analysi ACS
Substance X
för analys

Index-No: 123-123-12-1
Company S.A., City, 00760
EU, www.company.com
Tel. +41(0)1234 56 7890

Vaara. Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä. JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN/lääkäriin. Ei saa oksennuttaa.

Fara. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. Misstänks kunna skada fertiliteten. VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare. Framkalla inte kräkning.

Den begrænsede plads på små emballager tillader ikke altid den krævede minimumsstørrelse på 1 cm² af farepiktogrammerne. I så fald skal enten etikettens størrelse eller flaskens volumen øges.

Eksempel 8: Farligt fast stof i en 100 ml-flaske (ikke bestemt til offentligheden)

Eksemplet repræsenterer en ensproget etiket til en lille emballage med et fast stof Y, der er tildelt følgende klassificeringer:

Brandnærende fast stof 2	H272	Kan forstærke brand, brandnærende
Karc. 1B	H350	Kan fremkalde kræft (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej).
Muta 1B	H340	Kan forårsage genetiske defekter (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)
Repr. 1B	H360	Kan skade forplantningsevnen eller det ufødte barn (angiv specifik effekt, hvis kendt) (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)
Akut toks. 2 (inhalation)	H330	Livsfarlig ved indånding
Akut toks. 3 (oral)	H301	Giftig ved indtagelse
STOT RE 1	H372	Forårsager organskader (angiv alle berørte organer, hvis de kendes) ved længerevarende eller gentagen eksponering (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)
Akut toks. 4 (dermal)	H312	Farlig ved hudkontakt
Hudætsende 1B	H314	Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader
Luftvejssensibilisering 1	H334	Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding
Hudsensibilisering 1	H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion
Akut akvatisk 1	H400	Meget giftig for vandlevende organismer
Kronisk akvatisk 1	H410	Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer

I henhold til artikel 17 i CLP vil der kræves mange mærkningselementer. Som i det foregående eksempel antages det, at leverandøren har lov til at anvende de undtagelser for små emballager, der er beskrevet i punkt 1.5.2 i bilag I til CLP.

Det antages, at stof Y ikke er opført i bilag VI til CLP eller i fortegnelsen over klassificeringer og mærkninger. Derfor skal der kun angives de produktidentifikatorer, der er omhandlet i artikel 18, stk. 2, litra c), i CLP, dvs. CAS-nummeret (hvis det foreligger, jf. artikel 18, stk. 2, litra d), i CLP) og IUPAC-navnet eller et andet internationalt navn.

I henhold til de undtagelser for små emballager, som er beskrevet i punkt 1.5.2 i bilag I til CLP, kan kun de fare- og sikkerhedssætninger, der vedrører følgende fareklasser og kategorier:

Brandnærende fast stof 2, Akut toks. 4, Akut akvatisk 1 og Kronisk akvatisk 1

udelades fra etiketten. Det betyder, at for alle de andre farer, der er nævnt ovenfor, skal alle de mærkningselementer, der er nødvendige i henhold til afsnit II i CLP, derfor medtages på etiketten.

Sikkerhedssætningerne i nedenstående etiket-eksempel indledes med "Indhent særlige anvisninger før brug". Sikkerhedssætningerne er blevet væsentligt reduceret, baseret på artikel 22 og 28 i CLP. Efter anvendelse af undtagelserne for små emballager og valg af det mest passende sæt sikkerhedssætninger blev der udvalgt kun fem (kombinerede) sætninger til etiketten ud af ca. 30 sikkerhedssætninger.

Ud over fare- og sikkerhedssætningerne kræves der fem forskellige farepiktogrammer på etiketten, nemlig GHS03, GHS05, GHS06, GHS08 og GHS09.

199999925 K12345678 808 100 g
Lot

[**Substance Y**]

GR for analysis

CAS No xxxx-yy-z

Company X
Country Y
www.
Tel. +49 (0) 0000 00 00 00.

min. shelf life: 31.12.2020

Danger. May cause cancer. May cause genetic defects. May damage fertility or the unborn child. Fatal if inhaled. Toxic if swallowed. Causes severe skin burns and eye damage. May cause allergy or asthma symptoms or breathing difficulties if inhaled. May cause an allergic skin reaction. Causes damage to organs through prolonged or repeated exposure.

Obtain special instructions before use. IF exposed or concerned: Immediately call a POISONCENTER/doctor. IF INHALED: Remove person to fresh air and keep comfortable for breathing. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. [In case of inadequate ventilation] wear respiratory protection.

På grund af farenes alvor kan faresætningerne ikke reduceres væsentligt. Antallet af sikkerhedssætninger er dog væsentligt reduceret.

Eksempel 9: Leverings- og transportetiket for enkeltemballage (ikke bestemt til offentligheden)

Dette eksempel illustrerer bestemmelserne i artikel 33, stk. 3, i CLP og repræsenterer en etiket til en farlig blanding, der er tildelt følgende klassificeringer:

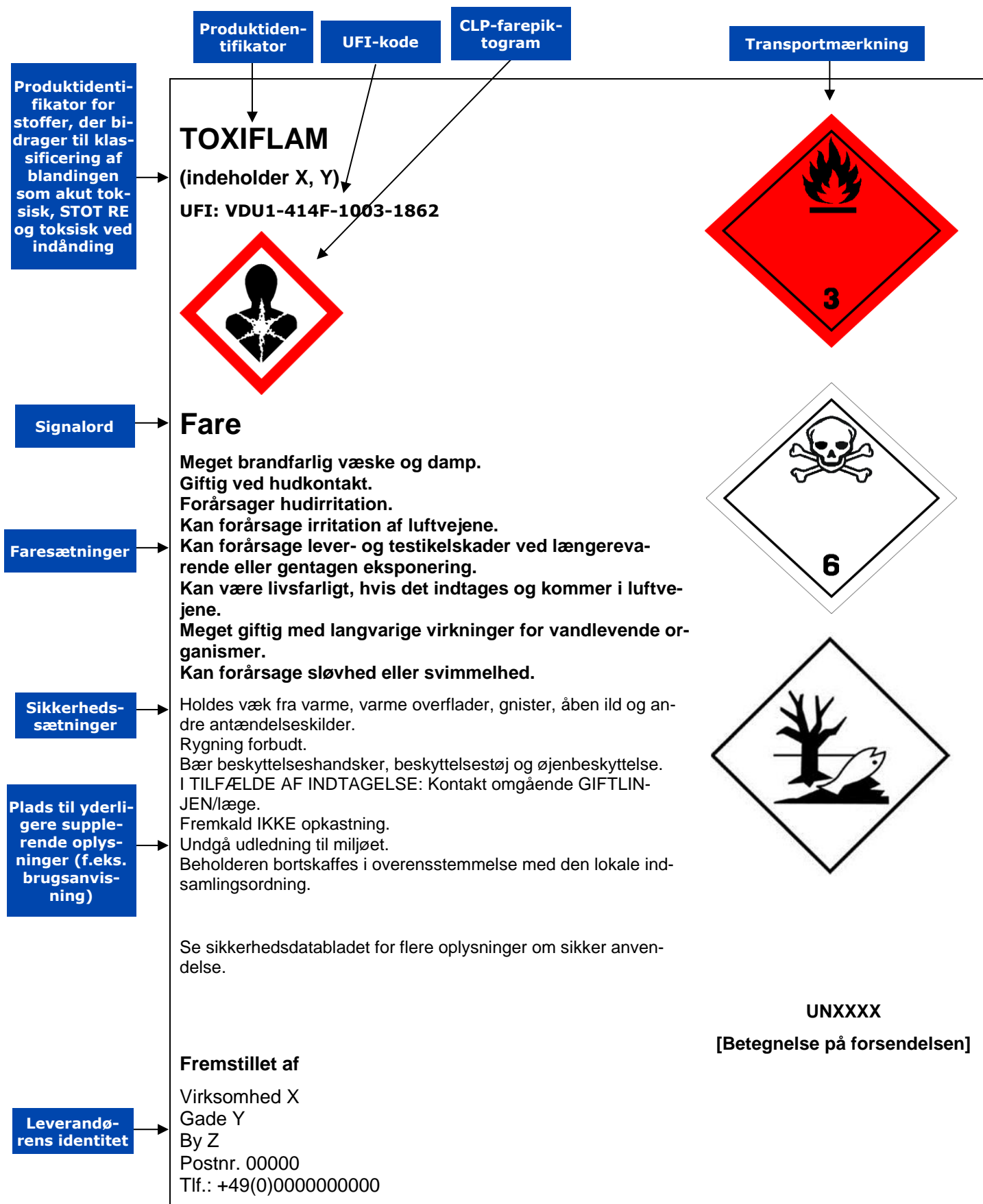
Brandfarlig væske 2	H225	Meget brandfarlig væske og damp
Akut toks. (dermal) 3	H311	Giftig ved hudkontakt
Hudirrit. 2	H315	Forårsager hudirritation
STOT SE 3	H335	Kan forårsage irritation af luftvejene
STOT SE 3	H336	Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed
STOT RE 2	H373	Kan forårsage organskader (angiv alle berørte organer, hvis de kendes) ved længerevarende eller gentagen eksponering (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej
Aspirations- toksicitet 1	H304	Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene
Akut akvatisk 1	H400	Meget giftig for vandlevende organismer
Kronisk akvatisk 1	H410	Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer

Blandingen påtænkes udbudt i en enkeltemballage som f.eks. en 200 liters-tromle. Der skal derfor angives både CLP- og transportmærkningselementer på emballagen. Blandingen er beregnet til industriel brug og ikke til at blive anvendt af offentligheden.

I dette tilfælde har leverandøren valgt at medtage elementerne til transportetiketten og -mærkerne sammen med CLP-mærkningselementerne på en fælles etiket. Dette fælles mærke og den anvendte skriftstørrelse skal være store nok til at overholde de specifikationer, der er fastsat i den europæiske konvention vedrørende international transport af farligt gods ad vej (ADR), som er implementeret i EU ved direktiv 2008/68/EF.

Hvad angår CLP-farepiktogrammerne GHS06, GHS07 og GHS09, skal kun GHS06 påføres i overensstemmelse med forrangsreglen i artikel 26, stk. 1, litra b), i CLP. Leverandøren har imidlertid undladt CLP-farepiktogrammerne GHS06, GHS09 og GHS02, da de til grundliggende fareklasser og -kategorier allerede dækkes af de tilsvarende transportpiktogrammer.

I dette eksempel er UFI'en placeret på etiketten. Hvad angår farlige blandinger, for hvilke indsendelse af oplysninger i henhold til artikel 45 i CLP er påkrævet, og som er til industriel brug, kan man dog nøjes med at angive UFI'en i sikkerhedsdatabladet.

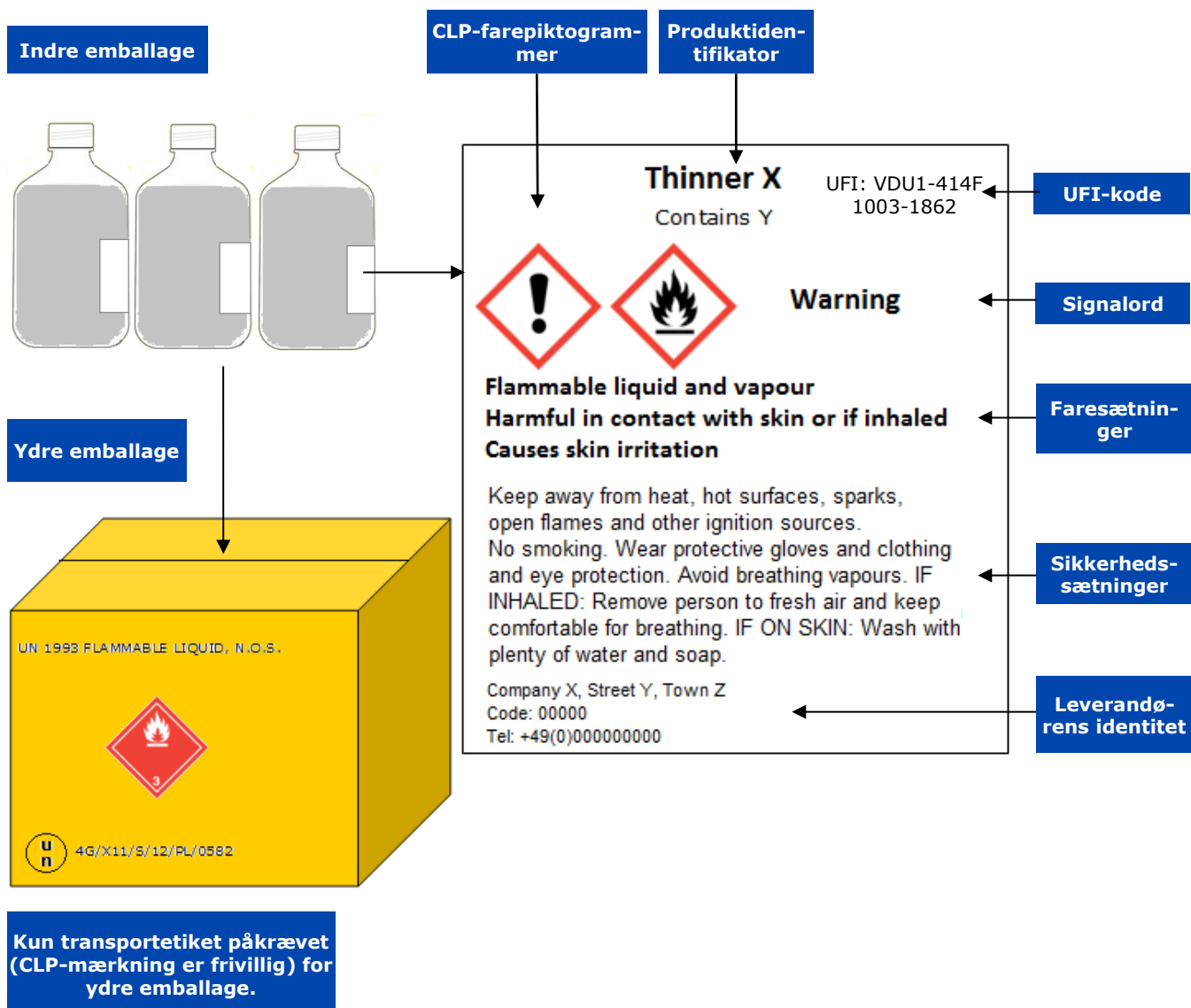

Eksempel 10: Mærkning af en blanding, der transporteres over land i yder- og inderemballage (ikke bestemt til offentligheden)

Dette eksempel illustrerer mærkningen af en transporteret blanding, der er klassificeret som:

Brandfarlig væske 3H226 Brandfarlig væske og damp
Akut toks. 4 H312 Farlig ved hudkontakt
Akut toks. 4 H332 Farlig ved indånding
Hudirrit. 2 H315 Forårsager hudirritation

Blandingen transporteres i en indre emballage (flasker), der er indeholdt i en ikke-gennemsigtig yderemballage (kasse). Blandingen er beregnet til erhvervsmæssige brugere og ikke til at blive anvendt af offentligheden.

Eksempel 11: Mærkning af en blanding, der transporteres over land i enkeltemballage (ikke beregnet til offentligheden)

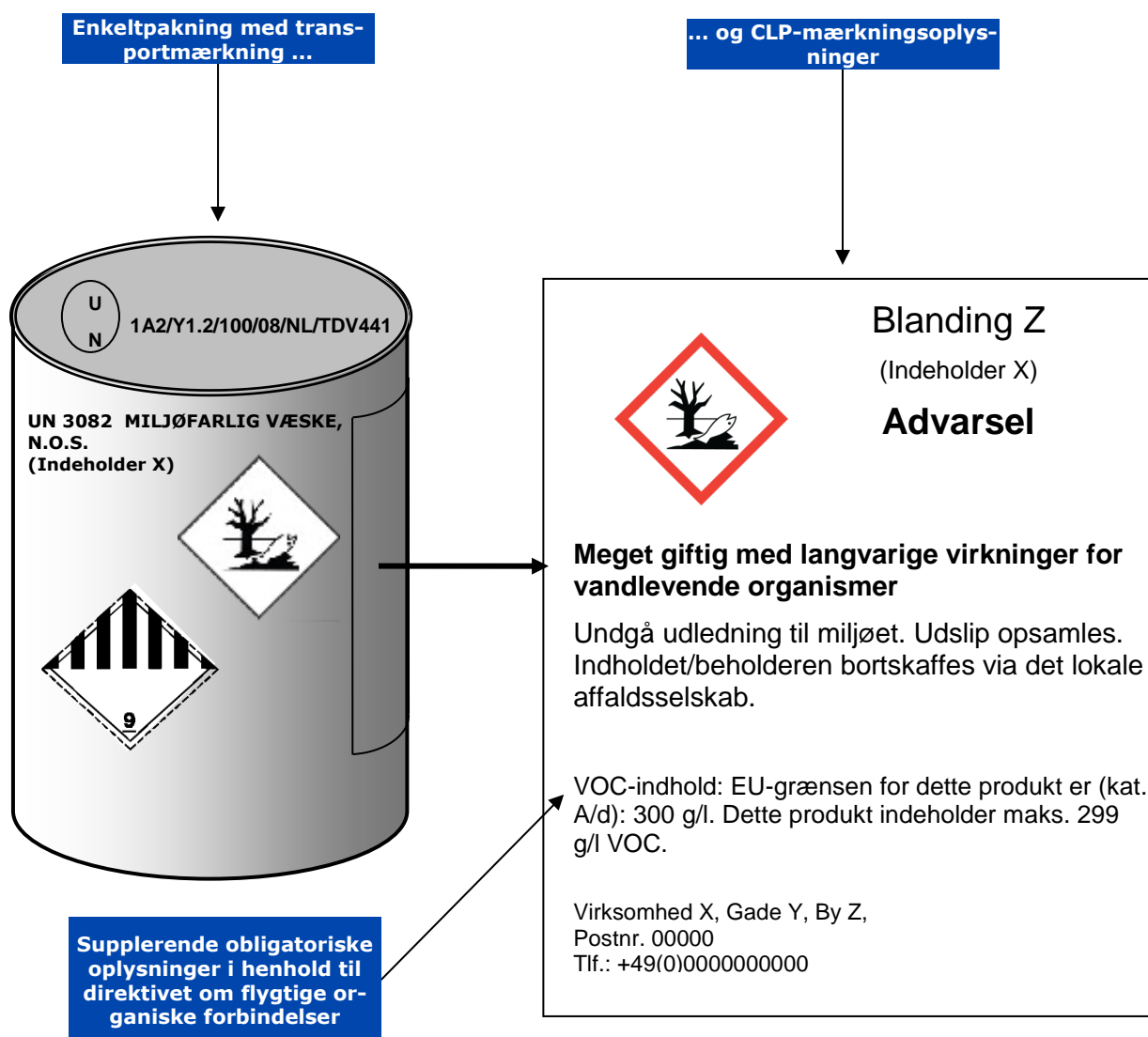
Eksemplet illustrerer bestemmelserne vedrørende mærkning af enkeltemballager i overensstemmelse med artikel 33, stk. 3, i CLP. Det er et eksempel på et kemikalie, der er klassificeret og mærket efter reglerne for transport af farligt gods og efter CLP. Blandingen transporteres over land i en enkeltemballage (tromle). Den er ikke beregnet til at blive anvendt af offentligheden.

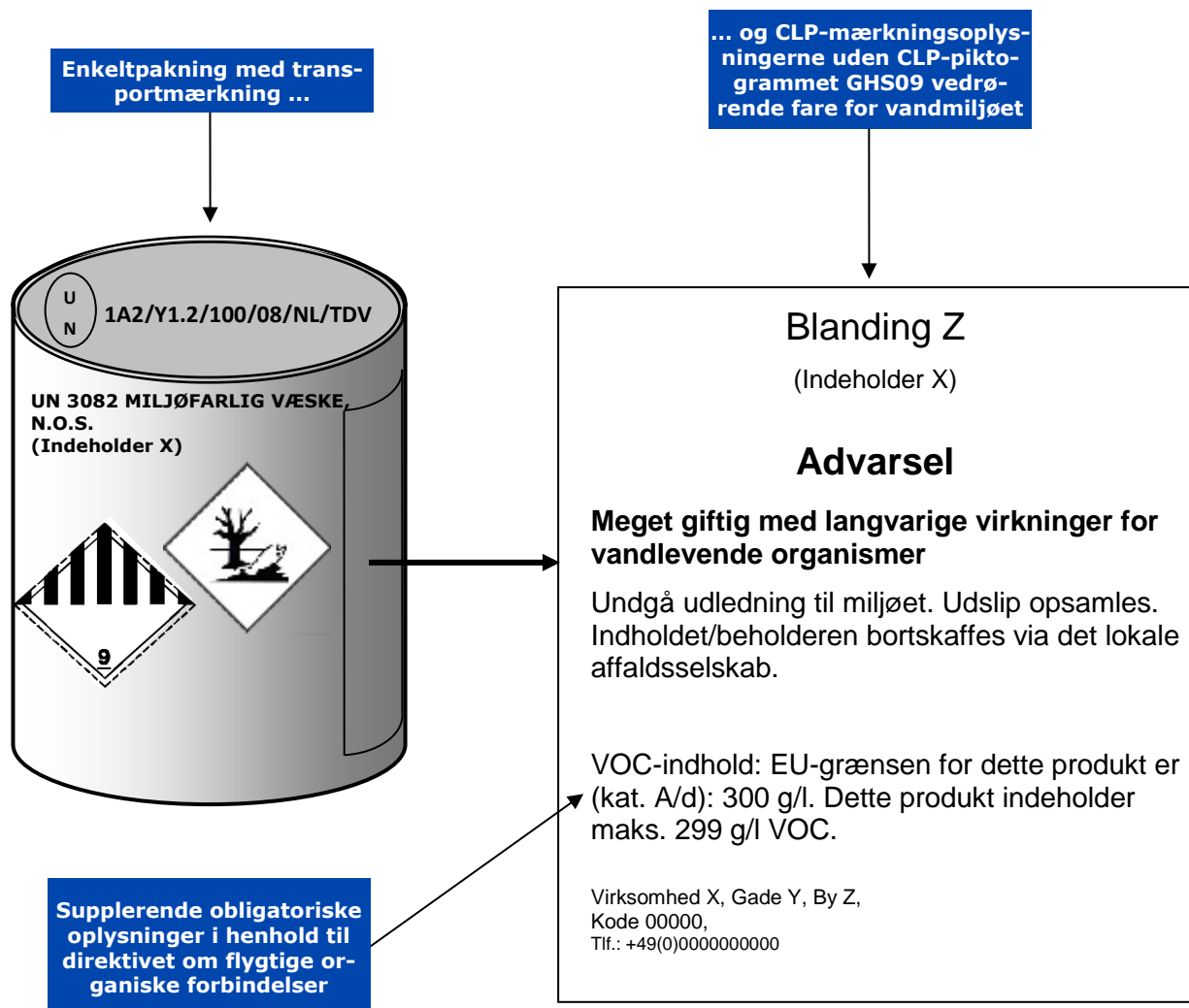
I dette eksempel gives fuldstændige CLP-mærkningsoplysninger på en særskilt etiket (version 1) foruden transportmærkningsoplysninger.

CLP-farepiktogrammet GHS09 kan udelades fra emballagen, da det vedrører samme farer som transportmærket "dødt træ – død fisk" (version 2).

Da blandingen kun er farlig for miljøet, er en UFI ikke påkrævet.

Version 1:

Version 2:

6.2 Særligt tilfælde: mærkning af tokomponentprodukter

I visse tilfælde kan et produkts emballage være så speciel, at det er vanskeligt at opfylde CLP-mærkningskravene. Eksempler på sådanne situationer er vist nedenfor. Bemærk, at eksemplerne kun illustrerer de generelle aspekter af mærkning af tokomponentprodukter og ikke er tænkt at repræsentere det korrekte valg af mærkningselementer.

Bemærk:

Det kan være nødvendigt at foretage en vurdering af det enkelte tilfælde for at fastsætte mærkningskrav for tilsvarende specielle emballager. Oplysningerne må ikke være forvirrende for brugeren, og etiketten skal være letforståelig.

Eksempel 12: Mærkning af et tokomponents-klæbemiddel, der sælges som et sæt

Figuren nedenfor viser et eksempel på et populært tokomponents-klæbemiddel, der sælges som et sæt bestående af to blandinger, nemlig en epoxyharpiks (del A) og et hærdningsstof (del B). De to blandinger er placeret i særskilte beholdere, der er fastgjort til hinanden og sælges som et sæt i en gennemsigtig yderemballage. Ved anvendelsen blandes indholdet af de to beholdere efter eller mens, at det trykkes ud. Del A og del B reagerer med hinanden og frembringer en endelig blanding, der kan anvendes som klæ-

bemiddel til en lang række materialer.

I en sådan situation er det nødvendigt at sætte to separate etiketter på beholderne (én etiket for hver blanding (i en beholder)). Fareoplysningerne på etiketterne skal vedrøre den form/de fysiske tilstande, hvori de to blandinger (del A og del B) markedsføres. Den ydre emballage til hele sættet behøver ikke mærkes, da den er gennemsigtig, så den indre emballage (de to beholdere) kan ses tydeligt.

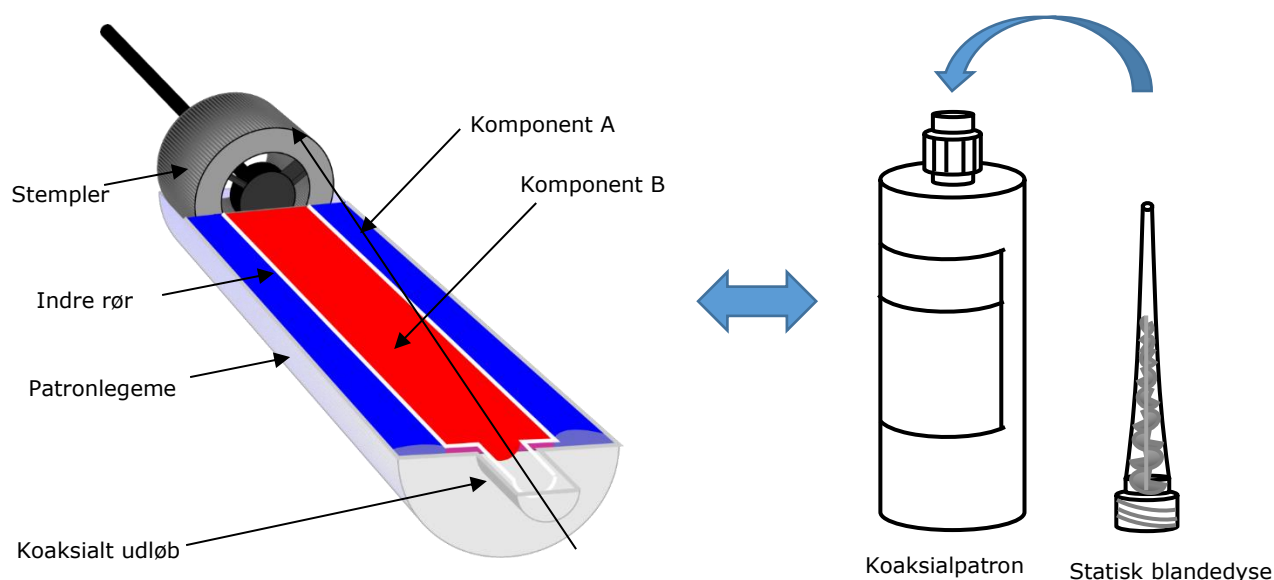
Hvis det produkt, der dannes ved slutanvendelsen, er farligt (og har andre egenskaber end blandingerne i beholderne), skal der gives tilstrækkelige anvisninger til brugeren til at muliggøre sikker anvendelse. Anvisningerne kan f.eks. gives på etiketten eller i en særskilt folder i pakningen.

Hvis et sådant produkt ikke er beregnet til offentligheden, skal der udleveres to separate sikkerhedsdatablade for at gøre brugerne i stand til at opfylde deres forpligtelser vedrørende håndtering af risiciene ved brug af det reaktionsprodukt, der opstår ved slutanvendelsen af de to blandinger (dvs. klæbemidlet).

Da klæbemidlet i eksemplet også er klassificeret som farligt, skal der gives relevante oplysninger om risikohåndteringsforanstaltninger i sikkerhedsdatabladene.

Eksempel 13: Mærkning af en koaksialpatron

En koaksialpatron består af et indre og et ydre rør, som giver mulighed for konstant dosering med to komponenter i et nærmere angivet forhold mellem komponenterne (se figurerne nedenfor). Normalt har de to sektioner i patronen deres egne formstøbte stempler. Når begge stempler skubbes frem, presses de to komponenter sammen, så de blandes og interagerer gennem en statisk blandedyse. En kontrolventil, der er placeret ved udløbet, forhindrer krydskontaminering. En deleskive holder de to komponenter adskilt, indtil de når dyseåbningen.

Koaksialpatroner har en ydre emballage (en enkeltbeholder), der er synlig for brugeren. For at garantere sikker brug af et tokomponentsprodukt i patronen bør produktet mærkes med én fysisk CLP-etiket, hvor mærkningselementerne for hver enkelt komponentblanding klart adskilles for at kunne skelne mellem dem.

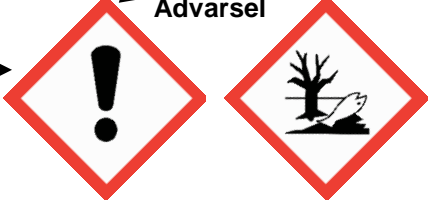
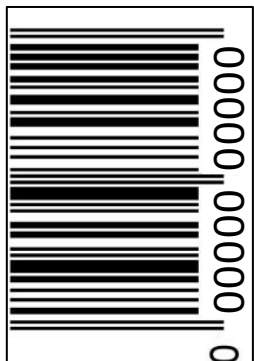
Følgende obligatoriske elementer på CLP-etiketten bør vises separat (hvor det er relevant) for hver af komponentblandingerne:

- produktidentifikator for komponentblandingen
- farepiktogrammer,
- signalord
- faresætninger
- sikkerhedssætninger
- UFI-kode.

Andre obligatoriske mærkningselementer i henhold til CLP som f.eks. angivelse af leverandøren, handelsnavnet og visse supplerende oplysninger er det nok at synliggøre ét sted på etiketten.

Hvis den færdige (homogene) blanding ikke klassificeres som farlig, er der ikke behov for at medtage yderligere oplysninger i brugsanvisningen.

Hvis den færdige (homogene) blanding er farligere end de enkelte komponenter i den, eller hvis den har farlige egenskaber, der ikke allerede er nævnt på etiketten, skal disse oplysninger medtages i brugsanvisningen (f.eks. på etiketten eller inde i en ydre emballage) og i afsnit 2.3 i sikkerhedsdatabladet.

Handelsnavn	Handelsnavn																										
Produkttype	HURTIGTHÆRDENDE FORANKRINGSKLÆBEMIDDEL																										
Signalord for komponentblanding A	Komponent A	<p>Indeholder: Stof X. Brandfarlig væske og damp. Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene. Forårsager hudirritation. Forårsager alvorlig øjenirritation.</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. Bær beskyttelseshandsker/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring omgående til GIFTLINJEN eller en læge. VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Alt tilsmudset tøj tages straks af. Skyl/brus huden med vand. Fremkald IKKE opkastning. Ved brand: Anvend tørt sand, tørt kemisk eller alkoholbestandigt skum til brandslukning.</p>	Faresætninger for komponentblanding A																								
Farepiktogrammer for komponentblanding A	<p>Fare</p> 			Sikkerhedsætninger for komponentblanding A																							
UFI-kode for komponentblanding A	UFI: E600-30P1-S00Y-5079																										
Signalord for komponentblanding B	Komponent B	<p>Indeholder: Stof Y. Kan forårsage allergisk hudreaktion. Forårsager alvorlig øjenirritation. Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.</p> <p>Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray. Undgå udledning til miljøet. Bær beskyttelseshandsker/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. Ved hudirritation eller udslæt: Søg lægehjælp. Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp. Alt tilsmudset tøj tages af og vaskes inden genanvendelse.</p>	Faresætninger for komponentblanding B																								
Farepiktogrammer for komponentblanding B	<p>Advarsel</p> 			Sikkerhedsætninger for komponentblanding B																							
UFI-kode for komponentblanding B	UFI: VDU1-414F-1003-1862																										
	Tjek det nyeste lokale produktdatablad og sikkerhedsdatablad inden brug.																										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Temperatur</th> <th>Geltid</th> <th>Hærdningstid</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>+30 °C</td> <td>4 min</td> <td>35 min</td> </tr> <tr> <td>+25 °C – +30 °C</td> <td>4 min</td> <td>40 min</td> </tr> <tr> <td>+20 °C – +25 °C</td> <td>5 min</td> <td>50 min</td> </tr> <tr> <td>+10 °C – +20 °C</td> <td>6 min</td> <td>85 min</td> </tr> <tr> <td>+5 °C – +10 °C</td> <td>10 min</td> <td>145 min</td> </tr> <tr> <td>+5 °C</td> <td>18 min</td> <td>145 min</td> </tr> <tr> <td>-10 °C¹</td> <td>30 min</td> <td>24 t</td> </tr> </tbody> </table> <p>¹ Minimumstemperatur for patron: +5 °C</p>	Temperatur	Geltid	Hærdningstid	+30 °C	4 min	35 min	+25 °C – +30 °C	4 min	40 min	+20 °C – +25 °C	5 min	50 min	+10 °C – +20 °C	6 min	85 min	+5 °C – +10 °C	10 min	145 min	+5 °C	18 min	145 min	-10 °C ¹	30 min	24 t		Plads til yderligere supplerende oplysninger (f.eks. brugsanvisning)
Temperatur	Geltid	Hærdningstid																									
+30 °C	4 min	35 min																									
+25 °C – +30 °C	4 min	40 min																									
+20 °C – +25 °C	5 min	50 min																									
+10 °C – +20 °C	6 min	85 min																									
+5 °C – +10 °C	10 min	145 min																									
+5 °C	18 min	145 min																									
-10 °C ¹	30 min	24 t																									
Leverandørens identitet	<p>Virksomhed X Gade Y By Z Post nr. 01234 Land Tlf.: +01(0)234567890 www.companyx.com</p>																										
Nominal mængde	<p>300 ml 500 g</p> <p>Bedst før slutningen XX/2019</p>																										
																											

7. Vejledning i udvælgelse af sikkerhedssætninger til CLP-faremærkningen

7.1 Indledning

På grundlag af UN GHS tilordner CLP-forordningen sikkerhedssætninger til alle fareklasser for at opnå sikker levering og anvendelse af et stof eller en blanding. Leverandørerne skal i henhold til artikel 4 i CLP vælge sikkerhedssætninger til CLP-faremærkningen.

Leverandører kan være følgende:

- producenter og importører af stoffer
- importører af blandinger
- downstream-brugere af stoffer og blandinger (herunder formulatorer)
- distributører (herunder detailhandlere) af stoffer og blandinger og/eller
- producenter eller importører af eksplosive artikler som defineret i del 2.1 i bilag I til CLP.

Sikkerhedssætningerne skal udvælgelse på grundlag af artikel 22 og 28 i CLP samt bilag IV til CLP:

Artikel 22

Sikkerhedssætninger

1. *Etiketten skal indeholde de relevante sikkerhedssætninger.*
2. *Sikkerhedssætningerne skal udvælgelse blandt dem, der er angivet i de tabeller i del 2-5 i bilag I, der angiver mærkningselementerne for de enkelte fareklasser.*
3. *Sikkerhedssætningerne skal udvælgelse efter de kriterier, der er fastlagt i del 1 i bilag IV, under hensyntagen til faresætningerne og den eller de tilsigtede eller identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen.*
4. *Sikkerhedssætningerne formuleres i overensstemmelse med del 2 i bilag IV.*

Artikel 28

Forrangsprincipper for sikkerhedssætninger

1. *Når udvælgelse af sikkerhedssætninger medfører, at visse sikkerhedssætninger bliver klart overflødige eller unødvendige i betragtning af det specifikke stof, den specifikke blanding eller den specifikke emballage, udelades sådanne sætninger fra etiketten.*
2. *Hvis stoffet eller blandingen leveres til offentligheden, skal der på etiketten være en sikkerhedssætning om bortskaffelse af stoffet eller blandingen samt om bortskaffelse af emballagen, medmindre dette ikke kræves i artikel 22. I alle andre tilfælde er en sikkerhedssætning vedrørende bortskaffelse ikke påkrævet, hvis det er åbenbart, at bortskaffelsen af stoffet, blandingen eller emballagen ikke udgør en fare for menneskers sundhed eller miljøet.*
3. *Etiketten må højst indeholde seks sikkerhedssætninger, medmindre andet er påkrævet for at afspejle farens art og alvor.*

Bilag IV

"Ved udvælgelse af sikkerhedssætninger i overensstemmelse med artikel 22 og artikel 28, stk. 3, kan leverandøren kombinere sikkerhedssætningerne i tabellerne [i bilag IV], såfremt advarslen er klar og forståelig. (...)."

Hverken UN GHS eller CLP-forordningen giver klare regler om, hvordan der vælges sikkerhedssætninger til etiketten (bortset fra bestemmelserne i artikel 22 og 28 og de grundlæggende anvisninger i de kolonner, der fastlægger anvendelsesbetingelserne i tabel 6.1-6.5 i bilag IV til CLP).

Antallet af sikkerhedssætninger under CLP-forordningen/UN GHS er på den anden side mere end fordoblet i forhold til antallet af S-sætninger under direktivet om farlige stoffer. I tilfælde, hvor der mangler regler for udvælgelse, vil et gennemsnitligt farligt stof opført i bilag VI til CLP nemt kunne blive tildelt mere end 20 sikkerhedssætninger på etiketten på grundlag af farerne ved stoffet (se [punkt 3.4](#) i denne vejledning). I henhold til CLP-forordningen må der normalt ikke være mere end seks sikkerhedssætninger på etiketten, medmindre det er nødvendigt for at afspejle farernes art og alvor. Antallet af sikkerhedssætninger skal derfor mindskes væsentligt, baseret på effektive udvælgelsesregler.

7.2 Metode

Valget af sikkerhedssætninger i henhold til CLP-forordningen bygger på:

- bestemmelserne i artikel 22 og 28,
- de grundlæggende anvisninger i kolonnerne med anvendelsesbetingelser i tabel 6.1-6.5 i bilag IV til CLP og
- de anvisninger, der direkte nævnes under sikkerhedssætningerne i udvælgelsestabellerne (se [punkt 7.3](#) i denne vejledning).

Følgende fremgangsmåde blev valgt til udvælgelse af sikkerhedssætningerne i henhold til CLP-forordningen:

- Sikkerhedssætningerne⁵¹ bør udvælges efter reglerne i artikel 28 og del 1 i bilag IV til CLP;
- Ved valg af sikkerhedssætninger skal der tages hensyn til de underliggende farer og de konstaterede eller forventede anvendelsesbetingelser for stoffet eller blandingen.
- Hvis indholdet af to sikkerhedssætninger er en åbenbar gentagelse, vælges kun den mest relevante sætning.
- Sikkerhedssætningerne tildeles ved et "trafiklyssystem". I de anvendelsesbetingelser, der er beskrevet i denne vejledning, skelnes mellem sikkerhedssætninger, som "anbefales på det kraftigste", som "anbefales", som "er valgfrie", og som "ikke må anvendes" til faremærkningen
- Den enkelte anbefaling skal ses i lyset af de oprindelige CLP-anvendelsesbetingelser, som er specificeret under den pågældende sikkerhedssætning i udvælgelsestabellerne:
- Der angives to målgrupper, dvs. offentligheden og industrielle og erhvervsmæssige brugere, i henhold til CLP-forordningen. Hvis målgruppen ikke angives udtrykkeligt, gælder anvendelsesbetingelserne både for offentligheden samt industrielle og erhvervsmæssige brugere

⁵¹ Svarende til, men ikke altid identisk med, de tidligere sikkerhedssætninger (S-sætninger) i direktivet om farlige stoffer.

- Når det (stærkt) anbefales at anvende en bestemt sikkerhedssætning, men der gives nogle undtagelser ("medmindre"-betingelse), bør den ikke anvendes, når betingelserne i "medmindre"-klausulen er opfyldt:

For eksempel:

P264 ("Vask ... grundigt efter brug") for fareklassen Hudætsning 1 bør ikke anvendes til industrielle eller erhvervsmæssige brugere, hvis der i forvejen er valgt sikkerhedssætning P280 ("Brug beskyttelsehandsker/beskyttelsesdragt/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse") til faremærkning af stoffet eller blandingen.

Omvendt bør en sikkerhedssætning, der kun er valgfri, anvendes, når betingelserne i "medmindre"-klausulen er opfyldt:

For eksempel:

P410 ("Beskyttes mod sollys") for fareklassen "Gasser under tryk" bør anvendes, når de beskrevne gasser er underkastet (langsom) nedbrydning eller polymerisering.

- I lighed med det foregående punkt, hvor brug af en bestemt sikkerhedssætning kun anbefales (kraftigt) under visse betingelser, bør sætningen ikke anvendes, hvor disse betingelser ikke finder anvendelse:

For eksempel:

P260 ("Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray") vil ikke blive anbefalet til hudætsende stoffer eller blandinger, hvor indånding er usandsynlig (f.eks. stoffer/blandinger, der ikke er flygtige, og hvor der ikke opstår inhalerbare partikler eller tåger ved brug).

- For visse farer må der normalt anbefales mange specifikke sikkerhedssætninger. Antallet af sikkerhedssætninger på etiketten kan derved nemt overstige det ønskede antal på seks, selv for simple stoffer.

Sammenlignet med sikkerhedsdatabladet er etiketten på den anden side ikke altid den eneste og bedste mulighed for at formidle et budskab til industrielle og erhvervsmæssige brugere, f.eks. vedrørende P241 ("Anvend eksplosionssikkert elektrisk/ventilations-/lys-/.../udstyr"). I sådanne tilfælde henviser vejledningen også til sikkerhedsdatabladet, typisk ved at give en anbefaling om både etiketten og sikkerhedsdatabladet. Anbefalingen om medtagelse på etiketten er i så fald "svagere" end for sikkerhedsdatabladet som f.eks. P241 for brandfarlige væsker eller P373 ("BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne") for eksplosionsfarer. I nogle tilfælde anbefales det endog, at de pågældende sikkerhedssætninger kun angives i det relevante afsnit af sikkerhedsdatabladet.

- Ved fysiske farer skal det altid kontrolleres, om stoffer eller blandinger med disse farer skal leveres til eller håndteres af offentligheden. Er det ikke tilfældet, kan brugen af yderligere sikkerhedssætninger nedprioriteres ("svagere" anbefaling)
- For visse fareklasser, der er anført i tabel 6.5 i bilag IV, skal der i henhold til artikel 28, stk. 2, i CLP-forordningen anvendes mindst én sikkerhedssætning vedrørende bortskaffelse af stoffer eller blandinger, der leveres til offentligheden.

- Når det påtænkes at kombinere to eller flere sikkerhedssætninger, der også kan anvendes selvstændigt, angiver anvendelsesbetingelserne "anbefales (kraftigt) i kombination med Pxxx":

For eksempel:

"Anbefales kraftigt i kombination med P302 + P352 ("VED HUDKONTAKT: Vask med rigeligt vand/...") for P310 ("Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...") for fareklassen Akut toks. 1 og 2 (dermal).

Sådanne kombinerede sætninger bør tælle som én sikkerhedssætning.

- For farlige stoffer og blandinger, der udbydes til offentligheden, gives der yderligere vejledning i anvendelsen af sikkerhedssætningerne P101 ("Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten"), P102 ("Opbevares utilgængeligt for børn") og P103 ("Læs etiketten før brug") (se tabellen i [punkt 7.3.1](#) i denne vejledning).

Bemærk, at for stoffer og blandinger med både fysiske, sundhedsmæssige og miljømæssige fareklassificeringer kan der ved udvælgelse baseret på de regler, der omtales i denne vejledning, fremkomme et endeligt sæt, der væsentligt overstiger det ønskede antal på seks sætninger for etiketten (se [eksempel C](#) i [punkt 7.4](#) i denne vejledning). Selvom dette i princippet kan begrundes med artikel 28, stk. 3, i CLP, kan mærkningsoplysningerne alligevel være af tvivlsom overskuelighed, navnlig hvis der er lange kombinerede sætninger.

Ved efterprøvning af det sæt sikkerhedssætninger, der udvælges på grundlag af denne vejledning, foreslås det derfor at tage følgende principper i betragtning:

- Visse sætninger om forebyggelse og reaktion giver mere hastende advarsler end andre, da hurtig reaktion kan være afgørende. Ved tildeling af sikkerhedssætninger, der trods deres lighed har forskellig prioritet på grund af forskelle i farer, bør man derfor vælge den strengeste P-sætning. Vurderingen heraf er kun mulig fra sag til sag og afhænger i høj grad af de pågældende farer:

For eksempel:

For et stof, der er klassificeret som akut toksisk og kræftfremkaldende, har førstehjælpsforanstaltninger ved akut toksicitet forrang for mere langsigtede virkninger, dvs. P310 ("Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...") har forrang over P311 ("Kontakt GIFTLINJEN/læge/..."), P312 ("Kontakt GIFTLINJEN/læge/.../i tilfælde af ubehag") og P313 ("Søg lægehjælp").

- sætninger, der synes mindre hastende, må derfor hellere fravælges på etiketten og placeres i sikkerhedsdatabladet
- for at mindske antallet af sikkerhedssætninger kan også faresætningernes indhold tages i betragtning:

For eksempel:

P222 ("Undgå kontakt med luft") for fareklasserne Pyrofore væsker og Pyrofore faste stoffer kan udelades, da faresætning H250 ("Selvantænder ved kontakt med luft") anvendes.

Når der skal udarbejdes et sikkerhedsdatablad, skal de sikkerhedssætninger, der er udvalgt til CLP-faremærkningen, medtages i sikkerhedsdatabladet under overskrift 2.2 "Mærkningselementer" (se [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#)). De fravalgte sætninger kan i stedet angives under de pågældende overskrifter i sikkerhedsdatabladet for at give industrielle og erhvervsmæssige brugere tilstrækkelige oplysninger til at håndtere stoffet eller blandingen sikkert.

7.3 Udvalgelsestabeller

Nedenstående udvælgelsestabeller (7.3.1-7.3.5 i denne vejledning) følger formatet i afsnit 3 i bilag 3 til UN GHS. Tabellerne er opstillet i henhold til den pågældende fareklasse og -kategori.

Vejledningen er baseret på de generiske bestemmelser i artikel 22 og 28 i CLP og de grundlæggende anvisninger i kolonnerne med anvendelsesbetingelser i tabel 6.1-6.5 i bilag IV til CLP. Den omhandler bl.a. de tilsigtede anvendelser og fysiske egenskaber ved stoffet eller blandingen.

De oprindelige CLP-anvendelsesbetingelser er vist med sort skrift under de relevante sikkerhedssætninger i udvælgelsestabellerne nedenfor. De anvendelsesbetingelser, som udgør EU-vejledning, er derimod markeret med **asterisk (★)** og **blå skrift** for at kunne skelnes fra de oprindelige CLP-anvendelsesbetingelser (se også kolonnerne med anvendelsesbetingelser i tabel 6.1-6.5 i bilag IV til CLP-forordningen).

En **skråstreg "/"** i en sikkerhedssætning betyder, at der skal vælges mellem de udtryk, som skråstregen adskiller:

For eksempel:

P280 ("Bær beskyttelsehandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse") kunne have lydt: "Bær øjenbeskyttelse" eller "Bær øjen- og ansigtsbeskyttelse".

Tre punktummer "..." i en sikkerhedssætning betyder, at ikke alle betingelser, der finder anvendelse, er nævnt. Producenten eller leverandøren skal derfor indsætte de krævede oplysninger.

For eksempel:

I P312 ("Ring til en GIFTLINJE/læge/.../i tilfælde af ubehag") angiver brugen af "...", at en anden mulighed skal angives af producenten eller leverandøren.

Når en del af en sikkerhedssætning er anbragt i **skarp parentes [...]**, betyder dette, at teksten i skarp parentes ikke finder anvendelse i alle tilfælde, og kun bør anvendes i visse situationer. I disse tilfælde er betingelserne, der beskriver, hvorledes teksten bør anvendes, anført:

For eksempel:

P284 lyder: "[I tilfælde af utilstrækkelig ventilation], anvend åndedrætsværn". Denne sikkerhedssætning anføres med følgende anvendelsesbetingelse: "*- teksten i skarp parentes kan anvendes, hvis der gives yderligere oplysninger sammen med kemikaliet på anvendelsesstedet, som forklarer, hvilken type ventilation der anses for tilstrækkelig til sikker anvendelse.*" Anvendelsen af denne betingelse bør fortolkes som følger: Hvis der gives yderligere oplysninger med kemikaliet, som forklarer, hvilken type ventilation der anses for tilstrækkelig til sikker anvendelse, **kan** sætningen i skarp parentes anvendes. I dette tilfælde lyder P284: "I tilfælde af utilstrækkelig ventilation, anvend åndedrætsværn". Hvis kemikaliet leveres uden sådanne oplysninger, bør sætningen i skarp parentes **ikke** anvendes, og P284 bør lyde: "Anvend åndedrætsværn".

Ved udvælgelsen af sikkerhedssætninger i overensstemmelse med anvendelsesbetingelserne i tabellerne kan leverandørerne kombinere disse sætninger under hensyn til advarselsklarhed og forståelighed. I så fald skal den konkrete ordlyd af delsætningerne bibeholdes i de kombinerede sætninger. Udvalgelsestabellerne efterfølges af fire eksempler (A, B, C og D) på stoffer, som illustrerer valget af sikkerhedssætninger til etiketten (se [punkt 7.4](#) i denne vejledning).

7.3.1 Generelle sikkerhedssætninger

Sikkerhedssætning

P101

Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten.

- Forbrugerprodukter

- ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med alle stoffer og blandinger, der er klassificeret på grund af sundhedsfarer, og som udbydes til offentligheden

P102

Opbevares utilgængeligt for børn.

- Forbrugerprodukter

- ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med alle stoffer og blandinger, der udbydes til offentligheden, bortset fra dem, der kun er klassificeret som miljøfarlige
- ★ Finder også anvendelse på emballager, der skal forsynes med børnesikret lukning (bilag II, punkt 3.1.1.1)

P103

Læs etiketten før brug.

- Forbrugerprodukter

- ★ Valgfri, men kræves i nogle tilfælde i anden EU-lovgivning

7.3.2 Særlige sikkerhedssætninger ved fysiske farer

7.3.2.1 Eksplosiver

Farekategori	Signalord	Faresætning
Ustabilt eksplosiv	Fare	H200 Ustabilt eksplosiv

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P201</p> <p>Indhent særlige anvisninger før brug.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P250</p> <p>Må ikke udsættes for slibning/stød/gnidning/....</p> <p>★ hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer hårdhændet håndtering nærmere.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>★ Valgfri, hvis eksplosivet ikke er følsomt over for mekanisk påvirkning</p>	<p>P370 + P372 + P380 + P373</p> <p>Ved brand: Eksplosionsfare. Evakuér området. BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P401</p> <p>Opbevares ...</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver de relevante lokale/regionale/nationale/internationale regler.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet. Angiv de gældende regler.</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specifiseres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier.</p>

<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Det anbefales på det kraftigste at anvende den fulde ordlyd af sikkerhedssætning P280</p>			
---	--	--	--

7.3.2.1 Eksplosiver (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Gruppe 1.1	Fare	H201 Eksplosiv, masseeksplosionsfare
Gruppe 1.2	Fare	H202 Eksplosiv, alvorlig fare for udslyngning af fragmenter
Gruppe 1.3	Fare	H203 Eksplosiv, fare for brand, eksplosion eller udslyngning af fragmenter

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P230</p> <p>Holdes befugtet med ...</p> <p>- i forbindelse med stoffer og blandinger, der holdes befugtet, fortyndet, opløst eller opslæmmet med et flegmatiseringsmiddel for at reducere eller undertrykke deres eksplosive egenskaber (desensibiliserede eksplosiver)</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver det pågældende materiale.</p>	<p>P370 + P372 + P380 + P373</p> <p>Ved brand: Eksplosionsfare. Evakuér området. BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P401</p> <p>Opbevares ...</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver de relevante lokale/regionale/nationale/internationale regler.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet. Angiv de gældende regler.</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>

<p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i den originale beholder.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis eksplosivet er følsomt over for statisk elektricitet.</p> <p>★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p> <p>P250</p> <p>Må ikke udsættes for slibning/stød/gnidning/....</p> <p>★ hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer hårdhændet håndtering nærmere.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>★ Valgfri, hvis eksplosivet ikke er følsomt over for mekanisk påvirkning</p>			<p>★ Obligatorisk i forbindelse med eksplosiver, der udbydes til offentligheden (såfremt medlemsstaterne tillader dette).</p>
---	--	--	---

<p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse anbefales på det kraftigste til industrielle og erhvervsmæssige brugere★ Ansigtsbeskyttelse anbefales på det kraftigste til industrielle og erhvervsmæssige brugere, når artikler kan danne farlige fragmenter★ Anbefales i forbindelse med eksplosiver, der udbydes til offentligheden (såfremt medlemsstaterne tillader dette).			
---	--	--	--

7.3.2.1 Eksplosiver (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Gruppe 1.4	Advarsel	H204 Fare for brand eller udslyngning af fragmenter

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. ★ Anbefales på det kraftigste	P370 + P372 + P380 + P373 Ved brand: Eksplosionsfare. Evakuér området. BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne.	P401 Opbevares Producenten/leverandøren angiver de relevante lokale/regionale/nationale/internationale regler.	P501 Indhold/beholder bortskaffes i i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specifiseres). Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.
P234 Opbevares kun i den originale beholder. ★ Anbefales på det kraftigste	- dog ikke for eksplosiver i gruppe 1.4 (forenelighedsgruppe S) i transportemballage. ★ Anbefales på det kraftigste	★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet. Angiv de gældende regler.	★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.
P240 Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes. - hvis eksplosivet er følsomt over for statisk elektricitet. ★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet	P370 + P380 + P375 Ved brand: Evakuér området. Bekæmp branden på afstand på grund af eksplosionsfare. - for eksplosiver i gruppe 1.4 (forenelighedsgruppe S) i transportemballage. ★ Anbefales på det kraftigste		★ Obligatorisk i forbindelse med eksplosiver, der udbydes til offentligheden

<p>P250</p> <p>Må ikke udsættes for slibning/stød/gnidning/....</p> <ul style="list-style-type: none">★ hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning <p>... Producenten/leverandøren specificerer hårdhændet håndtering nærmere.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste, hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning★ Valgfri, hvis eksplosivet ikke er følsomt over for mekanisk påvirkning <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse anbefales på det kraftigste til industrielle og erhvervs-mæssige brugere★ Ansigtsbeskyttelse anbefales på det kraftigste til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, når artikler kan danne farlige fragmenter★ Anbefales i forbindelse med eksplosiver, der udbydes til offentligheden (såfremt medlemsstaterne tillader dette).			<p>(såfremt medlemsstaterne tillader dette).</p>
--	--	--	--

7.3.2.1 Eksplosiver (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Gruppe 1.1	Advarsel	H205 Fare for masseeksplosion ved brand

*Intet supple-
rende farepik-
togram*

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P230</p> <p>Holdes befugtet med ...</p> <p>- i forbindelse med stoffer og blandinger, der holdes befugtet, fortyndet, opløst eller opslæmmet med et flegmatiseringsmiddel for at reducere eller undertrykke deres eksplosive egenskaber (desensibiliserede eksplosiver)</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver det pågældende materiale.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i den originale beholder.</p>	<p>P370 + P372 + P380 + P373</p> <p>Ved brand: Eksplosionsfare. Evakuér området. BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P401</p> <p>Opbevares ...</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver de relevante lokale/regionale/nationale/internationale regler.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet. Angiv de gældende regler.</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med eksplosiver, der udbydes til offentligheden</p>

<p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis eksplosivet er følsomt over for statisk elektricitet.</p> <p>★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p> <p>P250</p> <p>Må ikke udsættes for slibning/stød/gnidning/....</p> <p>- hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer hårdhændet håndtering nærmere.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis eksplosivet er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>★ Valgfri, hvis eksplosivet ikke er følsomt over for mekanisk påvirkning</p> <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p>			<p>(såfremt medlemsstaterne tillader dette).</p>
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ★ Beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse anbefales på det kraftigste til industrielle og erhvervsmæssige brugere ★ Ansigtsbeskyttelse anbefales på det kraftigste til industrielle og erhvervsmæssige brugere, når artikler kan danne farlige fragmenter ★ Anbefales i forbindelse med eksplosiver, der udbydes til offentligheden (såfremt medlemsstaterne tillader dette). 			
--	--	--	--

Bemærkninger vedrørende mærkning af eksplosiver

Uemballerede eksplosiver eller eksplosiver, der omemballeres i andet end original eller lignende emballage, skal indeholde alle følgende mærkningselementer:

piktogrammet "eksploderende bombe"

signalordet "Fare" og

faresætningen "Eksplosiv, masseeksplosionsfare"

medmindre det kan påvises, at denne fare svarer til en af farekategorierne i tabel 2.1.2 i bilag I til CLP. I så fald tildeles det relevante symbol, det relevante signalord og/eller den relevante faresætning.

Stoffer og blandinger i udbudt form med et positivt resultat i Test Series 2, Part I, Section 12, UN RTDG, Manual of Tests and Criteria, som er undtaget fra klassificering som eksplosiver (baseret på et negativt resultat i Test Series 6, Part I, Section 16, UN RTDG, Manual of Test and Criteria), har stadig eksplosive egenskaber. Brugeren skal oplyses om disse iboende eksplosive egenskaber, fordi de skal tages i betragtning ved håndtering – især, hvis stoffet eller blandingen fjernes fra emballagen eller omemballeres – og opbevaring. Stoffets eller blandingens eksplosive egenskaber skal derfor angives i sikkerhedsdatabladets punkt 2 og 9 og andre relevante punkter.

7.3.2.2 Brandfarlige gasser (herunder kemisk ustabile gasser)

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H220 Yderst brandfarlig gas
2	Advarsel	H221 Brandfarlig gas

Piktogram udelukkende for farekategori 1.

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P377</p> <p>Brand fra udsivende gas: Sluk ikke, medmindre det er sikkert at stoppe lækagen.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P381</p> <p>Fjern alle antændelseskilder ved lækage.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	

7.3.2.2 Brandfarlige gasser (herunder kemisk ustabile gasser) (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning	
A	<i>Intet supplerende signalord</i>	H230 Kan reagere eksplosivt selv i fravær af luft	<i>Intet supplerende farepiktogram</i>
B	<i>Intet supplerende signalord</i>	H231 Kan selv i fravær af luft reagere eksplosivt ved højt tryk og/eller høj temperatur	

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P202 Anvend ikke produktet, før alle advarsler er læst og forstået. ★ Anbefales på det kraftigste			

Bemærk: Tabellen indeholder kun den sikkerhedssætning, der er tildelt i medfør af gassens kemiske ustabilitet. For andre sikkerhedssætninger, der er tildelt i medfør af brandfare, anvendes den pågældende tabel for brandfarlige gasser (kategori 1 og 2) på foregående side.

7.3.2.3 Aerosoler

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H222 Yderst brandfarlig aerosol H229 Beholder under tryk: Kan eksplodere ved opvarmning
2	Advarsel	H223 Brandfarlig aerosol H229 Beholder under tryk: Kan eksplodere ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF</p> <p>P211</p> <p>Spray ikke mod åben ild eller andre antændelseskilder.</p> <p>★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF</p> <p>P251</p> <p>Må ikke punkteres eller brændes, heller ikke efter brug.</p> <p>★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF</p>		<p>P410 + P412</p> <p>Beskyttes mod sollys. Må ikke udsættes for en temperatur, som overstiger 50 °C/122 °F.</p> <p>Producenten/leverandøren anvender gældende temperaturskala</p> <p>★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF</p>	

Intet supplerende farepiktogram

7.3.2.3 Aerosoler (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
3	Advarsel	H229 Beholder under tryk: Kan eksplodere ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. ★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF		P410 + P412 Beskyttes mod sollys. Må ikke udsættes for en temperatur, som overstiger 50 °C/122 °F. Producenten/leverandøren anvender gældende temperaturskala ★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF	
P251 Må ikke punkteres eller brændes, heller ikke efter brug. ★ Tildelt i overensstemmelse med direktiv 75/324/EØF			

7.3.2.4 Brandnærende gasser

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H270 Kan forårsage eller forstærke brand, brandnærende

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P220</p> <p>Holdes væk fra beklædningsgenstande og andre brændbare materialer.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P244</p> <p>Hold ventiler og tilslutninger frie for olie og fedt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P370 + P376</p> <p>Ved brand: Stands lækagen, hvis dette er sikkert.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet.</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	

7.3.2.5 Gasser under tryk

Farekategori	Signalord	Faresætning
Komprimeret gas	Advarsel	H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning
Flydende gas	Advarsel	H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning
Opløst gas	Advarsel	H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
		P410 + P403 Beskyttes mod sollys. Opbevares på et godt ventileret sted. - P410 kan udelades i forbindelse med gasser, der er fyldt på transportable gasflasker i overensstemmelse med pakkeanvisning P200 i UN RTDG, medmindre disse gasser er underkastet (langsom) nedbrydning eller polymerisering ★ Valgfrit	

7.3.2.5 Gasser under tryk (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Nedkølet flydende gas	Advarsel	H281 Indeholder nedkølet gas, kan forårsage kuldeskader

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P282</p> <p>Bær kuldeisolerende handsker og enten ansigtsskærm eller øjenbeskyttelse.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste ved risiko for tilstækning med væsker, f.eks. under overførsel af kryogene væsker. I så fald skal brugen af sikkerhedsbriller med sideskærme eller ansigtsskærm angives i sikkerhedsdatabladet.</p>	<p>P336 + P315</p> <p>Forsigtig opvarmning af frosne ledlemdele i lunkent vand. Gnid ikke det angrebne område. Søg omgående lægehjælp.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>★ Valgfrit</p>	

7.3.2.6 Brandfarlige væsker

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H224 Yderst brandfarlig væske og damp
2	Fare	H225 Meget brandfarlig væske og damp
3	Advarsel	H226 Brandfarlig væske og damp

Sikkerhedssætninger				
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse	
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p> <p>P233</p> <p>Hold beholderen tæt lukket.</p> <p>- hvis væsken er flygtig og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1, medmindre P404 allerede er tildelt</i></p> <p>★ <i>Anbefales i forbindelse med kategori 2, medmindre P404 allerede er tildelt</i></p> <p>★ <i>Valgfri i forbindelse med kategori 3</i></p>	<p>P303 + P361 + P353</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Alt tilsmudset tøj tages straks af. Skyl [eller brus] huden med vand.</p> <p>- teksten i skarp parentes skal medtages, når producenten/leverandøren finder det hensigtsmæssigt for det specifikke kemiske stofs vedkommende</p> <p>★ <i>Valgfri, medmindre det vurderes nødvendigt, f.eks. på grund af risikoen for at danne en potentielt eksplosiv atmosfære</i></p> <p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p>	<p>P403 + P235</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted. Opbevares køligt.</p> <p>- i forbindelse med brandfarlige væsker, kategori 1, og andre brandfarlige væsker, der er flygtige og kan skabe en eksplosiv atmosfære.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ <i>Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</i></p> <p>★ <i>Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere,</i></p>	

<p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- i forbindelse med brandfarlige væsker, kategori 1, og andre brandfarlige væsker, der er flygtige og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, medmindre P403+P235 allerede er tildelt.</p> <p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis væsken er flygtig og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <p>★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p> <p>P241</p> <p>Anvend eksplosionssikkert [elektrisk/ventilations-/lys-/...] udstyr.</p> <p>- hvis væsken er flygtig og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <p>- tekst i skarp parentes kan anvendes til angivelse af særligt elektrisk, ventilations-, lys- eller andet udstyr om nødvendigt eller efter behov.</p> <p>★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p> <p>P242</p> <p>Anvend kun værktøj, som ikke frembringer gnister.</p>	<p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		<p>hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
---	---	--	---

<p>- hvis væsken er flygtig og kan skabe en eksplosiv atmosfære, og hvis den mindste antændelsesenergi er meget lav. (Dette gælder for stoffer og blandinger, når antændelsesenergien er <0,1 mJ, f.eks. carbondisulfid).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P243</p> <p>Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet.</p> <p>- hvis væsken er flygtig og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfrit 			
---	--	--	--

7.3.2.7 Brandfarlige faste stoffer

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H228 Brandfarligt fast stof
2	Advarsel	H228 Brandfarligt fast stof

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		
<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis det faste stof er følsomt over for statisk elektricitet</p> <p>★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>			

<p>P241</p> <p>Anvend eksplosionssikkert [elektrisk/ventilations-/lys-/...] udstyr.</p> <p>- hvis der kan forekomme støvskyer. - tekst i skarp parentes kan anvendes til angivelse af særligt elektrisk, ventilations-, lys- eller andet udstyr om nødvendigt eller efter behov.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Valgfrit			
---	--	--	--

7.3.2.8 Selvreaktive stoffer og blandinger

Farekategori	Signalord	Faresætning
Type A	Fare	H240 Eksplosionsfare ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i originalemballagen.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis emballagen er vigtig for at forebygge eller undertrykke virkningen af farlige reaktioner eller eksplosion</p> <p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P411 angives på etiketten.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P372 + P380 + P373</p> <p>Ved brand: Eksplosionsfare. Evakuér området. BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>- bortset fra temperaturkontrollerede selvreaktive stoffer og blandinger og organiske peroxider, fordi kondensation og efterfølgende indekøling kan finde sted</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P411</p> <p>Opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... °F.</p> <p>- hvis temperaturstyringen er påkrævet (i henhold til bilag I, punkt 2.8.2.4 eller 2.15.2.3, i CLP), eller hvis det på anden måde anses for nødvendigt.</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>

<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis elektrostatisk følsomt og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig ★ Anbefales til indføring i sikkerhedstabladet <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste 		<p>... Producenten/leverandøren specificerer temperaturen ved anvendelse af gældende temperaturskala.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger. 	
--	--	--	--

7.3.2.8 Selvreaktive stoffer og blandinger (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Type B	Fare	H241 Eksplosions- eller brandfare ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i originalemballagen.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P411 angives på etiketten.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P380 + P375 [+ P378]⁵²</p> <p>Ved brand: Evakuér området. Bekæmp branden på afstand på grund af eksplosionsfare. [Anvend ... til brandslukning].</p> <p>- teksten i skarp parentes anvendes, hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>★ Tekst i skarp parentes anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>- bortset fra temperaturkontrollerede selvreaktive stoffer og blandinger og organiske peroxider, fordi kondensation og efterfølgende indefrysning kan finde sted</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P411</p> <p>Opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... °F.</p> <p>- hvis temperaturstyringen er påkrævet (i henhold til bilag I, punkt 2.8.2.4 eller 2.15.2.3, i</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at an-</p>

⁵² Anvendelsen af skarp parentes er forklaret i [punkt 7.3](#) i denne vejledning.

<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis elektrostatisk følsomt og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste 		<p>CLP), eller hvis det på anden måde anses for nødvendigt.</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer temperaturen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger 	<p>give bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.
--	--	--	---

7.3.2.8 Selvreaktive stoffer og blandinger (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Type C	Fare	H242 Brandfare ved opvarmning
Type D	Fare	H242 Brandfare ved opvarmning
Type E	Advarsel	H242 Brandfare ved opvarmning
Type F	Advarsel	H242 Brandfare ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i originalemballagen.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P411 angives på etiketten.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>Producenten/leverandøren angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>- bortset fra temperaturkontrollerede selvreaktive stoffer og blandinger og organiske peroxider, fordi kondensation og efterfølgende indefrysning kan finde sted</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P411</p> <p>Opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... °F.</p> <p>- hvis temperaturstyringen er påkrævet (i henhold til bilag I, punkt 2.8.2.4 eller</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk ved salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er</p>

<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis elektrostatisk følsomt og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig ★ Anbefales til indføring i sikkerhedstabladet <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste 		<p>2.15.2.3, i CLP), eller hvis det på anden måde anses for nødvendigt.</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer temperaturen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger 	<p>særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>
--	--	--	---

7.3.2.9 Pyrofore væsker

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H250 Selvantænder ved kontakt med luft

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P222</p> <p>Undgå kontakt med luft.</p> <p>- hvis det skønnes nødvendigt at fremhæve faresætning</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P231 + P232</p> <p>Håndteres og opbevares under inert gas/... Beskyttes mod fugt.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver egnet væske eller gas, hvis "inert gas" ikke er passende.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>P302 + P334</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Skyl under koldt vand/anvend våde omslag.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		

<p>P233</p> <p>Hold beholderen tæt lukket</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>			
--	--	--	--

7.3.2.10 Pyrofore faste stoffer

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H250 Selvantænder ved kontakt med luft

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P222</p> <p>Undgå kontakt med luft.</p> <p>- hvis det skønnes nødvendigt at fremhæve faresætning</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P231 + P232</p> <p>Håndteres og opbevares under inert gas/... Beskyttes mod fugt.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver egnet væske eller gas, hvis "inert gas" ikke er passende.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>P302 + P335 + P334</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Børst løse partikler bort fra huden. Skyl under koldt vand/ansvend våde omslag.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		

<p>P233</p> <p>Hold beholderen tæt lukket</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>			
--	--	--	--

7.3.2.11 Selvopvarmende stoffer og blandinger

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H251 Selvopvarmende, kan selvantænde
2	Advarsel	H252 Selvopvarmende i store mængder, kan selvantænde

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P413 angives på etiketten.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Valgfrit</p>		<p>P407</p> <p>Opbevares med luftmelletrum mellem stakene/pallerne.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P413</p> <p>Bulk mængder på over ... kg/... lbs opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... ° F.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver masse og temperatur ved brug af relevante skalaer.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis producenten har specifikke oplysninger</p> <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <p>★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger</p>	

7.3.2.12 Stoffer og blandinger, som ved kontakt med vand afgiver brandfarlige gasser

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H260 Ved kontakt med vand udvikles brandfarlige gasser, som kan selvantænde
2	Fare	H261 Selvopvarmende i store mængder, kan selvantænde

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P223</p> <p>Undgå kontakt med vand.</p> <p>- hvis det skønnes nødvendigt at fremhæve faresætning</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P231 + P232</p> <p>Håndteres og opbevares under inert gas/... Beskyttes mod fugt.</p> <p>- hvis stoffet eller blandingen reagerer let med vand i luften.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver egnet væske eller gas, hvis "inert gas" ikke er passende.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlig fremhævelse er nødvendig</p>	<p>P302 + P335 + P334</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Børst løse partikler bort fra huden. Skyl under koldt vand.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>	<p>P402 + P404</p> <p>Opbevares et tørt sted. Opbevares i en lukket beholder.</p> <p>★ Anbefales, medmindre P231 allerede er tildelt</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales</p>			<p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>
--	--	--	---

7.3.2.12 Stoffer og blandinger, som i kontakt med vand udvikler brandfarlige gasser (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
3	Advarsel	H261 Ved kontakt med vand udvikles brandfarlige gasser

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P231 + P232</p> <p>Indholdet skal håndteres og opbevares under inert gas/... Beskyttes mod fugt.</p> <p>- hvis stoffet eller blandingen reagerer let med vand i luften.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver egnet væske eller gas, hvis "inert gas" ikke er passende.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlig fremhævelse er nødvendig</p> <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>	<p>P402 + P404</p> <p>Opbevares et tørt sted. Opbevares i en lukket beholder.</p> <p>★ Anbefales, medmindre P231 allerede er tildelt</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>

7.3.2.13 Brandnærende væsker

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H271 Kan forårsage brand eller eksplosion, stærkt brandnærende

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P220</p> <p>Holdes væk fra beklædningsgenstande og andre brændbare materialer.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P306 + P360</p> <p>VED KONTAKT MED TØJET: Skyl omgående tilsmudset tøj og hud med rigeligt vand, før tøjet fjernes.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>P371 + P380 + P375</p> <p>Ved større brand og store mængder: Evakuér området. Bekæmp branden på afstand på grund af eksplosionsfare.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p>	<p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <p>★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger</p> <p>★ Valgfri, hvis P220 allerede er tildelt</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier</p>

<p>P283</p> <p>Bær brandbestandig/brandhæmmende beklædning.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		
--	---	--	--

7.3.2.13 Brandfarlige væsker (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
2	Fare	H272 Kan forstærke brand, brandnærende
3	Advarsel	H272 Kan forstærke brand, brandnærende

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P220</p> <p>Holdes væk fra beklædningsgenstande og andre brændbare materialer.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stof-fet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>

7.3.2.14 Brandnærende faste stoffer

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H271 Kan forårsage brand eller eksplosion, stærkt brandnærende

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P306 + P360</p> <p>VED KONTAKT MED TØJET: Skyl omgående tilsmudset tøj og hud med rigeligt vand, før tøjet fjernes.</p> <p>★ Anbefales</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>
<p>P220</p> <p>Holdes væk fra beklædningsgenstande og andre brændbare materialer.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P371 + P380 + P375</p> <p>Ved større brand og store mængder: Evakuér området. Bekæmp branden på afstand på grund af eksplosionsfare.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>		
<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende understyr.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p>		
<p>P283</p> <p>Bær brandbestandig/brandhæmmende beklædning.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		

7.3.2.14 Brandnærende faste stoffer (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
2	Fare	H272 Kan forstærke brand, brandnærende
3	Advarsel	H272 Kan forstærke brand, brandnærende

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P220</p> <p>Holdes væk fra beklædningsgenstande og andre brændbare materialer.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>

7.3.2.15 Organiske peroxider

Farekategori

Signalord

Faresætning

Type A

Fare

H240 Eksplosionsfare ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i originalemballagen.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste, hvis emballagen er vigtig for at forebygge eller undertrykke virkningen af farlige reaktioner eller eksplosion</p> <p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P411 angives på etiketten.</p> <p>★ Valgfrit</p>	<p>P370 + P372 + P380 + P373</p> <p>Ved brand: Eksplosionsfare. Evakuér området. BEKÆMP IKKE branden, hvis denne når eksplosiverne.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>- bortset fra temperaturkontrollerede selvreaktive stoffer og blandinger og organiske peroxider, fordi kondensation og efterfølgende indefrysning kan finde sted</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P411 eller P235</p> <p>P410</p> <p>Beskyttes mod sollys.</p> <p>★ Valgfrit, hvis P411 eller P235 allerede er tildelt</p> <p>P411</p> <p>Opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... °F.</p> <p>- hvis temperaturstyringen er påkrævet (i henhold til bilag I, punkt 2.15.2.3, i</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>

<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr skal jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis elektrostatisk følsomt og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none">★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste		<p>CLP), eller hvis det på anden måde anses for nødvendigt.</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer temperaturen ved anvendelse af gældende temperaturskala.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger	
---	--	---	--

7.3.2.15 Organiske peroxider (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Type B	Fare	H241 Eksplosions- eller brandfare ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i originalemballagen.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p> <p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P411 angives på etiketten.</p> <p>★ <i>Valgfrit</i></p>	<p>P370 + P380 + P375 [+ P378]</p> <p>Ved brand: Evakuér området. Bekæmp branden på afstand på grund af eksplosionsfare. [Anvend ... til brandslukning].</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>- teksten i skarp parentes anvendes, hvis vand øger risikoen.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>- bortset fra temperaturkontrollede selvreaktive stoffer og blandinger og organiske peroxider, fordi kondensation og efterfølgende indfrysning kan finde sted</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste i kombination med P411 eller P235</i></p> <p>P410</p> <p>Beskyttes mod sollys.</p> <p>★ <i>Valgfri, hvis P411 eller P235 allerede er tildelt</i></p> <p>P411</p> <p>Opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... °F.</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ <i>Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men</i></p>

<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr skal jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis elektrostatisk følsomt og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none">★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste		<p>- hvis temperaturstyringen er påkrævet (i henhold til bilag I, punkt 2.15.2.3, i CLP), eller hvis det på anden måde anses for nødvendigt.</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer temperaturen ved anvendelse af gældende temperaturskala.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger	<p>en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.
--	--	--	--

7.3.2.15 Organiske peroxider (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
Type C	Fare	H242 Brandfare ved opvarmning
Type D	Fare	H242 Brandfare ved opvarmning
Type E	Advarsel	H242 Brandfare ved opvarmning
Type F	Advarsel	H242 Brandfare ved opvarmning

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P210</p> <p>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p> <p>P234</p> <p>Opbevares kun i originalembalagen.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste</i></p> <p>P235</p> <p>Opbevares køligt.</p> <p>- kan udelades, hvis P411 angives på etiketten.</p> <p>★ <i>Valgfrit</i></p>	<p>P370 + P378</p> <p>Ved brand: Anvend ... til brandslukning.</p> <p>- hvis vand øger risikoen.</p> <p>... Producent/leverandør angiver det pågældende medie.</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste, hvis særlige slukningsmedier kræves eller er egnede</i></p>	<p>P403</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted.</p> <p>- bortset fra temperaturkontrollerede selvreaktive stoffer og blandinger og organiske peroxider, fordi kondensation og efterfølgende indefrysning kan finde sted</p> <p>★ <i>Anbefales på det kraftigste i kombination med P411 eller P235</i></p> <p>P410</p> <p>Beskyttes mod sollys.</p> <p>★ <i>Valgfri, hvis P411 eller P235 allerede er tildelt</i></p> <p>P411</p> <p>Opbevares ved en temperatur, som ikke overstiger ... °C/... °F.</p> <p>- hvis temperaturstyringen er påkrævet (i henhold til bilag I, punkt 2.15.2.3, i CLP),</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ <i>Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</i></p> <p>★ <i>Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sæd-</i></p>

<p>P240</p> <p>Beholder og modtageudstyr skal jordforbindes/potentialudlignes.</p> <p>- hvis elektrostatisk følsomt og kan skabe en eksplosiv atmosfære</p> <ul style="list-style-type: none">★ Valgfri, medmindre andre hensyn gør den nødvendig★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste		<p>eller hvis det på anden måde anses for nødvendigt.</p> <p>... Producenten/leverandøren specificerer temperaturen ved anvendelse af gældende temperaturskala.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste <p>P420</p> <p>Opbevares separat.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales, hvis uforenelige materialer kan frembringe en særlig fare. Hvis denne sætning bruges, tilføjes en angivelse af uforenelige materialer som supplerende oplysninger	<p>vanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.</p>
---	--	---	--

7.3.2.16 Metalætsende

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Advarsel	H290 Kan ætse metaller

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P234 Opbevares kun i originalemballagen. <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet 	P390 Absorbér udslip for at undgå materielskade. <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 	P406 Opbevares i ætsningsbestandig/... beholder med modstandsdygtig indvendig belægning. <ul style="list-style-type: none"> - kan udelades, hvis P234 angives på etiketten ... Producenten/leverandøren angiver andre forligelige materialer. ★ Valgfrit ★ Må ikke bruges, hvis P234 allerede er tildelt 	

7.3.3 Særlige sikkerhedssætninger vedrørende sundhedsfarer

7.3.3.1 Akut toksicitet – oral

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H300 Livsfarlig ved indtagelse
2	Fare	H300 Livsfarlig ved indtagelse
3	Fare	H301 Giftig ved indtagelse

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Anbefales i forbindelse med industrielle og erhvervmæssige brugere <p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p>	<p>P301 + P310</p> <p>I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket).</p> <p>- hvis det er nødvendigt straks at give modgift.</p> <p>... Henvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p>	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der

<ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1 og 2, der udbydes til offentligheden ★ Anbefales i forbindelse med kategori 3, der udbydes til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet 	<ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig <p>P330 i kombination med P301</p> <p>Skyl munden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1 og 2 ved salg til offentligheden, medmindre P301 + P330 + P331 er tildelt ★ Anbefales i forbindelse med kategori 3 ved salg til offentligheden, medmindre P301 + P330 + P331 er tildelt ★ Anbefales i forbindelse med kategori 1 og 2 ved salg til industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre P301 + P330 + P331 er tildelt ★ Valgfri i forbindelse med kategori 3 ved salg til industrielle og erhvervsmæssige brugere 		<p>overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
--	--	--	---

7.3.3.1 Akut toksicitet – oral (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
4	Advarsel	H302 Farlig ved indtagelse

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p> <p>★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervs-mæssige brugere</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>	<p>P301 + P312</p> <p>I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring til GIFTLINJEN/læge/... i tilfælde af ubehag.</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P330</p> <p>Skyl munden.</p> <p>★ Valgfrit</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres)</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

7.3.3.1 Akut toksicitet – dermal

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H310 Livsfarlig ved hudkontakt
2	Fare	H310 Livsfarlig ved hudkontakt

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P262</p> <p>Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervmæssige brugere. ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet 	<p>P302 + P352</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan specificere et rengøringsmiddel, hvis det er relevant, eller kan anbefale et alternativt middel i undtagelsestilfælde, hvor vand ikke er hensigtsmæssigt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P310</p> <p>Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P302 + P352 	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet, hvis der er særlige bortskaffelseskrav ud over de sædvanlige krav i forbindelse med bortskaffelse af kemikalier. Angiv de gældende regler.

<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér beskytteshandsker/-tøj.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket).</p> <p>- hvis det er nødvendigt straks at træffe særlige foranstaltninger som f.eks. særligt rengøringsmiddel</p> <p>... Henvi­sing til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig</p> <p>P361 + P364</p> <p>Alt tilsmudset tøj tages straks af og vaskes inden genanvendelse</p> <p>★ Anbefales</p>		
--	--	--	--

7.3.3.1 Akut toksicitet – dermal (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
3	Fare	H311 Giftig ved hudkontakt

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/ beskyttelsestøj/ øjenbeskyttelse/ ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér beskyttelseshandsker/-tøj.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P302 + P352</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan specificere et rengøringsmiddel, hvis det er relevant, eller kan anbefale et alternativt middel i undtagelsestilfælde, hvor vand ikke er hensigtsmæssigt.</p> <p>★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p> <p>P312</p> <p>Ring til GIFTLINJEN/læge/... i tilfælde af ubehag.</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervs-mæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

	<p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket).</p> <p>- hvis det er nødvendigt straks at træffe særlige foranstaltninger som f.eks. særligt rengøringsmiddel</p> <p>... Henvi sning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig</p> <p>P361+P364</p> <p>Alt tilsmudset tøj tages straks af og vaskes inden genanvendelse.</p> <p>★ Anbefales</p>		
--	--	--	--

7.3.3.1 Akut toksicitet – dermal (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
4	Advarsel	H312 Farlig ved hudkontakt

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér beskytteshandsker/-tøj.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P302 + P352</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan specificere et rengøringsmiddel, hvis det er relevant, eller kan anbefale et alternativt middel i undtagelsestilfælde, hvor vand ikke er hensigtsmæssigt.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P312</p> <p>Ring til GIFTLINJEN/læge/... i tilfælde af ubehag.</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <p>★ Anbefales</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

	<p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket).</p> <p>- hvis det tilrådes straks at træffe særlige foranstaltninger som f.eks. særligt rengøringsmiddel.</p> <p>... Henvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig</p> <p>P362 + P364</p> <p>Alt tilsmudset tøj tages af og vaskes inden genanvendelse.</p> <p>★ Valgfrit</p>		
--	---	--	--

7.3.3.1 Akut toksicitet – indånding

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H330 Livsfarlig ved indånding
2	Fare	H330 Livsfarlig ved indånding

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P260</p> <p>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P271</p> <p>Brug kun udendørs eller i et rum med god udluftning.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere 	<p>P304 + P340</p> <p>VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejrtrækningen lettes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P310</p> <p>Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P304 + P340 	<p>P403 + P233</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted. Hold beholderen tæt lukket.</p> <p>- hvis stoffet eller blandingen er flygtig og kan skabe en farlig atmosfære.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste, medmindre P404 allerede er tildelt <p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.

<p>P284</p> <p>[I tilfælde af utilstrækkelig ventilation], anvend åndedrætsværn.</p> <p>- Teksterne i skarp parentes kan anvendes, hvis der på anvendelsesstedet sammen med kemikaliet gives tilstrækkelige oplysninger om, hvilken type ventilation der er tilstrækkelig til sikker anvendelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer udstyr nærmere.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere i undtagelsestilfælde, hvor indånding ikke kan forebygges tilstrækkeligt som følge af utilstrækkelig ventilation/organisatoriske foranstaltninger★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet	<p>P320</p> <p>Særlig behandling straks påkrævet (se ... på denne etiket)</p> <p>- hvis det er nødvendigt straks at give modgift.</p> <p>... Henvi sning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig		
---	--	--	--

7.3.3.1 Akut toksicitet – indånding (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
3	Fare	H331 Giftig ved indånding

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P261</p> <p>Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>- kan udelades, hvis P260 angives på etiketten.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>P271</p> <p>Brug kun udendørs eller i et rum med god udluftning.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere</p>	<p>P304 + P340</p> <p>VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejtrækningen lettes.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>P311</p> <p>Kontakt GIFTLINJEN/læge/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <p>★ Anbefales i kombination med P304 + P340</p> <p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket)</p> <p>- hvis det er nødvendigt straks at træffe særlige foranstaltninger.</p> <p>... Henvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p>	<p>P403 + P233</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted. Hold beholderen tæt lukket.</p> <p>- hvis stoffet eller blandingen er flygtig og kan skabe en farlig atmosfære.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

	★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig		
--	--	--	--

7.3.3.1 Akut toksicitet – indånding (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
4	Advarsel	H332 Farlig ved indånding

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P261</p> <p>Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan udelades, hvis P260 angives på etiketten. <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales <p>P271</p> <p>Brug kun udendørs eller i et rum med god udluftning.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere 	<p>P304 + P340</p> <p>VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejrtrækningen lettes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfrit <p>P312</p> <p>Ring til GIFTLINJEN/læge/... i tilfælde af ubehag.</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 		

7.3.3.2 Hudætsning/hudirritation

Farekategori	Signalord	Faresætning
Subkategori 1A, 1B, 1C og kategori 1	Fare	Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader H314

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P260</p> <p>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> - specificér, at støv eller tåger ikke må indåndes. - hvis inhalérbare partikler af støv eller tåger kan forekomme ved brug. <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste 	<p>P301 + P330 + P331</p> <p>I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste ved salg til offentligheden, såfremt sætningen er passende ud fra et lægefagligt synspunkt ★ Anbefales ved salg til industrielle og erhvervsmæssige brugere, såfremt sætningen er passende ud fra et lægefagligt synspunkt 	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger
<p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste ved salg til offentligheden, medmindre P280 allerede er tildelt 	<p>P303 + P361 + P353</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Alt tilsmudset tøj tages straks af. Skyl [eller brus] huden med vand.</p> <p>- teksten i skarp parentes skal medtages, når producenten/leverandøren finder det hensigtsmæssigt for det specifikke kemiske stofs vedkommende.</p>		

<p>★ Anbefales på det kraftigste ved salg til industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre P280 allerede er til-delt</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér beskytteshandsker/-tøj og øjen-/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>★ Anbefales på det kraftigste</p> <p>P363</p> <p>Tilsmudset tøj skal vaskes, før det kan anvendes igen.</p> <p>★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerheds-databladet</p> <p>P304 + P340</p> <p>VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejrtrækningen lettes.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P310</p> <p>Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P303 + P361 + P353, P305 + P351 + P338 eller P301 + P330 + P331</p> <p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket).</p> <p>... Henvi-ning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p>		<p>det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
---	---	--	--

	<p>Producenten/leverandøren kan, hvis relevant, specificere et rengøringsmiddel.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig <p>P305 + P351 + P338</p> <p>VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste		
--	--	--	--

7.3.3.2 Hudætsning/hudirritation (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
2	Advarsel	H315 Forårsager hudirritation

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér beskytteshandsker.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P302 + P352</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan specificere et rengøringsmiddel, hvis det er relevant, eller kan anbefale et alternativt middel i undtagelsestilfælde, hvor vand ikke er hensigtsmæssigt.</p> <p>★ Valgfri ved salg til offentligheden</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p> <p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket).</p> <p>... Henvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <p>Producenten/leverandøren kan, hvis relevant, specificere et rengøringsmiddel.</p> <p>★ Anbefales kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig</p>		

	<p>P332 + P313</p> <p>Ved hudirritation: Søg lægehjælp.</p> <p>- kan udelades, hvis P333 + P313 angives på etiketten.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P362 + P364</p> <p>Alt tilsmudset tøj tages af og vaskes inden genanvendelse.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>		
--	--	--	--

7.3.3.3 Alvorlige øjenskader - alene⁵³

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H318 Forårsager alvorlige øjenskader

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P280 Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. - Specificér øjen-/ansigtsbeskyttelse. Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant. ★ Anbefales på det kraftigste	P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. ★ Anbefales på det kraftigste P310 Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/... ... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp. ★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P305 + P351 + P338		

⁵³ Når et kemikalie er klassificeret som hudætsning, subkategori 1A, 1B eller 1C eller kategori 1, kan mærkning for alvorlige øjenskader/øjenirritation udelades, da disse oplysninger allerede er anført i faresætningen for hudætsning, kategori 1 (H314).

7.3.3.3 Øjenirritation – alene⁵⁴

Farekategori	Signalord	Faresætning
2	Advarsel	H319 Forårsager alvorlig øjenirritation

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri ved salg til industrielle og erhvervsmæssige brugere ★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden <p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér øjen-/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 	<p>P305 + P351 + P338</p> <p>VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P337 + P313</p> <p>Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 		

⁵⁴ Når et kemikalie er klassificeret som hudætsning, subkategori 1A, 1B eller 1C eller kategori 1, kan mærkning for alvorlige øjenskader/øjenirritation udelades, da disse oplysninger allerede er anført i faresætningen for hudætsning, kategori 1 (H314).

7.3.3.4 Luftvejssensibilisering

Farekategori	Signalord	Faresætning
1, 1A, 1B	Fare	H334 Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P261</p> <p>Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan udelades, hvis P260 angives på etiketten. <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P284</p> <p>[I tilfælde af utilstrækkelig ventilation], anvend åndedrætsværn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teksterne i skarp parentes kan anvendes, hvis der på anvendelsesstedet sammen med kemikaliet gives tilstrækkelige oplysninger om, hvilken type ventilation der er tilstrækkelig til sikker anvendelse. <p>Producenten/leverandøren specificerer udstyr nærmere.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere i undtagelsestilfælde, hvor indånding ikke 	<p>P304 + P340</p> <p>VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejrtrækningen lettes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P342 + P311</p> <p>Ved luftvejssymptomer: Kontakt GIFTLINJEN/læge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste 		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.

<p>kan forebygges tilstrækkeligt som følge af utilstrækkelig ventilation/organisatoriske foranstaltninger</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>			
---	--	--	--

7.3.3.4 Hudsensibilisering

Farekategori	Signalord	Faresætning
1, 1A, 1B	Advarsel	H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P261</p> <p>Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan udelades, hvis P260 angives på etiketten. <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales <p>P272</p> <p>Tilsmudset arbejdstøj bør ikke fjernes fra arbejdspladsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ikke beregnet til at blive anvendt af offentligheden. ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere 	<p>P302 + P352</p> <p>VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand/...</p> <p>... Producenten/leverandøren kan specificere et rengøringsmiddel, hvis det er relevant, eller kan anbefale et alternativt middel i undtagelsestilfælde, hvor vand ikke er hensigtsmæssigt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden ★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet <p>P333 + P313</p> <p>Ved hudirritation eller udslæt: Søg lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 		<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.

<p>P280</p> <p>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>- Specificér beskyttelseshandsker.</p> <p>Producenten/leverandøren kan yderligere specificere udstyrstype, hvor dette er relevant.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket)</p> <p>... Henvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <p>Producenten/leverandøren kan, hvis relevant, specificere et rengøringsmiddel.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig</p> <p>P362+P364</p> <p>Alt tilsmudset tøj tages af og vaskes inden genanvendelse.</p> <p>★ Anbefales</p>		
---	--	--	--

7.3.3.5 Kimcellemutagenicitet

Farekategori	Signalord	Faresætning
1, 1A, 1B	Fare	H340 Kan forårsage genetiske defekter (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)
2	Advarsel	H341 Mistænkt for at forårsage genetiske defekter (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P201</p> <p>Indhent særlige anvisninger før brug.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1A og 1B ★ Anbefales i forbindelse med kategori 2 <p>P202</p> <p>Anvend ikke produktet, før alle advarsler er læst og forstået.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, når sikkerhedssætning P201 er tildelt 	<p>P308 + P313</p> <p>VED eksponering eller mistanke om eksponering: Søg lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1A og 1B ★ Anbefales i forbindelse med kategori 2 	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste ved salg til offentligheden⁵⁵ ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det

⁵⁵ Stoffer og blandinger, der er anført i tillæg 1-6 i bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og som er tildelt H340, H350 eller H360, må kun anvendes af industrielle og erhvervsmæssige brugere og udbydes normalt ikke til offentligheden (se punkt 28, 29 og 30 i bilag XVII til REACH, som ændret). Listen over efterfølgende ændringer af bilag XVII er tilgængelig på <http://echa.europa.eu/web/guest/regulations/reach/legislation>.

<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>			<p>anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
--	--	--	---

7.3.3.6 Karcinogenicitet

Farekategori	Signalord	Faresætning
1A og 1B	Fare	H350 Kan fremkalde kræft (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej).
2	Advarsel	H351 Mistænkt for at fremkalde kræft (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P201 Indhent særlige anvisninger før brug. <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1A og 1B ★ Anbefales i forbindelse med kategori 2 	P308 + P313 VED eksponering eller mistanke om eksponering: Søg lægehjælp. <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1A og 1B ★ Anbefales i forbindelse med kategori 2 	P405 Opbevares under lås. <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste ved salg til offentligheden⁵⁶ ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	P501 Indhold/holder bortskaffes i i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres). Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge. <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en
P202 Anvend ikke produktet, før alle advarsler er læst og forstået. <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfri, når sikkerhedssætning P201 er tildelt 			

⁵⁶ Stoffer og blandinger, der er anført i tillæg 1-6 i bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og som er tildelt H340, H350 eller H360, må kun anvendes af industrielle og erhvervsmæssige brugere og udbydes normalt ikke til offentligheden (se punkt 28, 29 og 30 i bilag XVII til REACH, som ændret). Listen over efterfølgende ændringer af bilag XVII er tilgængelig på: <http://echa.europa.eu/web/guest/regulations/reach/legislation>.

<p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>			<p>henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
--	--	--	--

7.3.3.7 Reproduktionstoksicitet

Farekategori	Signalord	Faresætning
1A og 1B	Fare	H360 Kan skade forplantningsevnen eller det ufødte barn (angiv specifik virkning, hvis den er kendt) (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej).
2	Advarsel	H361 Mistænkt for at skade forplantningsevnen eller det ufødte barn (angiv specifik virkning, hvis den er kendt) (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej).

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P201 Indhent særlige anvisninger før brug. ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1A og 1B ★ Anbefales i forbindelse med kategori 2	P308 + P313 VED eksponering eller mistanke om eksponering: Søg lægehjælp. ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med kategori 1A og 1B	P405 Opbevares under lås. ★ Anbefales på det kraftigste ved salg til offentligheden ⁵⁷ ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og	P501 Indhold/holder bortskaffes i i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres). Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.

⁵⁷ Stoffer og blandinger, der er anført i tillæg 1-6 i bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og som er tildelt H340, H350 eller H360, må kun anvendes af industrielle og erhvervs-mæssige brugere og udbydes normalt ikke til offentligheden (se punkt 28, 29 og 30 i bilag XVII til REACH, som ændret). Listen over efterfølgende ændringer af bilag XVII er tilgængelig på ECHA's websted: <http://echa.europa.eu/web/guest/regulations/reach/legislation>).

<p>P202</p> <p>Anvend ikke produktet, før alle advarsler er læst og forstået.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Valgfri, når sikkerhedssætning P201 er tildelt <p>P280</p> <p>Bær beskytteshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer passende udstyr.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales på det kraftigste	<ul style="list-style-type: none">★ Anbefales i forbindelse med kategori 2	<p>erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig</p>	<ul style="list-style-type: none">★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.
---	--	--	---

7.3.3.7 Reproduktionstoksicitet (fortsat)*Intet farepiktogram***Farekategori****Signalord****Faresætning**

Supplerende kategori for virkninger på eller via amning

Intet signalord

H362 Kan skade børn, der ammes.

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
P201 Indhent særlige anvisninger før brug. ★ Anbefales på det kraftigste	P308 + P313 VED eksponering eller mistanke om eksponering: Søg lægehjælp. ★ Anbefales		
P260 Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray. Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold. - Specificér, at støv eller tåger ikke må indåndes. - hvis inhalerbare partikler af støv eller tåger kan forekomme ved brug. ★ Anbefales på det kraftigste			
P263 Undgå kontakt under graviditet/amning. ★ Anbefales på det kraftigste			

<p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p> <p>★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere</p> <p>★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet</p>			
--	--	--	--

7.3.3.8 Specifik målorgantoksicitet efter enkelt eksponering

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H370 Forårsager organskader (eller angiv alle berørte organer, hvis de kendes) (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej).

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P260</p> <p>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste, når stoffet/blandingen er flygtig eller en gas, eller når eksponering via indånding er mulig, f.eks. via forstøvning eller inhalerbart støv, eller hvis H373 peger på indånding som eksponeringsvej <p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfrit 	<p>P308 + P311</p> <p>VED eksponering eller mistanke om eksponering: Kontakt GIFTLINJEN/læge...</p> <p>Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste <p>P321</p> <p>Særlig behandling (se ... på denne etiket)</p> <p>- hvis øjeblikkelige foranstaltninger er nødvendige.</p> <p>... Henvisning til supplerende anvisninger om førstehjælp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste kun i undtagelsestilfælde, hvor særlig behandling kendes og er nødvendig 	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervs-mæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en

<p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet			<p>henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
---	--	--	--

7.3.3.8 Specifik målorgantoksicitet efter enkelt eksponering (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
2	Advarsel	H371 Kan forårsage organskader (eller angiv alle berørte organer, hvis de kendes) (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej).

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P260</p> <p>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste, hvis stoffet eller blandingen er flygtig eller en gas, eller hvis eksponering via indånding er mulig, f.eks. via spray eller inhalerbart støv, eller hvis H371 angiver indånding som eksponeringsvej <p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfrit 	<p>P308 + P311</p> <p>VED eksponering eller mistanke om eksponering: Kontakt GIFTLINJEN/læge/...</p> <p>Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 	<p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervs-mæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig 	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en

<p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet			<p>henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>
---	--	--	--

7.3.3.8 Specifik målorgantoksicitet efter enkelt eksponering (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
3	Advarsel	H335 Kan forårsage irritation af luftvejene, eller H336 Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P261</p> <p>Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>- kan udelades, hvis P260 angives på etiketten.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <p>★ Anbefales</p> <p>P271</p> <p>Brug kun udendørs eller i et rum med god udluftning.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervmæssige brugere</p>	<p>P304 + P340</p> <p>VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejtrækningen lettes.</p> <p>★ Valgfrit</p> <p>P312</p> <p>Ring til GIFTLINJEN/læge/... i tilfælde af ubehag.</p> <p>... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp.</p> <p>★ Anbefales</p>	<p>P403 + P233</p> <p>Opbevares på et godt ventileret sted. Hold beholderen tæt lukket.</p> <p>- hvis stoffet eller blandingen er flygtig og kan skabe en farlig atmosfære.</p> <p>★ Anbefales, medmindre P404 er tildelt</p> <p>P405</p> <p>Opbevares under lås.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden</p> <p>★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig</p>	<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

7.3.3.9 Specifik målorgantoksicitet efter gentagen eksponering

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H372 Forårsager organskader (angiv alle berørte organer, hvis de kendes) ved længerevarende eller gentagen eksponering (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P260</p> <p>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste, hvis stoffet eller blandingen er flygtig eller en gas, eller hvis eksponering via indånding er mulig, f.eks. via spray eller inhalerbart støv, eller hvis H372 angiver indånding som eksponeringsvej <p>P264</p> <p>Vask ... grundigt efter brug.</p> <p>... Producenten/leverandøren angiver, hvilke legemsdele der skal vaskes efter berøring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Valgfrit 	<p>P314</p> <p>Søg lægehjælp ved ubehag.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.

<p>P270</p> <p>Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.</p> <ul style="list-style-type: none">★ Anbefales i forbindelse med salg til offentligheden★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere★ Anbefales til indføring i sikkerhedsdatabladet			
---	--	--	--

7.3.3.9 Specifik målorgantoksicitet efter gentagen eksponering (fortsat)

Farekategori	Signalord	Faresætning
2	Advarsel	H373 Kan forårsage organskader (angiv alle berørte organer, hvis de kendes) ved længerevarende eller gentagen eksponering (angiv eksponeringsvej, hvis det er endeligt påvist, at faren ikke kan frembringes ad nogen anden eksponeringsvej)

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P260</p> <p>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</p> <p>Producenten/leverandøren specificerer de pågældende forhold.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales på det kraftigste, hvis stof-fet/blandingen er meget flygtig eller en gas, eller hvis eksponering via indånding er mulig, f.eks. gennem spray eller inhalerbart støv, eller hvis H373 angiver indånding som eksponeringsvej 	<p>P314</p> <p>Søg lægehjælp ved ubehag.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Anbefales 		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervs-mæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.

7.3.3.10 Aspirationsfare

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Fare	H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
	P301 + P310 I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/... ... Producenten/leverandøren kan nærmere angive de relevante kilder til akut lægehjælp. ★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P331 P331 Fremkald IKKE opkastning. ★ Anbefales på det kraftigste i kombination med P301 + P310	P405 Opbevares under lås. ★ Anbefales på det kraftigste i forbindelse med salg til offentligheden ★ Valgfri i forbindelse med industrielle og erhvervsmæssige brugere, medmindre andre hensyn (medlemsstatens lovgivning) gør den nødvendig	P501 Indhold/holder bortskaffes i i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres). Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge. ★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet. ★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.

7.3.4 Særlige faresætninger for miljøfarer

7.3.4.1 Farlig for vandmiljøet – kortvarig (akut) fare for vandmiljøet

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Advarsel	H400 Meget giftig for vandlevende organismer

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P273</p> <p>Undgå udledning til miljøet.</p> <p>- hvis dette ikke er den tilsigtede anvendelse.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P391</p> <p>Udslip opsamles.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/beholder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

7.3.4.1 Farlig for vandmiljøet – langtidsfare (kronisk fare) for vandmiljøet

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Advarsel	H410 Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer
2	<i>Intet signalord</i>	H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P273</p> <p>Undgå udledning til miljøet.</p> <p>- hvis dette ikke er den tilsigtede anvendelse.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>	<p>P391</p> <p>Udslip opsamles.</p> <p>★ Anbefales på det kraftigste</p>		<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p> <p>★ Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</p>

7.3.4.1 Farlig for vandmiljøet – langtidsfare (kronisk fare) for vandmiljøet (fortsat)

*Intet fare-
piktogram*

Farekategori	Signalord	Faresætning
3	<i>Intet signalord</i>	H412 Skadeligt for vandlevende organismer, med langvarige virkninger
4	<i>Intet signalord</i>	H413 Kan forårsage langvarige skadelige virkninger for vandlevende organismer

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
<p>P273</p> <p>Undgå udledning til miljøet.</p> <p>- hvis dette ikke er den tilsigtede anvendelse.</p> <p>★ <i>Anbefales</i></p>			<p>P501</p> <p>Indhold/holder bortskaffes i ...</p> <p>... i overensstemmelse med lokale/regionale/nationale/internationale regler (specificeres).</p> <p>Producenten/leverandøren angiver, om bortskaffelseskrav finder anvendelse på indhold, beholder eller begge.</p> <p>★ <i>Obligatorisk i forbindelse med salg til offentligheden, hvis stoffet eller blandingen er omfattet af lovgivningen om farligt affald. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</i></p> <p>★ <i>Anbefales til industrielle og erhvervsmæssige brugere, hvis der er særlige bortskaffelseskrav, der overstiger det sædvanligt forventede ved bortskaffelse af kemikalier. Det anbefales at angive bortskaffelsesstedet, men en henvisning til den gældende lov er ikke påkrævet.</i></p>

7.3.5 Yderligere farer

7.3.5.1 Farlig for ozonlaget

Farekategori	Signalord	Faresætning
1	Advarsel	H420 Skader folkesundheden og miljøet ved at ødelægge ozon i den øvre atmosfære

Sikkerhedssætninger			
Forebyggelse	Reaktion	Opbevaring	Bortskaffelse
			P502 Indhent oplysninger om genvinding/genanvendelse hos producenten/leverandøren ★ Obligatorisk ved salg til offentligheden ★ Anbefales på det kraftigste ved salg til industrielle og erhvervsmæssige brugere

7.4 Eksempler på udvælgelse af sikkerhedssætninger til etiketten

Dette afsnit giver praktiske eksempler på, hvordan der vælges sikkerhedssætninger til forskellige modelstoffer. Det sæt sikkerhedssætninger, der skal prioriteres til etiketten, er fremhævet med **fed og understreget (anbefales på det kraftigste)** og understreget (anbefales), mens valgfrie sætninger vises i normal skrift (ingen fremhævning), og de sætninger, der ikke må anvendes, medmindre de er omfattet af betingelsen/indføres i sikkerhedsdatabladet, vises på grå baggrund.

Bemærk, at selvom et stof eller en blanding medfører samme farer som i et af de følgende eksempler, kan et andet sæt sikkerhedssætninger være passende, afhængigt af de konkrete anvendelsesbetingelser, der er anført i tabellerne ovenfor.

Eksempel 1: Stof X er tildelt en fysisk og en række sundhedsmæssige klassificeringer

A. Klassificering og faresætninger:

Brandfarlig væske 2	H225	Meget brandfarlig væske og damp
Akut toks. 3 (oral)	H301	Giftig ved indtagelse
Akut toks. 3 (dermal)	H311	Giftig ved hudkontakt
Akut toks. 3 (indånding)	H331	Giftig ved indånding
STOT SE 1	H370	Medfører leverskade ved eksponering af huden

B. Yderligere oplysninger:

Stoffet X antages at være flygtigt, men ikke i et omfang, der medfører dannelse af potentielt eksplosiv atmosfære.

Eksponering via indånding er mulig.

Særlige slukningsmedier kræves ikke. Særlig behandling/specifikke foranstaltninger kræves ikke omgående.

Der kræves ingen særlige sikkerhedssætninger for bortskaffelse, da stoffet ikke er beregnet til offentligheden, men kun til industrielle/erhvervsmæssige brugere.

C. Sikkerhedssætninger på grundlag af klassificeringen (se bilag I og IV til CLP) og i henhold til denne vejledning:

Akut toks. 3 (oral)	Akut toks. 3 (dermal)	Akut toks. 3 (indånding)	STOT SE 1	Brandfarlig væske 2
P264 P270	P280	P261 P271	P260 P264 P270	P210 P233 P240 P241 P242 P243 P280
P301 + P310	P312	P304 + P340	P308 + P311	P303 + P361 + P353

Akut toks. 3 (oral)	Akut toks. 3 (dermal)	Akut toks. 3 (indånding)	STOT SE 1	Brandfarlig væske 2
P321 P330	P321 P361 + P364 P363 P302 + P352	P311 P321	P321	P370 + P378
P405	P405	P403 + P233 P405	P405	P403 + P235
P501	P501	P501	P501	P501

Forklaring af brugen af fed skrift, understregning og grå farvemærkning:

PXXX = anbefales på det kraftigste, **PXXX** = anbefales, PXXX = valgfri, PXXX = må ikke anvendes, medmindre de er omfattet af betingelsen/indføres i sikkerhedsdatabladet

D. Udvalgelse af "på det kraftigste anbefalet"- og "anbefalet"-sikkerhedssætninger:

Hvis den samme sætning er tildelt forskellige farer, men med forskellig prioritet, benyttes den mest forsigtige tilgang. Hvis det er relevant, kombineres sikkerhedssætninger til én kombineret sætning. Gentagelse af enkelte formuleringer undgås. Udvalgelsen resulterer i følgende sæt sikkerhedssætninger:

P210

Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.

P260

Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.

P280

Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.

P301+P310

I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...

P308+P311

VED eksponering eller mistanke om eksponering: Kontakt GIFTLINJEN/læge/...

P304+P340

VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft, og sørg for, at vejrtrækningen lettes.

P403+P233

Opbevares på et godt ventileret sted. Hold beholderen tæt lukket.

E. Resultat:

Udvælgelse i overensstemmelse med vejledningen resulterer i syv sikkerhedssætninger. Sammenholdt med udgangssættet opnås en væsentlig reduktion af sætninger, der havde potentiel relevans for faremærkningen og kunne tildeles på grundlag af de underliggende farer. For eksempel: P261 kan udelades, hvis P260 allerede er tildelt etiketten.

De udvalgte sikkerhedssætninger skal anbringes på CLP-faremærkningen. Da der skal udarbejdes et sikkerhedsdatablad, skal sætningerne også medtages i sikkerhedsdatabladet under overskrift 2.2 "Mærkningselementer" (se [Vejledning om udarbejdelse af sik-](#)

[kerhedsdatablade](#)). De fravalgte sætninger kan medtages under de relevante overskrifter i sikkerhedsdatabladet, så industrielle og erhvervsmæssige brugere får tilstrækkelige oplysninger til at håndtere stoffet på en sikker måde.

Eksempel 2: Stoffet Y, der er tildelt en streng klassificering på grund af fysiske og sundhedsmæssige farer

A. Klassificering og faresætninger:

Brandnærende fast stof 1 H271 Kan forårsage brand eller eksplosion, stærkt brandnærende stof 1

Hudætsende 1A H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader

B. Yderligere oplysninger:

Stoffet Y er et kornet fast stof, der betragtes som ikke-flygtigt. Eksponering for støv ved håndtering kan forekomme.

Særlige slukningsmedier kræves ikke.

Særlig behandling/specifikke foranstaltninger kræves ikke omgående. Der kræves ingen særlige sikkerhedssætninger for bortskaffelse, da stoffet ikke er beregnet til offentligheden, men kun til industrielle/erhvervsmæssige brugere.

C. Sikkerhedssætninger på grundlag af klassificeringen (se bilag I og IV til CLP) og i henhold til denne vejledning:

Brandnærende fast stof 1	Hudætsende 1A
P210	P260
P220	P264
P280	P280
P283	
	P301+P330+P331
	P303+P361+P353
P306+P360	P363
P371+P380+P375	P304+P340
P370+P378	P310
	P321
	P305+P351+P338
-	P405
P501	P501

D. Udvalgelse af "på det kraftigste anbefalet"- og "anbefalet"-sikkerhedssætninger:

Når den samme sætning er tildelt forskellige farer, men med forskellig prioritet, benyttes den mest forsigtige tilgang (dvs. der skal tages hensyn til den højeste prioritet). Hvis det er relevant, kombineres sikkerhedssætninger til én kombineret sætning. Gentagelse af enkelte formuleringer undgås. Udvælgelsen resulterer i følgende sæt sikkerhedssætninger:

<u>P210</u>	<u>Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder.</u> Rygning forbudt.
<u>P220</u>	<u>Holdes væk fra beklædningsgenstande og andre brændbare materialer</u>
<u>P260</u>	<u>Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.</u>
<u>P280</u>	<u>Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.</u>
<u>P301+P330+P331</u>	<u>I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning.</u>
<u>P303+P361+P353+310</u>	<u>VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Alt tilsmudset tøj tages straks af. Skyl [eller brus] huden med vand. Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/...</u>
<u>P305+P351+P338</u>	<u>VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaklinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.</u>
<u>P371+P380+P375</u>	<u>Ved større brand og store mængder: Evakuér området. Bekæmp branden på afstand på grund af eksplosionsfare.</u>

E. Resultat:

Udvælgelse i overensstemmelse med denne vejledning resulterer i otte, hovedsageligt kombinerede, sikkerhedssætninger. Sammenholdt med udgangssættet opnås en væsentlig reduktion af sætninger, der havde potentiel relevans for CLP-faremærkningen og kunne tildeles på grundlag af de underliggende farer.

De udvalgte sikkerhedssætninger skal anbringes på CLP-faremærkningen. Da der skal udarbejdes et sikkerhedsdatablad, skal sætningerne også medtages i sikkerhedsdatabladet under overskrift 2.2 "Mærkningselementer" (se [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#)).

De fravalgte sætninger kan medtages under de relevante overskrifter i sikkerhedsdatabladet, så industrielle og erhvervsmæssige brugere får tilstrækkelige oplysninger til at håndtere stoffet på en sikker måde.

Eksempel 3: Stoffet Z, der er tildelt fysiske, sundhedsmæssige og miljømæssige klassificeringer

A. Klassificering og faresætninger:

Pyr. væske 1	H250	Selvantænder ved kontakt med luft
Reagerer med vand 1	H260	Ved kontakt med vand udvikles brandfarlige gasser, som kan selvantænde
Hudætsende 1B	H314	Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader
Akut akvatisk 1	H400	Meget giftig for vandlevende organismer
Kronisk akvatisk 1	H410	Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer

B. Yderligere oplysninger:

Stoffet Z bør anses for et flygtigt stof. Eksponering via indånding er derfor mulig. Særligt slukningsmedie er påkrævet, fordi vand vil øge risikoen, hvis det bruges ved brandslukning.

Da bortskaffelse af emballagen udgør en fare for menneskers helbred eller miljøet, kræves særlige sikkerhedsætninger for bortskaffelse (skønt stoffet ikke er bestemt til at blive brugt af offentligheden, men kun af industrielle og erhvervsmæssige brugere). Faresætningen H400 udelades fra etiketten for at undgå overlappning med H411.

C. Sikkerhedsætninger på grundlag af klassificeringen (se bilag I og IV til CLP) og i henhold til denne vejledning:

Pyr. Liq.1	Reagerer med vand 1	Hudætsende 1B	Akut akvatisk 1	Kronisk akvatisk 1
P210 P222 P233 P280 <u>P231+P232</u>	P223 P231+P232 <u>P280</u>	P260 P264 P280	<u>P273</u>	<u>P273</u>
P302+P334 P370+P378	P302+P335+P334 P370+P378	<u>P301+P330+P331</u> P303+P361+P353 P363 P304+P340 P310 P321 P305+P351+P338	<u>P391</u>	<u>P391</u>
-	P402+P404 <u>P501</u>	P405 <u>P501</u>	- <u>P501</u>	- <u>P501</u>

D. Udvælgelse af "på det kraftigste anbefalet"- og "anbefalet"-sikkerhedssætninger:

Når den samme sætning er tildelt forskellige farer, men med forskellig prioritet, benyttes den mest forsigtige tilgang (dvs. der skal tages hensyn til den højeste prioritet). Hvis det er relevant, kombineres sikkerhedssætninger til én kombineret sætning. Gentagelse af enkelte formuleringer undgås.

P303+P361+P353 VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Alt tilsmudset tøj tages straks af. Skyl [eller brus] huden med vand.

og

P302+P335+P334+P310 VED KONTAKT MED HUDEN: Børst løse partikler bort fra huden. Skyl under koldt vand⁵⁸. Kontakt omgående GIFT-LINJEN/læge/...

er samlet til en enkelt kombineret sætning:

P303 + P335 + P334 + P310 + P361, hvor overlappende formuleringer er undgået.

Udvælgelsen resulterer i følgende sæt sikkerhedssætninger:

P210

Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.

P260

Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.

P273

Undgå udledning til miljøet.

P280

Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.

P231+P232

Håndteres og opbevares under inert gas. Beskyttes mod fugt.

P301+P330+P331

I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning.

P303+P335+P334+P310+P361

VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Børst løse partikler bort fra huden. Skyl under koldt vand⁵⁹. Kontakt omgående GIFTLINJEN/læge/... Alt tilsmudset tøj tages straks af.

⁵⁸ Undersætningen "eller anvend våde omslag" i P334 må ikke bruges i forbindelse med stoffer og blandinger, der reagerer med vand, kategori 1 (tabel 7.3.2.12 i [punkt 7.3](#) i denne vejledning).

⁵⁹ Undersætningen "eller anvend våde omslag" i P334 må ikke bruges i forbindelse med stoffer og blandinger, der reagerer med vand, kategori 1 (tabel 7.3.2.12 i [punkt 7.3](#) i denne vejledning).

P305+P351+P338

VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.

P370+P378

Ved brand: Anvend ... til brandslukning.

E. Resultat:

Udvælgelse i overensstemmelse med vejledningen resulterer i ni, delvist kombinerede, sikkerhedssætninger.

Sammenholdt med udgangssættet opnås en væsentlig reduktion af sætninger, der havde potentiel relevans for CLP-faremærkningen og kunne tildeles på grundlag af de underliggende farer. F.eks. er sikkerhedssætning P264 ikke valgt, da P280 er mere relevant.

For yderligere at reducere antallet af sikkerhedssætninger og mængden af oplysninger på etiketten er sikkerhedssætning P391 og P501 placeret i sikkerhedsdatabladet, da sætningerne om forebyggelse af og reaktion over for fysiske og sundhedsmæssige farer synes at være mere hastende som anvisninger på etiketten.

De udvalgte sikkerhedssætninger skal anbringes på CLP-faremærkningen. Da der skal udarbejdes et sikkerhedsdatablad, skal sætningerne også medtages i sikkerhedsdatabladet under overskrift 2.2 "Mærkningselementer" (se [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#)). De fravalgte sætninger kan medtages under de relevante overskrifter i sikkerhedsdatabladet, så industrielle og erhvervsmæssige brugere får tilstrækkelige oplysninger til at håndtere stoffet på en sikker måde.

Eksempel 4. Blandingen ABC til salg til offentligheden

A. Klassificering og faresætninger:

Brandfarlig væske 2	H225	Meget brandfarlig væske og damp
Akut toks. 4 (oral)	H302	Farlig ved indtagelse
Hudirrit. 2	H315	Forårsager hudirritation

B. Yderligere oplysninger:

Blandingen ABC antages at være flygtig, men ikke i et omfang, der medfører dannelse af potentielt eksplosiv atmosfære. Særlige slukningsmedier kræves ikke. Særlig behandling kræves ikke omgående.

Der er ikke særlige bortskaffelseskrav. Blandingen er beregnet til at blive brugt af offentligheden.

C. Sikkerhedssætninger på grundlag af klassificeringen (se bilag I og IV til CLP) og i henhold til denne vejledning:

Brandfarlig væske 2	Akut toks. 4 (oral)	Hudirrit. 2
	<u>P101, P102</u>	

Brandfarlig væske 2	Akut toks. 4 (oral)	Hudirrit. 2
P210	<u>P264</u>	P264
<u>P233</u>	<u>P270</u>	<u>P280</u>
P240		
P241		
P242		
P243		
P280		
P303 + P361 + P353	P301+P312	P302+P352
P370 + P378	P330	P321
		P332+P313
		P362+P364
P403 + P235	-	-
P501	P501	-

D. Udvalgelse af "på det kraftigste anbefalet"- og "anbefalet"-sikkerhedssætninger:

Hvis den samme sætning er tildelt forskellige farer, men med forskellig prioritet, benyttes den mest forsigtige tilgang. Hvis det er relevant, kombineres sikkerhedssætninger til én kombineret sætning. Gentagelse af enkelte formuleringer undgås. Udvælgelsen resulterer i følgende sæt sikkerhedssætninger:

P101 Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten.

P102 Opbevares utilgængeligt for børn.

P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.

P233 Hold beholderen tæt lukket.

P264 Vask ... grundigt efter brug.

P280 Brug beskyttelseshandsker.

P501 Indhold/beholder bortskaffes i ...

E. Resultat:

Udvælgelse i overensstemmelse med denne vejledning resulterer i syv sikkerhedssætninger. Sammenholdt med udgangssættet opnås en væsentlig reduktion af sætninger, der havde potentiel relevans for CLP-faremærkningen og kunne tildeles på grundlag af de underliggende farer.

De udvalgte sikkerhedssætninger skal anbringes på CLP-faremærkningen. Da der skal udarbejdes et sikkerhedsdatablad, skal sætningerne også medtages i sikkerhedsdatabladet under overskrift 2.2 "Mærkningselementer" (se [Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsdatablade](#)).

De fravalgte sætninger kan medtages under de relevante overskrifter i sikkerhedsdatabladet, så industrielle og erhvervsmæssige brugere får tilstrækkelige oplysninger til at håndtere stoffet på en sikker måde.

Bilag: Termliste

ADR	Den europæiske konvention vedrørende international transport af farligt gods ad vej ("European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road"), Genève, 30. september 1957, gennemført i EU ved direktiv 2008/68/EF
Aerosoler	Herved forstås aerosolbeholdere, dvs. ikke-genopfyldelige beholdere af metal, glas eller plast, der indeholder en gas, der er komprimeret, flydende eller opløst under tryk, med eller uden en væske, pasta eller pulver, og som er monteret med en udløsningsanordning, der lader indholdet blive udsprøjtet som faste eller flydende partikler i suspension i en gas, som skum, pasta eller pulver eller i flydende tilstand eller i gasfase
Akut toksicitet	De skadelige virkninger, som indtræffer efter oral eller dermal administration af en enkelt dosis af et stof eller en blanding, eller af flere doser inden for en periode på 24 timer, eller en eksponering ved indånding på fire timer
Akut toksicitet for vandmiljøet	Et stofs iboende egenskab til at skade en organisme ved kortvarig eksponering for stoffet
Alvorlige øjenskader	Frembringelse af vævsbeskadigelse i øjet eller alvorlig fysisk synsnedsættelse, som opstår efter påføring af et teststof på øjets anteriore overflade, og som ikke er fuldt reversibel inden for 21 dage efter påføring
Artikel	En genstand, der under fremstillingen har fået en særlig form, overflade eller design, der i højere grad end den kemiske sammensætning er bestemmende for dens funktion
Aspiration	Når et flydende eller fast stof eller en flydende eller fast blanding kommer ind i luftrøret og de nedre luftveje direkte gennem mund- eller næsehulen eller indirekte ved opkastning
Blanding	En blanding eller opløsning, der er sammensat af to eller flere stoffer. Kapitel 1.2 i GHS indeholder sætningen "hvori de ikke reagerer" i slutningen af den ellers identiske definition
BPR	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (forordningen om biocidholdige produkter)
Brandfarlig gas	En gas eller en gasblanding, som antænder i luft ved 20 °C og et standardtryk på 101,3 kPa

Brandfarlig væske	En væske med et flammepunkt på højst 60 °C
Brandfarligt fast stof	Et fast stof, som er letantændeligt, eller som kan forårsage eller bidrage til brand ved friktion. Letantændelige faste stoffer er pulverformige, granulerede eller pastaformige stoffer eller blandinger, som er farlige, hvis de let kan antændes ved en kortvarig kontakt med en tændkilde, f.eks. med en brændende tændstik, eller hvis flammerne hurtigt breder sig efter antændelse
Brandnærende fast stof	Et fast stof eller en fast blanding, der, selvom den ikke nødvendigvis selv er brændbar, kan forårsage eller bidrage til forbrændingen af andet materiale, normalt ved at udvikle oxygen
Brandnærende gas	Enhver gas eller gasblanding, der, normalt ved at tilvejebringe oxygen, kan forårsage eller bidrage til forbrændingen af andet materiale i højere grad, end luften gør
Brandnærende væske	Et flydende stof eller en flydende blanding, der, selvom den ikke nødvendigvis selv er brændbar, kan forårsage eller bidrage til forbrændingen af andet materiale, normalt ved at udvikle oxygen
Brug	Enhver form for forarbejdning, anvendelse i kemiske produkter, forbrug, opbevaring, varetægt, behandling, påfyldning i beholdere, overførsel fra en beholder til en anden, blanding, fremstilling af en artikel eller enhver anden brug
CAS	Chemical Abstracts Service
CLP eller CLP-forordningen	Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger
CMR	Et stof eller en blanding, der er kræftfremkaldende, mutagen(t) eller reproduktionstoksisk
CRC	Børnesikret lukning
CRF	Børnesikret lukning
Den kompetente myndighed	Den eller de myndigheder eller organer, der er oprettet af medlemsstaterne for at opfylde de forpligtelser, der følger af CLP-forordningen
Distributør	En fysisk eller juridisk person, der er etableret i Unionen, herunder en detailhandler, der kun opbevarer et stof som sådan eller i en blanding, og markedsfører for tredjeparter
Downstream-bruger	En fysisk eller juridisk person, som er etableret i Unionen, bortset fra producenten eller importøren, og som anvender et stof, enten som sådan

	eller i en blanding, som led i sine industrielle eller erhvervsmæssige aktiviteter. En distributør eller en forbruger er ikke en downstream-bruger. En reimportør, der er omfattet af undtagelsen i henhold til REACH-forordningens artikel 2, stk. 7, litra c), anses for at være en downstream-bruger
DPD	Direktivet om farlige præparater (1999/45/EF)
DSD	Direktivet om farlige stoffer (67/548/EØF)
ECHA	Det Europæiske Kemikalieagentur eller "agenturet" oprettet i henhold til REACH-forordningen
Ekspllosiv artikel	En artikel, der indeholder et eller flere eksplosive stoffer eller en eller flere eksplosive blandinger
Ekspllosivt stof eller eksplosiv blanding	Et fast eller flydende stof eller en blanding af stoffer, som i sig selv ved en kemisk reaktion kan frembringe en gas ved en sådan temperatur, et sådant tryk og med en sådan hastighed, at der forvoldes skade på omgivelserne. Pyrotekniske stoffer er omfattet, også selvom de ikke udvikler gasser
Emballage	En eller flere beholdere og andre dele eller materialer, der er nødvendige for, at beholderen kan udfylde sin funktion som transportbeholder og andre sikkerhedsfunktioner
EU	Den Europæiske Union (Unionen)
Farekategori	Opdelingen i grupper af kriterier inden for hver fareklasse, der specificerer farens alvor
Fareklasse	Arten af den fysiske fare, sundhedsfaren eller faren for miljøet
Farepiktogram	Grafisk komposition, der omfatter et symbol samt andre grafiske elementer, som f.eks. en kant, et baggrundsmønster eller en farve, der er beregnet til at give bestemte oplysninger om den pågældende fare
Faresætning	En sætning, der er tildelt til en fareklasse og kategori, som angiver arten af farerne ved et farligt stof eller en farlig blanding, herunder, hvis relevant, graden af fare
Farlig	Når et stof eller en blanding opfylder kriterierne vedrørende fysiske farer, sundhedsfarer eller farer for miljøet i del 2-5 i bilag I til CLP
Flammepunkt	Den laveste temperatur (korrigeret til et standardtryk på 101,3 kPa), hvor kontakt med en tændkilde antænder dampene fra en væske under specificerede forsøgsbetingelser
FN	De Forenede Nationer

Fremstilling	Fremstilling eller udvinding af stoffer i naturlig form
GHS	Det globalt harmoniserede system for klassificering og mærkning af kemikalier, der er udviklet i FN-regi – de internationale kriterier, der er vedtaget af de Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råd ("United Nation Economic and Social Council" – UN ECOSOC) for klassificering og mærkning af farlige stoffer og blandinger
Handelsnavn	En betegnelse, hvorunder et stof eller en blanding markedsføres
Hudirritation	Fremkaldelse af reversibel skade på huden ved påføring af teststoffet i indtil 4 timer
Hudsensibiliserende stof	Et stof, der fremkalder en allergisk reaktion ved kontakt med huden
Hudætsning	Fremkaldelse af irreversibel beskadigelse af huden, dvs. synlig nekrose gennem epidermis og ind i dermis efter en test, hvor stoffet har været påført huden i indtil 4 timer
IMDG-kode	Den internationale kodeks for transport af farligt gods med skib ("International Maritime Dangerous Goods Code")
Import	Fysisk indføring i Unionens toldområde
Importør	Enhver fysisk eller juridisk person etableret i Unionen, der er ansvarlig for import
INCI	International Nomenclature of Cosmetic Ingredients
IUCLID	International database for ensrettet information om kemikalier
IUPAC	Den Internationale Union for Ren og Anvendt Kemi ("International Union of Pure and Applied Chemistry")
Karcinogen	Et stof eller en blanding af stoffer, som fremkalder kræft eller øger forekomsten af kræft
Kemisk ustabil gas	En brandfarlig gas, der kan reagere eksplosivt selv i fravær af luft eller ilt
Kolli	Det færdige produkt af emballeringsprocessen, dvs. emballage med indhold
Kronisk toksicitet for vandmiljøet	Et stofs iboende egenskab til at forårsage skadelige virkninger i organismer, der lever i vand, under eksponeringer, der bestemmes i relation til organismens livscyklus
Legering	Et metallisk materiale, der er homogent på en makroskopisk skala og består af to eller flere elementer, der er kombineret på en sådan

	måde, at de ikke let kan adskilles mekanisk. Le-geringer anses i forbindelse med CLP-forordnin-gen for at være blandinger
Leverandør	En producent, importør, downstream-bruger el-ler distributør, der markedsfører et stof, som sådan eller i en blanding, eller en blanding
Markedsføring	At levere til eller stille til rådighed for tredje-mand mod betaling eller gratis. Import betrag-tes som markedsføring
Mellememballage	Emballage mellem den indre emballage, eller artikler, og den ydre emballage
Metalætsende	Et stof eller en blanding, som ved kemisk på-virkning beskadiger metaller betydeligt eller ødelægger dem
Mutagent stof	Et stof, der forårsager en øget hyppighed af mutationer i populationer af celler og/eller orga-nismer
Mærke	En passende gruppe skrevne, trykte eller grafi-ske informationselementer vedrørende et farligt stof eller en farlig blanding, der er valgt som re-levante for målsektoren eller -sektorerne, hvor informationselementerne er fastgjort til, trykt på eller vedlagt den indre emballage af et farligt stof eller en farlig blanding eller til den ydre em-ballage af et farligt stof eller en farlig blanding (definition ifølge kapitel 1.2 i GHS)
Mærkningselement	En type oplysninger, der er harmoniseret til brug på en etiket, f.eks. farepiktogram eller sig-nalord
Organiske peroxider	Flydende eller faste organiske stoffer, der indeholder den bivalente -O-O-struktur, og som vil kunne anses som derivater af hydrogenperoxid, i hvilken det ene hydrogenatom eller begge hy-drogenatomer erstattes af organiske radikaler. Begrebet organisk peroxid omfatter blandinger af organisk peroxid (præparater), som indehol-der mindst én organisk peroxid. Organiske pe-roxider er termisk ustabile stoffer eller blandin-ger, som kan undergå en exotermisk selvacce-lererende nedbrydning. De kan desuden have en eller flere af følgende egenskaber: (i) være tilbøjelige til eksplosiv nedbrydning (ii) brænde hurtigt (iii) være følsomme over for stød eller friktion (iv) reagere på en farlig måde med andre stoffer
PPPR	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om mar-kedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om

	ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF
Producent	Enhver fysisk eller juridisk person, der er etableret i Unionen, og som fremstiller et stof inden for Unionen
Produktidentifikator	Detaljer, der muliggør identificering af stoffet eller blandingen
Pyrofor væske	Et stof eller en blanding i væskeform, der selv i små mængder er tilbøjelig til at selvantænde inden for fem minutter efter at være kommet i kontakt med luft
Pyrofort fast stof	Et fast stof eller en fast blanding, der selv i små mængder er tilbøjelig til at selvantænde inden for fem minutter efter at være kommet i kontakt med luft
Pyroteknisk artikel	En artikel, der indeholder et eller flere pyrotekniske stoffer eller en eller flere pyrotekniske blandinger
Pyroteknisk stof eller blanding	Et stof eller en blanding af stoffer beregnet til at frembringe en effekt ved varme, lys, lyd, gas eller røg eller en kombination heraf ved hjælp af exoterme, ikke-detonerende kemiske reaktioner, der holder sig selv i gang
REACH eller REACH-forordningen	Forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier
Registrant	Den producent eller importør af et stof eller af en artikel, der fremsender en registrering for et stof i henhold til REACH-forordningen
Reproduktionstoksicitet	Skadelige virkninger for voksnes seksuelle funktion og forplantningsevnen hos begge køn samt udviklingstoksicitet hos afkommet og virkninger på eller via amning
Respiratorisk sensibiliserende stof	Et stof, der fremkalder overfølsomhed i luftvejene efter indånding af stoffet
SDS	Sikkerhedsdatablad
Selvopvarmende stof eller blanding	En væske, et fast stof eller en blanding, bortset fra et pyrofort fast stof, som ved reaktion med luft og tilførsel af energi er tilbøjelig(t) til at selvopvarme; dette stof eller denne blanding adskiller sig fra et pyrofort stof ved, at det kun vil selvantænde, hvis der er tale om store mængder (flere kilo) og efter længere tidsrum (timer eller dage)
Selvreaktive stoffer eller blandinger	Termisk ustabil væske, ustabil fast stof eller ustabil blanding, der kan gennemgå en stærkt exoterm nedbrydning, selv uden medvirken af oxygen (luft). Denne definition udelukker stoffer

	og blandinger, der er klassificeret i henhold til CLP som eksplosiver, organiske peroxider eller som brandnærende
Signalord	<p>Et ord, der angiver farens relative alvor for at gøre læseren opmærksom på en potentiel fare; der skelnes mellem følgende to niveauer:</p> <p>a) fare er et signalord, der angiver de mere alvorlige farekategorier, og</p> <p>b) advarsel et signalord, som angiver de mindre alvorlige farekategorier.</p>
Sikkerhedssætning	En sætning, der beskriver, hvilke(n) foranstaltning(er) der anbefales for at minimere eller undgå skadelige virkninger som følge af eksponering for et farligt stof eller en farlig blanding ved brug eller bortskaffelse heraf
Specifik målorgantoksicitet	Specifik målorgantoksicitet, jf. STOT, STOT SE og STOT RE
Stof	Et grundstof og forbindelser heraf, naturligt eller industrielt fremstillet, indeholdende sådanne tilsætningsstoffer, som er nødvendige til bevarelse af stoffets stabilitet, og sådanne urenheder, som følger af fremstillingsprocessen, bortset fra opløsningsmidler, der kan udskilles, uden at det påvirker stoffets stabilitet eller ændrer dets sammensætning
STOT RE	Specifik målorgantoksicitet som følge af gentagen eksponering for et stof eller en blanding
STOT SE	Specifik ikke-dødelig målorgantoksicitet som følge af en enkelt eksponering for et stof eller en blanding
TWD	Følbare advarsler
UFI	Unik formelidentifikator
UN RTDG	FN's Anbefalinger for Transport af Farligt Gods
Ustabilt eksplosiv	Et eksplosivt stof eller en eksplosiv blanding, som er termisk ustabil(t) og/eller for følsom(t) til normal håndtering, transport og brug
Øjenirritation	Frembringelse af forandringer i øjet, som opstår efter påføring af et teststof på øjets anteriore overflade, og som er fuldt reversible inden for 21 dage efter påføring

**DET EUROPÆISKE KEMIKALIEAGENTUR
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, FINLAND
ECHA.EUROPA.EU**